

*MAJANDUS-
AASTA
ARUANNE*

2021

TALLINNA ÜLIKOOL

Majandusaasta aruanne

Nimi	Tallinna Ülikool
Registrikood	74000122
Aadress	Narva mnt 25, 10120 Tallinn
Telefon	372 640 9101
Faks	372 640 9116
E-post	tlu@tlu.ee
Kodulehekülg	www.tlu.ee
Omandivorm	avalik-õiguslik juriidiline isik
Põhitegevusala	akadeemiline teadustegevus; õppe- ja teadustegevusel põhineva kõrghariduse andmine; õppe- ja teadustegevusel põhinevate teenuste osutamine ühiskonnale
Majandusaasta algus	1. jaanuar 2021
Majandusaasta lõpp	31. detsember 2021
Tegevjuht	rektor Tõnu Viik
Audiitor	audiitorbüroo ELSS OÜ
Lisatud dokumendid	sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Majandusaasta aruanne	2
Lühendid	7
Tegevusaruanne.....	8
Rektori eessõna.....	8
Tallinna Ülikool arvudes 2017–2021.....	9
Juhtimine ja struktuur	10
Tallinna Ülikooli arengukava 2020–2022.....	12
Tegevuskeskkond	13
I Teadus, arendus- ja loometegevus ning mõju ühiskonnale	14
Väliskeskkonna mõju teadus-, arendus- ja loometegevusele	14
1.1. Ülikooli eesmärgid ja nende saavutamine teadus-, arendus- ja loometegevuses ning mõju ühiskonnale	16
TAL-valdkonna arendustegevused 2021. aastal.....	18
1.2. TAL-tegevus ja selle rahastamine.....	18
1.2.1. Siseriiklik teaduse rahastamine	19
1.2.2. Teaduse rahastamine välisvahenditest	22
1.2.3. Ülevaade õppe ja organisatsiooni arendusele suunatud tegevuse rahastamisest.....	24
1.2.4. Ülevaade loometegevusest ja selle rahastamisest	24
1.3. Ülevaade ühiskonnale suunatud tegevustest.....	27
1.3.1. Koostööplatvorm EXU (Ettevõtte x Ülikool)	27
1.3.2. ADAPTER ja teised arendustegevused.....	28
1.3.3. EXU Akadeemia ja teised turundus- ja kommunikatsioonitegevused.....	29
1.3.4. Täiendusõppe valdkonna arengud.....	30
1.3.5. Rahvusvaheliste eksamite ja koolituste korraldamine	32
1.3.6. Rahvusvaheline suve- ja talvekool.....	33
1.3.7. Õpilastele suunatud tegevused	33
1.4. Ülevaade tunnustustest.....	34
TAL tunnustused	34
Tunnustused ühiskondliku panuse eest	36
Loomevaldkonna tunnustused.....	36
1.5. Teadusprorektori, arendusprorektori ning ettevõtluskoostöö ja teadmussirde juhi hinnang valdkonna tegevusele.....	37
II Õppetegevus	39
Väliskeskkonna mõju õppetegevusele	39
2.1. Ülikooli eesmärgid ja nende saavutamine õppetegevuses.....	40
2.2. Ülevaade õppetegevusest.....	41
2.2.1. Õppekavad.....	41
2.2.2. Vastuvõtt	42
2.2.3. Üliõpilased	43
2.2.4. Väliskülasüliõpilased ja välisõppes õppinud TLÜ üliõpilased.....	45
2.2.5. Lõpetamine.....	45
2.3. Ülevaade õppetegevuse arendustest.....	47

2.3.1. ELU (erialasid lõimiv uuendus) ülevaade	47
2.3.2. Akadeemia+	47
2.3.3. Tasemeõppe üliõpilaste tagasisidesüsteem	47
2.3.4. Akadeemiliste tavade järgimine õppevaldkonnas	49
2.3.5. Õppekorralduse ja õppeinfosüsteemi arendused	49
2.4. Õppevaldkonna tunnustused	49
2.5. Haridusinnovatsiooni prorektori ja õppevaldkonna juhi hinnang valdkonna tegevusele	50
III juhtimine, liikmeskond ja finantsid	51
Väliskeskonna mõju juhtimisele, liikmeskonnale ja finantsidele	51
3.1. Ülikooli eesmärgid juhtimises, liikmeskonnas ja finantsides	53
3.2. Juhtimine	54
3.2.1. Tallinna Ülikooli juhtimisstruktuur	54
3.2.2. Rektori valimine	55
3.2.3. Institutsionaalne akrediteerimine	55
3.2.4. Haldusleping 2019–2021	56
3.2.5. Arengukava 2023–2027	57
3.2.6. Ülikool maailma kõrghariduse edetabelites	57
3.2.7. Rahvusvaheliste koostöösuhete arendamine	58
3.2.8. Muutused akadeemilises ja tugistruktuuris	58
3.2.9. IT-arendused	59
3.3. Strategiajuhi hinnang valdkonna tegevusele	59
3.4. Töötajad ja personalitöö	60
Ülevaade personalitöö arendamisest	61
3.4.1. Akadeemiliste ametikohtade täitmine	61
3.4.2. Ülikooli tööjõu volavus	63
3.4.3. Personali tasustamine	63
3.4.4. Personaliarendus	64
3.4.5. Töötajate mobiilsus	65
3.5. Personalijuhi hinnang valdkonna tegevusele	65
3.6. Jätkusuutliku arengu valdkond	66
3.7. Turundustegevused ja mainekujundus	66
3.7.1. Tasemeõppe, avatud õppe ja täiendusõppe turundustegevus	67
3.7.2. Tallinna Ülikooli mainekujundus	68
3.7.3. Ülikooli tähtpäevad ja sündmused	68
3.8. Finantstegevus	70
3.9. Finantsjuhi hinnang valdkonna tegevusele	72
Akadeemilised üksused 2021	73
Raamatupidamise aastaaruanne	77
Bilanss	77
Tulemiaruanne	78
Rahavoogude aruanne	79

Netovara muutuste aruanne	80
<i>Raamatupidamise aastaaruande lisad</i>	81
Lisa 1. Arvestuspõhimõtted	81
Üldine informatsioon	81
Raha ja raha lähendid	81
Finantsinvesteeringud	81
Varade ja kohustiste jaotus lühi- ja pikaajalisteks	81
Nõuded ja ettemaksed	81
Varud	82
Tütarettevõtted	82
Sidusettevõtted	82
Kinnisvarainvesteeringud	83
Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad	83
Raamatukogu kogud	84
Immateriaalsed põhivarad	85
Varade väärtuse langus	85
Finantskohustised	85
Rendid	86
Maksude arvestus	86
Tulude arvestus	86
Kulude arvestus	87
Toetused	87
Välisvaluutas toimunud tehingud	88
Rahavoogude aruanne	88
Seotud isikud	88
Tingimuslikud varad	88
Eraldised ja tingimuslikud kohustised	88
Bilansiväline väheväärtuslik vara	88
Sündmused pärast aruandekuupäeva	88
Lisa 2. Raha ja rahalähendid	89
Lisa 3. Nõuded ja ettemaksed	89
Lisa 4. Varud	90
Lisa 5. Kinnisvarainvesteeringud	90
Lisa 6. Materiaalsed põhivarad	91
Lisa 7. Immateriaalsed põhivarad	92
Lisa 8. Laenukohustised	93
Lisa 9. Võlad ja ettemaksed	94
Lisa 10. Tulud majandustegevusest	95
Lisa 11. Tegevustoetused	95
Lisa 12. Tegevuskulude ja põhivara sihtfinantseerimine	96
Lisa 13. Muud tulud	96

Lisa 14. Antud toetused	96
Lisa 15. Majandamiskulud	97
Lisa 16. Tööjõukulud	97
Lisa 17. Muud tegevuskulud	98
Lisa 18. Kasutusrent	98
Lisa 19. Maksunõuded ja maksukohustused	98
Lisa 20. Seotud osapooled.....	99
Lisa 21. Osalused sihtasutustes, mittetulundusühingutes ja osaühingus	99
Lisa 22. Bilansivälised varad.....	99
Lisa 23. Sihtfinantseerimise bilansivälised nõuded	100
Lisa 24. Bilansipäeva järgsed sündmused.....	102
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne.....	103

Lühendid

EMÜ	Eesti Maaülikool
TLÜ	Tallinna Ülikool
TalTech	Tallinna Tehnikaülikool
TÜ	Tartu Ülikool
BFM	Balti filmi, meedia ja kunstide instituut
DTI	digitehnoloogiate instituut
HK	Haapsalu kolledž
HTI	haridusteaduste instituut
LTI	loodus- ja terviseteaduste instituut
TÜHI	humanitaarteaduste instituut
ÜTI	ühiskonnateaduste instituut
RKH	rakenduskõrgharidusõpe
BA	bakalaureuseõpe
MA	magistriõpe
DOK	doktoriõpe
COVID-19	koroonaviirushaigus
EK	Euroopa Komisjon
EKKA	Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur
EL	Euroopa Liit
ELU	õppeaine Erialasid Lõimiv Uuendus
EN	Euroopa Nõukogu
ERA	Euroopa teadusruum (European Research Area)
ETAG	Eesti Teadusagentuur
EXU	Ettevõtte x Ülikool
H2020	Horisont 2020
HARNO	Haridus- ja Noorteamet
HTM	Haridus- ja Teadusministeerium
IA	institutsionaalne akrediteerimine
KOV	kohalik omavalitsus
MKM	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
NAV	Finantstarkvara MS Dynamics NAV
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
PUT	personaalne uurimistoetus
QS WUR	QS World University Rankings
SKP	sisemajanduse koguprodukt
TA	teadus- ja arendustegevus
TAIE	teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava
TAL	teadus-, arendus- ja loometegevus
TAN	Teadus- ja Arendusnõukogu
THE WUR	Times Higher Education World University Rankings
ÕIS	õppeinfosüsteem
WD	dokumendihaldussüsteem Webdesktop

Tegevusaruanne

Rektori eessõna

2021. aastal toimus nii väliskeskkonnas kui ka Tallinna Ülikoolis endas mitu muudatust, millega pidime kohanema. Jätkus COVID-19 kriis, mis mõjutas nii ülikooli rahalist seisu kui ka seda, kuidas saime oma põhitegevusi korraldada. Oleme teist aruandeaastat järjest tulemiga miinuses ja sama olukord paistab olevat ka praegusel, 2022. aastal. 2021. aasta alguses lootsime, et vaktsiinide kasutuselevõtt võimaldab meil lähiõppesse naasta, aga tegelikkuses toimus suur osa õppetööst siiski veebi- ja põimõppes.

Riiklik TA-rahastus jõudis 2021. aastal lõpuks 1% SKP-st, mille tulemusena suurenes ülikooli teaduse baasfinantseerimine 11% võrra võrreldes 2020. aastaga. Samas kõrghariduse tegevustoetusele praegu nii helget perspektiivi näha ei ole ja kõrghariduse rahastamise kriis kestab jätkuvalt. See omakorda paneb ülikooli olukorras, kus väliskeskkonna mõjul kõik kulud suurenevad, väga keerulisse seisu.

2021. aastal läbisime institutsionaalse akrediteerimise – protsessi, mis on keskmise suurusega Eesti ülikooli jaoks ühelt poolt energiakulukas, kuid teisalt võimaldab välist pilku ja tagasisidet oma tegemistele. Läbisime akrediteerimise edukalt.

2021. aasta maikuus võttis teatepulga üle uus rektoraat. Panustasime sellesse, et üleminek oleks võimalikult sujuv ja uus koosseis leiaks kooskõla nii enda sees kui ka ülejäänud ülikooli otsustuskogudega.

Tegelikult toimub igal aastal ja nii toimus ka 2021. aastal ülikoolis väga palju huvitavat ja olulist, sest ülikooli liikmed kasutavad neile usaldatud akadeemilist vabadust parimal võimalikul moel. Sellest kõigest tuleb alljärgnevalt ka juttu. Kahjuks ei saa aga selle positiivse sõnumiga lõpetada, sest praegu (aprillis 2022) seda eessõna kirjutades teame juba, et 24.veebruari alanud Ukraina sõda mõjutab meie väliskeskkonda praegusel ja saabuvatel aastatel oluliselt ning peame suutma COVID-19 kriisist saadud õppetunnid ka järgnevate kriiside lahendamisse üle kanda.

Tõnu Viik
Rektor

Tallinna Ülikool arvudes 2017–2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Töötajate arv taandatuna täistööajale¹	830	812	815	882	892
Akadeemiliste töötajate osakaal	47%	48%	48%	49%	51%
Tugitöötajate osakaal	53%	52%	52%	51%	49%
Akadeemiliste töötajate keskmine vanus	48	48	48	47	47
Doktorikraadiga akadeemiliste töötajate osakaal	61%	61%	59%	58%	55% ²
Välismaalastest akadeemiliste töötajate osakaal	11%	12%	13%	15%	17%
Üliõpilaste arv³	7 274	7 129	6 993	7 101	7 124
sh RKH	401	417	381	393	388
sh BA	3 968	3 717	3 660	3 682	3 702
sh MA	2 578	2 666	2 644	2 730	2 743
sh DOK	327	329	308	296	291
Välisüliõpilaste osakaal kõigist üliõpilastest	10%	11%	13%	11%	11%
Õpirändes osalenud üliõpilaste osakaal⁴	2,4%	2,6%	3,0%	1,8%	1,7%
Lõpetanute arv⁵	1 800	1 557	1 620	1 435	1 608
sh RKH	79	98	88	99	80
sh BA	1 089	835	811	720	730
sh MA	608	600	703	597	772
sh DOK	24	24	18	19	26
Õppekavade arv	120	120	116	118	117
sh ingliskeelsete õppekavade arv	32	22	20	23	22
sh RKH	6	6	5	6	5
sh BA	40	38	38	38	38
sh MA	60	61	59	60	61
sh DOK	14	15	14	14	13
TAL-rahastuse maht ⁶	11 073 057	14 192 996	15 532 205	14 309 737	15 870 810
sh baasfinantseerimise maht	1 215 130	1 947 090	2 933 107	3 058 093	3 382 385
Kõrgetasemeliste teaduspublikatsioonide arv⁷	510	388	462	502	536
Kaitstud doktoritööde arv⁸	22	22	20	22	26
Ülikooli tegevustulud ⁹	38 627 871	40 624 696	42 532 762	41 274 122	44 795 679
Ülikooli tegevuskulud ¹⁰	38 333 898	40 872 541	41 924 446	42 246 982	45 890 418

¹ Töötajate andmed on esitatud vastava aasta 31. detsembri seisuga.

² Väike langus on seotud nooremteadurite osakaalu suurenemisega ja nooremlektori ametikoha tekkimisega, kuna mõlemal juhul ei ole doktorikraad nõutud (nooremteadurite osakaal 2017. aastal 5%, nooremteadurite ja nooremlektorite osakaal 2021. aastal 16%).

³ Üliõpilaste andmed on esitatud 1. novembri seisuga.

⁴ Õpirändes osalenute andmed kajastavad perioodi eelneva kalendriaasta 2. novembrist aruandlusaasta 1. novembrini.

⁵ Lõpetanute andmed kajastavad perioodi eelneva kalendriaasta 2. novembrist aruandlusaasta 1. novembrini. Kõrghariduse esimese astme õpe hõlmab rakenduskõrgharidusõppe ja bakalaureuseõppe lõpetanuid. Integreeritud bakalaureuse- ja magistriõppe lõpetanud kajastavad magistriõppe lõpetanute arvus. Lõpetanute arvus kajastuvad ka välisüliõpilased, ühisõppekava lõpetanud ja eksternina lõpetanud.

⁶ TAL-rahastuse maht kajastab teadus-, arendus- ja loometegevuse projektide ja teenuste tekkepõhist tulu. Andmed on esitatud vastavale aastale järgneva aasta 31. märtsi seisuga.

⁷ Kõrgetasemelised teaduspublikatsioonid hõlmavad ETIS-e klassifikaatoritega 1.1, 1.2, 2.1 ja 3.1 teaduspublikatsioone. Andmed on esitatud vastavale aastale järgneva aasta 31. märtsi seisuga.

⁸ Kaitstud doktoritööde arv kajastab kalendriaasta jooksul kaitstud doktoritöid, sh eksternina kaitstud doktoritöid.

⁹ Tekkepõhised tulud õppetegevusest, teadus-, arendus- ja loometegevusest ning muudest tegevustest.

¹⁰ Tekkepõhised kulud, ei sisalda põhivara soetust.

Juhtimine ja struktuur

Tallinna Ülikooli juhivad nõukogu, senat ja rektor.

2019. aastal muudeti kõrgharidusvaldkonna seadusi, mille ühe osana jõustus Tallinna Ülikooli seadus. Seadusest tulenev olulisim muudatus oli ülikooli juhtimisstruktuuri uuendamine. Senise kahe juhtorgani (senat ja rektor) asemel on ülikoolil alates 1. jaanuarist 2020 kolm juhtorganit: nõukogu, senat ja rektor. Juhtorganitel on ülikooli juhtimisel erinev pädevus.

Nõukogu vastutab ülikooli pikaajalise ja jätkusuutliku arengu ning oluliste majandus-, finants- ja varaga seotud otsuste tegemise eest. Nõukogu kaudu on ülikooli juhtimisse kaasatud senisest rohkem ülikooliväliseid liikmeid.

Senat on akadeemiline otsustuskogu, kes vastutab ülikooli teadus-, arendus-, loome- ja õppetegevuse eest ning tagab selle kõrge kvaliteedi.

Rektor on ülikooli seaduslik esindaja, kes juhib ülikooli igapäevast tegevust lähtudes ülikooli arengukavast, eelarvest ja teistest strateegilistest dokumentidest. Rektor on aruandekohustuslik nõukogu ja senati ees.

Tallinna Ülikooli struktuuri kuuluvad akadeemilised üksused koos nende koosseisus olevate allüksustega, tugiüksused ja asutus. Struktuurist annab ülevaate joonis nr 1.

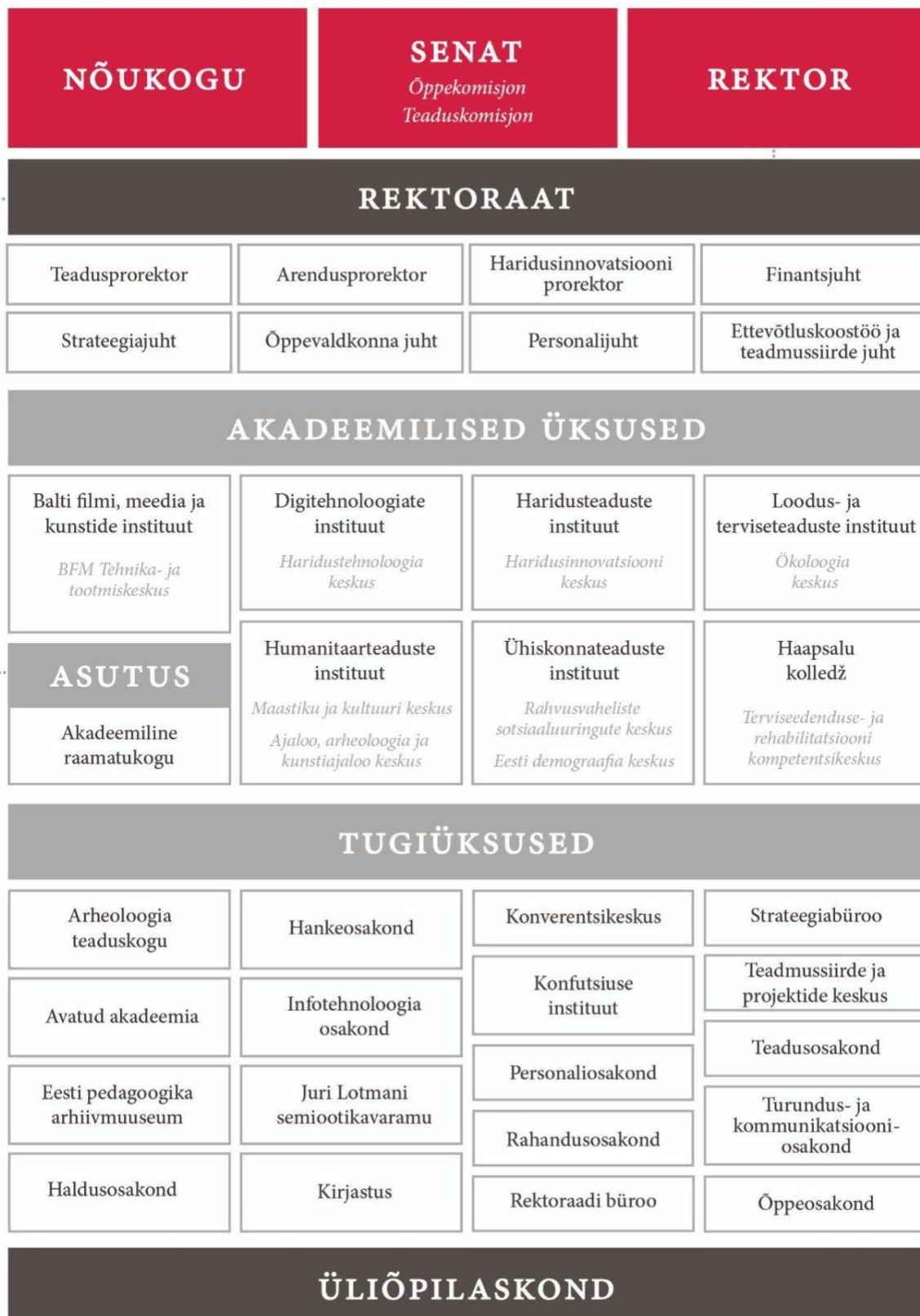
Ülikoolis tegutseb seitse akadeemilist üksust: kuus instituuti ja regionaalne kolledž Haapsalus. Instituudid loodi 2015. aastal akadeemilise struktuuri korrastamise tulemusena ülikooli viie fookusvaldkonna arendamiseks. Iga fookusvaldkonda esindab üks instituut, kuues instituut toetab teisi instituute digitehnoloogiate ja analüütikaga.

Tallinna Ülikooli akadeemilistes üksustes tegutseb kuus teaduskeskust ja kolm arenduskeskust.

Ülikoolis on 18 tugiüksust (01.02.2022 seisuga), mis toetavad õppe-, teadus-, arendus- ja loometegevust ja/või tagavad ülikooli toimimiseks vajalikud kesksed tugiteenused.

Tallinna Ülikooli asutus on Akadeemiline Raamatukogu.

TALLINNA ÜLIKOOLI STRUKTUUR

Joonis 1. Tallinna Ülikool struktuur

Tallinna Ülikooli arengukava 2020–2022

Tallinna Ülikooli 2021. aasta strateegilised eesmärgid tulenesid Tallinna Ülikooli arengukavast aastateks 2020–2022. Kehtiv arengukava on koostatud kolmeks aastaks, et viia ülikooli strateegiline juhtimine paremasse kooskõlla rektori valimisperioodiga.

Arengukavas on sõnastatud ülikooli missioon, visioon, põhiväärtused, ülikooli strateegiline eesmärk ja läbivad tegevuspõhimõtted nende toetamiseks, samuti arengukava elluviimise rakendusplaan ja võtmenäitajate loetelu.

Tallinna Ülikooli **missioon** on toetada Eesti jätkusuutlikku arengut kõrgetasemelise teadus- ja õppetöö, haritlaste ettevalmistamise, ühiskondliku mõttevahetuse ning akadeemilise partnerluse arendamise kaudu. Edendades eestikeelset ja Eesti arengule suunatud teadustööd, on ülikool lõimunud Euroopa haridus- ja teadusellu ning panustab Eesti kujunemisse nutika majanduse ja targa ühiskonnakorraldusega riigiks.

Ülikooli **põhiväärtused** on vastavalt Tallinna Ülikooli akadeemilisele hartale avatus, kvaliteet, professionaalsus ja ühtsus. Kõikide põhiväärtuste nurgakivi on akadeemiliste töötajate ja üliõpilaste akadeemiline vabadus.

Tallinna Ülikooli **visioon** on olla targa eluviisi eestvedaja ja kujundaja Eestis ning toetada selle kaudu nii Eesti jätkusuutlikkust kui ka inimeste eneseteostust. Tark eluviis tähendab elukestvat õppimist ja teadmispõhist elukorraldust, tõenduspõhist ja kaalutletud otsustamist ning ühiskonna ja riigi avatud ja kooskõlalist arendamist.

Tallinna Ülikooli **strateegiline eesmärk**, mis tuleneb arengukavast aastateks 2020–2022, on ressursse ja tegevusi koondades kujundada välja viis interdistsiplinaarset teaduspõhist fookusvaldkonda: haridusuuendus, digi- ja meediakultuur, kultuurilised kompetentsid, terve ja jätkusuutlik eluviis ning ühiskond ja avatud valitsemine.

Ülikooli strateegilise eesmärgi saavutamiseks on määratletud läbivad **tegevuspõhimõtted**, mis toetavad fookusvaldkondade väljaarendamist: 1) ülikool on oma tegevuses interdistsiplinaarne, 2) ülikool on rahvusvaheline ning 3) ülikool on nõudlik ja jätkusuutlik.

Arengukava eesmärke viiakse ellu arengukava perioodiks koostatud akadeemiliste üksuste ja akadeemilise raamatukogu arengukavade ning valdkondlike strateegiate kaudu.

Arengukava elluviimist toetatakse projektist "TLÜ TEE ehk Tallinna Ülikool kui targa eluviisi eestvedaja", mida rahastab Euroopa Liidu Regionaalarengu Fond.

Tegevuskeskkond

Ülikooli tegevuskeskkonda mõjutavad Euroopa Liidu (EL) ja Eesti riigi poliitilised suunised, strateegiad ja rahastusmeetmed. EL-i prioriteetid aastateks 2019-2024 on fikseeritud EL-i strateegilises tegevuskavas. See on aluseks Euroopa Komisjoni (EK) poliitilistele prioriteetidele. Euroopa Komisjon on aastateks 2019-2024 kokku leppinud kuus suurt eesmärki ¹¹: 1) Euroopa roheline kokkulepe; 2) digiajastule vastav Euroopa; 3) inimeste hüvanguks toimiv majandus; 4) Euroopa maailmapositsiooni tugevdamine; 5) euroopaliku eluviisi edendamine; 6) uus hoog Euroopa demokraatiale.

2021. aastal algas EL-i uus eelarveperiood 2021-2027, mille eelarve koos taasterahastuga „NextGenerationEU“ moodustab mahukaima, üle 2 triljoni euro suuruse meetmete paketi, mida EL-i eelarve kaudu on kunagi rahastatud. Kuna uue perioodi rahastusmeetmete ja nendesse esitatavate taotluste ettevalmistamine võttis suure osa perioodi esimesest aastast, siis jõuavad uue perioodi toetused ülikooli TAL-tegevuse eelarvesse alates 2022. aastast.

Euroopa Liidu riikide kõrgharidust kujundavad Euroopa teadusruumi, haridusruumi, digiõppe ja oskuste tegevuskava eesmärgid. Euroopa Komisjon seadis 2021. aastaks ambitsioonika eesmärgi töötada välja Euroopa ülikoolide strateegia (*European Strategy for Universities*), et luua suurem sünergia EL-i poliitikasuuniste ja rahastusprogrammide ning kõrgkoolide tegevusvaldkondade vahel ning tõhustada seeläbi riikidevahelist koostööd ühiste probleemide lahendamisel.

Euroopa Komisjon esitas 2022. aasta jaanuaris kõrghariduspaketi, mis sisaldab Euroopa ülikoolide strateegiat¹² ja komisjoni ettepanekut Euroopa Nõukogu (EN) soovitusel¹³ koostöö tõhustamiseks. 2024. aastaks on visandatud neli suurt eesmärki, mis nõuavad poliitiliste prioriteetide ja investeringute ühtlustamist EL-i, riiklikul, regionaalsel ja institutsionaalsel tasandil: Euroopa dimensiooni tugevdamine kõrghariduses ja teaduses; ülikoolide toetamine euroopalike väärtuste edendamisel; ülikoolide rolli suurendamine rohe- ja digipöördes ning ülikoolide mõju suurendamine EL-i globaalse rolli tugevdamisel.

2020. aastal lõppes Eestis mitme valdkondliku arengukava kehtivus. 2021. aastal valmis riigikantselei juhtimisel riigi pikaajaline strateegia "Eesti 2035"¹⁴. See on Eesti arengu tervikliku juhtimise strateegia, mis tugevdab eri liiki strateegiliste poliitikadokumentide omavahelisi seoseid, on lõimitud Euroopa poolaasta majanduskoordinatsiooniga ja on aluseks EL-i vahendite planeerimisel. Strateegia "Eesti 2035" viiakse ellu valdkonna arengukavade ja programmide kaudu. 2021. aastal kinnitas vabariigi valitsus teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse (TAIE) arengukava 2021-2035, haridusvaldkonna arengukava 2021-2035 ja eesti keele arengukava 2021-2035.

2020. aastal alanud COVID-19 pandeemia avaldas teist aastat järjest erakordset mõju kogu ühiskonna toimimisele, kaasa arvatud haridusvaldkonnale. Pandeemiast tulenevate piirangute mõju Tallinna Ülikooli tegevusele 2021. aastal on analüüsitud järgnevas valdkonna ülevaadetes.

¹¹ [The European Commission's Priorities](#)

¹² [Commission Communication on a European strategy for universities](#)

¹³ [Proposal for a Council Recommendation on building bridges for effective European higher education cooperation](#)

¹⁴ [Eesti 2035](#)

I Teadus, arendus- ja loometegevus ning mõju ühiskonnale

Väliskeskonna mõju teadus-, arendus- ja loometegevusele

Euroopa Liidu teadus- ja innovatsioonipoliitika toetab Euroopa Liidu rohe- ja digipööret ning aitab saavutada Euroopa Komisjoni püstitatud üldesmäärke. Euroopa teadusuuringud ja innovatsioon on väga olulisel kohal võitluses COVID-19 pandeemiast tulenevate raskustega.

2000. aastal käivitatud ja nüüdseks uuendatud **Euroopa teadusruumi** (*European Research Area – ERA*)¹⁵ eesmärgid näevad ette investeerimist rohe- ja digipöördega seotud teadusuuringutesse ja innovatsiooni, teadlastele paremat juurdepääsu teadustaristutele ja rajatistele, teadlaste liikuvus- ja karjäärivõimaluste toetamist, soolist võrdõiguslikkust ja avatud teaduse tavade edendamist.

Positiivse muutuse esilekutsumiseks peab Euroopa Komisjon oluliseks liikmesriikidel investeerida 3% SKP-st teadusuuringutesse ja innovatsiooni, ergutada koostööd liikmesriikide vahel ning seada eesmärgiks eraldada 2030. aastaks 5% riiklikest vahenditest ühistele teadus- ja arendusprogrammidele ja Euroopa partnerlusele. 2021. aasta novembris võeti vastu Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni pakt, milles esitatakse ERA prioriteedid ja ühtlustatud juhtimisraamistik, sealhulgas ERA poliitiline tegevuskava aastateks 2022–2024. Programm „Euroopa horisont“ on peamine EL-i fond uue ERA tegevuskava rakendamise toetamiseks.

2021. aastal alanud teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „**Euroopa Horisont**“¹⁶ on EL-i järjekorras üheksas raamprogramm aastateks 2021-2027, mille eelarve on ligikaudu 95,5 miljardit ja mis on ambitsioonikaim kõigist senistest EL-i teadusprogrammidest. Raamprogrammist toetatakse kõiki teadusvaldkondi, kuid varasemast enam keskendutakse innovatsioonile ja teadustulemuste rakendamisele. Uuendusena on sisse toodud missioonid, millega asutakse lahendama ühiskonna ees seisvaid suuri ülesandeid, nagu kliimamuutused ja digipööre. Esimest korda on kasutusel mitmeaastane strateegiline planeerimine – eelarve suunamine sinna, kuhu tahetakse programmis jõuda. Üks uuendusi võrreldes eelmise programmiga „Horisont 2020“ (H2020) on toetuse saajatele seatud kohustus omada soolise võrdõiguslikkuse kava.

2014 – 2020 kestnud raamprogrammis H2020 on rahastust saanud 868 Eesti osalusega projekti (millest osa kehtsid ka 2021. aastal), mida EL on toetanud enam kui 259 miljoni euroga¹⁷. Edukuse määr (rahastatud taotluste osakaal kõigis nõuetele vastavates taotlustes) on 13,6%, mis ületab EL-i keskmist (11,9%)¹⁸. Suurim osa Eestisse tulnud toetustest (39,7%) on läinud kõrgharidusasutustele¹⁹. Eestist enim toetuse saajate hulgas on TLÜ kolmandal kohal Tartu Ülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli järel. TLÜ osales 32 H2020 projektis, mida EL toetas 13 395 049 euro ulatuses.²⁰

¹⁵ [European Research Area Policy Agenda \(2022-2024\)](#)

¹⁶ [Horizon Europe](#)

¹⁷ [Euroopa Komisjoni esindus Eestis](#)

¹⁸ [Eesti osalus Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammis Horisont 2020, ETAG, 2021](#)

¹⁹ [Euroopa Komisjoni esindus Eestis](#)

²⁰ [ETAG, 2021](#)

Euroopa innovatsiooni tulemustabelis²¹ hinnatakse selliseid näitajaid nagu innovatsioonisõbralik keskkond, intellektuaalne omand, teadussüsteemi atraktiivsus, kõrgharidusega inimeste osakaal, elukestvas õppes osalemine, doktorikraadi kaitsmine, jpm. 2021. aastal lisati võrdlustabelisse mõõdikutena digitaliseerimine ja keskkonnaalane jätkusuutlikkus. Eesti kuulub tugevate innovaatorriikide hulka (ületab EL-i keskmist või on selle lähedal). Eesti paistab silma ettevõtete innovatsioonikoostöö poolest, silmapaistvalt head tulemused on ka elukestvas õppes osalemises ja rahvusvahelises teaduskoostöös, murekohaks aga erasektori väike TA mahukus (allikas: [HTM](#)).

2021. aastal kinnitati Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse (TAIE) arengukava 2021-2035, mis seab sihiks teadus- ja arendustegevuse ühiskondliku ja majandusliku mõju suurendamise. HTM-i ja MKM-i koostöös valminud strateegilise dokumendiga seatakse esimest korda teadus- ja arendustegevusele ja ettevõtlusele ühised eesmärgid ning võetakse ühine vastutus nende saavutamisel. TAIE üldeesmärk on järgmine: Eesti teadus, arendustegevus, innovatsioon ja ettevõtlus suurendavad koostöös Eesti ühiskonna heaolu ja majanduse tootlikkust, pakkudes konkurentsivõimelisi ja kestlikke lahendusi Eesti ja maailma arenguvajadustele. Arengukavas on kavandatud kolm suunda (teadussüsteemi, teadmussiirde ja ettevõtluskeskkonna suund), mis kõik täidavad sidusas ja terviklikus lähenemises oma ülesannet. Kaks suunda, teadussüsteemi ja ettevõtluskeskkonna suund on horisontaalsed, eeldusi loovad. Arengukava enda raskuskese on kolmandal ehk teadmussiirde suunal. Arengukava on koostatud 15 aastaks, kuna valdkonnas vajalikud struktuursed muutused eeldavad järjekindlust ja püsivust poliitikasihtides ning kavandatavate poliitikameetmete tulemused ja mõju ilmnevad pikema aja jooksul. Arengukava kestus on kooskõlas Eesti pikaajalise arengustrateegiaga „Eesti 2035“ ja HTM-i ja MKM-i ning teiste TAIE arengukavaga seotud arengukavade (haridus-, keele- ja noortevaldkonna) kestusega.

COVID-19 pandeemia tõi reljeefselt esile ühiskonna polariseerumise, väärinfo ja vihakõne leviku. Teaduskommunikatsiooni strateegiaga „Eesti teab“ 2020-2035 soovitakse kaasa aidata teaduspõhise mõtteviisi juurdumisele ühiskonnas ning teaduspõhise maailmavaate kujunemisele hariduse kõigil tasemetel ja vormides.

Eesti riigi eelarvestrateegia seostab riigi valdkonnapoliitilised vajadused ning majandus- ja rahandusprognosid põhinevad rahalised võimalused. Riigi eelarvestrateegia 2021-2024 teadus- ja arendustegevuse valdkonna olulisim areng oli valitsussektori TA rahastamise jõudmine 1%-ni SKP-st. Eelarvestrateegia 2022 – 2025 ja stabiilsusprogrammi 2021 tegevused TA valdkonnas näevad ette, et tagatakse teadus- ja arendustegevuse rahastamine vähemalt 1% SKP-st mahus, hoides uurimistoetuste ja baasfinantseerimise suhet 50 : 50. Alates 2023. aastast on kavandatud üleminek baasfinantseerimiselt TA-asutuste tegevustoetusele sarnaselt kõrghariduse tegevustoetusega. Noorteadlaste järelkasvu kindlustamiseks jätkatakse doktoriõppe atraktiivsuse kasvatamise toetamist (sh doktoranditoetuste järkjärguline asendamine nooremteaduri palgafondiga) ja doktoriõppe reformi elluviimist.

HTM-i kavandatud **doktoriõppe reformiga** soovitakse tagada enamikule doktorantidele nooremteaduri ametikoht ülikoolis või positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutustes, et muuta doktoriõppe läbimine tõhusamaks ning väärtustada ühiskonnas doktorante ja doktorikraadiga inimesi. Doktorandil võib olla sõlmitud tööleping oma doktoritööga seotud valdkonnas ka mõne muu tööandja juures, näiteks eraettevõttes või avaliku sektori asutuses. Väljaspool ülikooli doktoritöö tegemist nimetatakse teadmussiirde doktorantuuriks. Aruande valmimise ajaks on teada, et muudatused jõustuvad 2022/2023. õppeaastal. 2020/2021. õppeaastal oli Eestis kokku 2317 doktoranti. Tuhande tööealise inimese kohta oli Eestis 2016. aastal 8 doktorikraadiga inimest, samal ajal kui Soome näitaja oli 12 ja OECD keskmine 10.²²

Koostöise protsessi tulemusena, mis sai alguse 2020.aastal, saatis HTM partneritele arvamuse avaldamiseks **teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse (TAKS) väljatöötamise kavatsuse eelnõu**. Praegu kehtiv TAKS on vastu võetud 1997. aastal, viimane kehtiv versioon jõustus 1. septembril 2019. Seaduse muutmise protsessi alguseks on seda muudetud üle 20 korra. Kuigi seadust on pidevalt ajakohastatud, on paljude muudatuste tulemusel seaduse fookus hajunud, seadus on raskesti jälgitav ja vajab korrastamist. HTM-i sõnul on vaja teadus- ja arendustegevuse korraldamise terviklikku ülevaatamist, et see oleks paremini seotud riigi

²¹ [European Innovation Scoreboard](#)

²² [Haridus-ja Teadusministeerium](#)

strateegiliste valikute ja eri valdkondade vajadustega. See puudutab ka teadus- ja arendustegevuste rahastusinstrumentide korrastamist. Uuendatud seadus on kavandatud jõustada 2023. aasta algul.

1.1. Ülikooli eesmärgid ja nende saavutamine teadus-, arendus- ja loometegevuses ning mõju ühiskonnale

Tallinna Ülikooli arengukavas 2020–2022 on määratud strateegiliste eesmärkide toetamiseks läbivad tegevuspõhimõtted, mis on aluseks muu hulgas teadus-, arendus- ja loometegevusega seotud protsesside alaeesmärkidele (tabel 1).

Tabel 1. Teadus-, arendus- ja loometegevusega seotud protsesside tegevuspõhimõtete alaeesmärgid ja oodatavad tulemused

Tegevus-põhimõte	Ülikool on oma tegevuses interdistsiplinaarne	Ülikool on rahvusvaheline	Ülikool on nõudlik ja jätkusuutlik
Alaeesmärgid	Ühiskondlikele probleemidele interdistsiplinaarsed lahendused	Ülikool on usaldusväärne ja atraktiivne tööandja ning partner rahvusvahelises teaduses	Teadustegevus on kõrgetasemeline ja konkurentsivõimeline
Oodatav tulemus	<ul style="list-style-type: none"> - püsib stabiilselt suurena interdistsiplinaarsete teadusprojektide ning teadusarendusteoste osakaal ülikooli tuludes; - on suurenenud tellija vajadustest lähtuva teadus-, arendus- ja loometegevuse rahastuse maht; - on kasvanud ülikooli pakutavate teadmuspõhiste teenuste ja toodete arv; - on kasvanud populaarteaduslike artiklite arv. 	<ul style="list-style-type: none"> - on suurenenud rahvusvaheliste teadusprojektide rahastuse maht ja osakaal teadus-, arendus- ja loometegevuse tuludes; - on tõusnud välismaalastest järel doktorite arv; - on intensiivistunud doktorantide pikaajaline rahvusvaheline mobiilsus õppe- ja teadustöö eesmärgil. 	<ul style="list-style-type: none"> - püsib stabiilsena kõrgetasemeliste teaduspublikatsioonide arv akadeemilise töötaja kohta; - on suurenenud eestikeelsete teaduspublikatsioonide arv; - on suurenenud kolme aasta keskmine teadus-, arendus- ja loometegevuse rahastuse maht; - on suurenenud kaitstud doktoritööde arv.

Ülikooli eesmärkide saavutamist hinnatakse elluviidud tegevuste ja võtmenäitajate alusel (tabel 2)

Tabel 2. TLÜ arengukava 2020-2021 TAL-valdkonna võtmenäitajate tase

	Võtmenäitaja	2020	2021
Interdistsiplinaarsus	interdistsiplinaarsete teaduskomponendiga projektide rahastuse osakaal teaduspõhisest TAL-rahastusest	74,7%	71,3%
	tellijapõhise TAL-rahastuse osakaal kogu TAL-rahastusest	6,5%	10,0%
	EXU/ADAPTER-i platvormil pakutavate toodete ja teenuste arv	31	38
	populaarteaduslike artiklite arv	115	135
Rahvusvahelistumine	rahvusvaheliste teadusprojektide rahastuse osakaal teaduspõhisest TAL-rahastusest	23,0%	30,2%
	välismaalastest järel doktorite arv	13	14
	pikemaajaliselt välismaal õppe- ja teadustööd teinud doktorantide arv	12	11
Nõudlikkus ja jätkusuutlikkus	kõrgetasemeliste teaduspublikatsioonide arv akadeemilise töötaja kohta	1,15	1,17
	eestikeelsete teaduspublikatsioonide arv	154	136
	kolme aasta keskmine TAL-rahastuse maht akadeemilise töötaja kohta (eurot)	31 324	31 041
	kaitstud doktoritööde arv	22	26

2018. aastal võttis TLÜ senat vastu ülikooli teadus- ja arendustegevuse (TA) strateegia aastateks 2019–2021, mis lähtus ülikooli arengukavas 2015–2020 sätestatud prioriteetidest ning Eesti riigi ja EL-i strateegilistest dokumentidest. 2021. aastal alustati ülikooli uue arengukava väljatöötamist aastateks 2023–2027 ning kavas on integreerida teadus-, arendus- ja loometegevuse strateegilised suunad arengukavasse ja loobuda eraldi TA strateegiast. Selleks et tagada sujuv üleminek ning maandada võimalikke riske, mis võivad kaasneda teadus- ja arendustegevuse strateegia lõppemisega enne uue arengukava valmimist, pikendas senat 13. detsembril toimunud istungil strateegia kehtivusaega 2022. aasta lõpuni. Kõik strateegia tegevused on edukalt käivitunud ja põhiosas on 2022. aastal vaja jätkata nende elluviimist.

Lähtuvalt ülikooli arengukavast on ülikool seadnud TA strateegias järgmised prioriteetid:

1. ülikool on jätkusuutlik ja nõudlik, et tagada teadustegevuse innovatiivsus, rahvusvaheline aktuaalsus, kõrge tase ja konkurentsivõime;
2. ülikool toetab oma liikmete arengut ja aktiivset osalemist rahvusvahelises teaduskogukonnas, olles seeläbi usaldusväärne ja atraktiivne tööandja ning partner rahvusvahelises teaduses;
3. ülikool suunab oma teadus- ja arendustegevuse ühiskondades kujunevate kitsaskohtade ja arenguvarude tuvastamisele ning neile praktiliste lahenduste leidmisele, toetades seeläbi majanduse, kultuuri, Eesti omariikluse ja kodanikuühiskonna edendamist.

Võtmenäitajate kohta on TA strateegias kokku lepitud täiendavad tulemusnäitajad (tabel 3).

Tabel 3. TA strateegiast lähtuvate tulemusnäitajate tase

Tulemusnäitaja	2018	2019	2020	2021
Kolme aasta keskmine teaduspõhise TAL-rahastuse maht / maht akadeemilise töötaja kohta	9 612 262 € / 24 195 €	11 760 339 € / 29 926 €	12 701 956 € / 31 324 €	13 235 160 € / 31 041 €
Rahvusvaheliste teaduskomponendiga projektide rahastuse maht / osakaal teaduspõhisest TAL-rahastusest	3 385 397 € / 27,7%	2 859 818 € / 21,1%	2 841 348 € / 23,0%	4 175 776 € / 30,2%
Tellijapõhise teadus- ja arendustegevuse maht	1 760 371 €	1 801 511 €	926 360 €	1 581 604 €
Kolme aasta keskmine kõrgetasemeliste teaduspublikatsioonide arv / arv akadeemilise töötaja kohta	470 / 1,2	455 / 1,2	451 / 1,1	500/1,2
Teadusväljaannete toimetamiste arv	35	37	43	35
Välismaalastest akadeemiliste töötajate arv / osakaal	48,9 / 12,4%	51,4 / 13,1%	66,6 / 15,3%	76/16,7%
Pikemaajaliselt välismaal töötanud akadeemiliste töötajate arv / osakaal	48,25 / 12,3%	41,05 / 10,5%	6 / 0,9%	7,5/1,6
Õppekava nominaalkestuse jooksul lõpetanud doktorantide arv / osakaal kõigist kõrgharidustaseme õppesse vastuvõetutest (DOK)	9,0 / 19,6%	10,0 / 22,7%	7,0 / 15,2%	4/9,5%
Doktorantide ja järel doktorite arv, kes töötavad ülikoolis vastavalt nooremteaduri või teadurina vähemalt 0,5 koormusega	35,9	42,2	66,8	78,0
Algupäraste kooli- ja kõrgkooliõpikute ning populaarteaduslike raamatute arv (ETIS-e kategooriad 2.4, 6.2 ja 6.4)	19	20	29	31
Populaarteaduslike artiklite arv (ETIS-e kategooria 6.3)	118	121	115	135

TAL-valdkonna arendustegevused 2021. aastal

Hea akadeemilise tava rakendamisel lähtub Tallinna Ülikool euroopalikust väärtusruumist, kus akadeemilisel asutusel on oluline roll hea akadeemilise tava hoidmisel ja edendamisel ning vastutustundliku teadus- ja õppetöö tagamisel. Ülikool peab hea akadeemilise tava rakendamise toetussüsteemi ja võimalike hea tava rikkumiste menetlemise selgete protseduurireeglite olemasolu akadeemilise organisatsiooni kvaliteedikultuuri oluliseks osaks. TLÜ on liitunud Eesti hea teadustava kokkuleppega, senatis on heaks kiidetud TLÜ hea akadeemilise tava rakendamise tugisüsteemi kava ning on sõnastatud hea õpetamise, juhendamise ja õppimise põhimõtted (vt [Eetika ja head tavad](#)). Nende põhimõtete rakendamist toetab ülikool eetikakomitee, võrdse kohtlemise voliniku, teaduseetika nõustajate, psühholoogide jt spetsialistide keskselt korraldatud töö abil.

TLÜ soolise võrdõiguslikkuse kava 2022–2024 kehtestas rektor oma käskkirjaga 3. jaanuaril 2022. Kava eesmärk on laiemalt teadvustada soolise võrdõiguslikkuse teemat ning astuda samme senisest tõhusamate võrdset kohtlemist tagavate reeglite ja meetmete juurutamiseks ülikoolis, võttes arvesse nii struktuurse ebavõrdsuse ilmingute võimalikkust kui ka diskrimineerimisega seonduvaid tüliküsimusi üksikisiku tasandil. Kava koostamiseks moodustati ülikoolis töörühm, kes tegi esmase ülevaatliku võrdse kohtlemise analüüsi ning koostas selle põhjal kava, mille arutelu toimus 2021. aasta detsembris senati ja selle komisjonide istungitel. Kava lähtub riigi tasandil seadusandlikult reguleeritud võrdse kohtlemise ning soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest. Oluline lähtekoht on ka valmivas heaolu arengukavas 2023-2030 toodud strateegilised sihid. Kava on koostatud Euroopa Komisjoni soolise võrdõiguslikkuse kavade koostamise juhise alusel.

Küsitluskeskkonnas LimeSurvey, mille rakendamist ülikoolis toetab teadusosakond, tehti aasta jooksul 73 küsitlust.

Intellektuaalomandi võrgustik alustas tööd 25. veebruaril veebiseminariga „Intellektuaalne omand ja selle kaitse ülikoolis (algteadmised)“. Kokku toimus 2021. aastal viis võrgustiku kohtumist. Samuti tegi TAO jurist Marika Vilisaar kolm intellektuaalomandi koolitust: 25. veebruaril „Intellektuaalne omand ja selle kaitse ülikoolis (algteadmised)“, 21. aprillil „Intellektuaalne omand lepingute kontekstis“ ja 3-4. novembril „Autoriõigused seoses koolitus- ja õppematerjalide loomise ja kasutamisega“.

Doktoriõppe uue seaduse ettevalmistamises osalemine ja doktoriõppe töölaua arendus – vt p. 3.2.9. IT-arendused.

Käivitus **andmevahetus** dokumendihaldussüsteemi Webdesktop ja ETIS-e vahel, mille tulemusena viiakse kõik WD-sse kantud projektid ja lepingud automaatselt üle ka ETIS-esse. Sellega kadus topeltsisestamise vajadus.

1.2. TAL-tegevus ja selle rahastamine

Tabel 4. TAL-tulude maht aastatel 2020-2021 (eurodes)

	2020	2021
TAL-kogutulu	14 309 737	15 870 810
sh teadustegevuse ja teaduspõhise arendustegevuse rahastamise maht	12 338 654	13 818 062
sh baasfinantseerimine riiklikest vahenditest	3 058 093	3 382 385
sh rahastus EL-i tõukefondidest	2 868 773	2 281 069

Tabel 5 näitab Tallinna Ülikooli TAL-kogutulude summat (sh baasfinantseerimise eraldis, tegevustoetused, teaduslepingud ja muud lepingud). Tegevustoetuste all kajastuvad nooremteadurite toetused, doktoriõppe tulemusrahastus ja üksikud tegevustoetused, mis kajastuvad põhiobjektidel.

Tabel 5. TAL-rahastamine aastatel 2020-2021 (tuhanded eurod)

Tulu allikas	2020	2021
	Summa (tuhanded eurod) / osakaal (%)	Summa (tuhanded eurod) / osakaal (%)
Baasfinantseerimine	3 058 / 21,4%	3 382 / 21,3%
Personaalsed uurimistoetused	2 029 / 14,2%	2 185 / 13,8%
Riiklikud programmid	382 / 2,7%	454 / 2,9%
TA projektide välisrahastus	2 626 / 18,8%	1 930 / 12,6%
Muu siseriiklik TA rahastamine	1 541 / 10,8%	2 218 / 14%
EL RP ja Horisont 2020 projektid	1 627 / 11,4%	2 120 / 13,4%
Muude projektide välisrahastamine	1 081 / 7,6%	1 465 / 9,2%
Õppe- ja organisatsiooniarenduse siseriiklik rahastamine	863 / 6%	855 / 5,4%
Õppe- ja organisatsiooniarenduse välisrahastamine	672 / 4,7%	681 / 4,3%
Loomeprojektid	63 / 0,4%	70 / 0,4%
Tegevustoetused	368 / 2,6%	510 / 3,2%
KOKKU	14 310 / 100%	15 871 / 100%

1.2.1. Siseriiklik teaduse rahastamine

Tallinna Ülikooli teadustegevuse ja teaduspõhise arendustegevuse siseriikliku rahastamise maht oli 2021. aastal kokku 10 168 048 eurot, mis on 5,6% rohkem kui 2020. aastal (2020. aastal 9 628 968 eurot). Tõus on tingitud peamiselt baasfinantseerimise eraldise summa kasvust (10,6%), riiklike programmide finantseerimise summa kasvust (25%), teaduskollektsioonide rahastamise kasvust (10%), järel doktoritoetuste ja tipp-teadlaste toetuste kasvust (56%), personaalsete uurimistoetuste ja teadlaskarjääri grantide kogumahu kasvust (6%) ning muu TA siseriikliku rahastamise mahu kasvust (44%).

Ülevaade Eesti TA-rahastuse üldistest arengutest

13.02.2019. aastal tegi Teadus- ja Arendusnõukogu lähtudes 19.12.2018 allkirjastatud ühiskondlikust kokkuleppes teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni (TAI) arendamiseks nn teadusleppe – ettepaneku suurendada TAI rahastamine riigieelarvest 1%-ni SKP-st (2019. aastal oli TAI rahastamise tase RE-s 0,71% SKP-st).

2021. aasta riigieelarves oli esimest korda planeeritud teadus- ja arendustegevuse rahastamiseks 1% SKP-st ehk 286,4 miljonit eurot, hoides uurimistoetuste ja baasfinantseerimise suhet 50 : 50. See tähendas, et võrreldes eelmise aastaga lisandus 56 miljonit eurot ehk teaduse rahastamise maht kasvas peaaegu veerandi võrra. Lisandunud raha jaotati vastavalt TAN-i ettepanekule 40% ehk 22,4 miljonit eurot HTM-ile teadussüsteemi toimimise kindlustamiseks, sama palju Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile ning 20% ehk 11,2 miljonit teistele ministeriumidele valdkondlike poliitikate teadmispõhiseks kujundamiseks.

Siseriiklikud TA-tegevuse rahastuse trendid aastatel 2017-2021 on kirjeldatud tabelis 6 (allikas: ETAG). Näeme, et eelmiste aastate kasv, mis 2020. aastal mõnevõrra pidurdus, on 2021. aastal tõusutrendis. Riiklike uurimistoetuste ja teaduse baasfinantseerimise mahu puhul saavutati 2021. aastal eesmärgiks seatud suhe 50 : 50. Struktuurifondidest tuleva rahastuse maht ja osakaal väheneb, mida kompenseerib osaliselt muude meetmete mahu ja osakaalu kasv. Ülikooli jaoks tähendavad need trendid jätkuvalt suurt konkurentsi uurimistoetuste taotlemisel, samuti toetuse vähenemist riiklike tippkeskuste ja teadustaristu toetuseks ning rahvusvahelistumisega seotud tegevusteks.

Tabel 6. HTM-i teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni programmi eelarve põhikomponendid 2017-2021

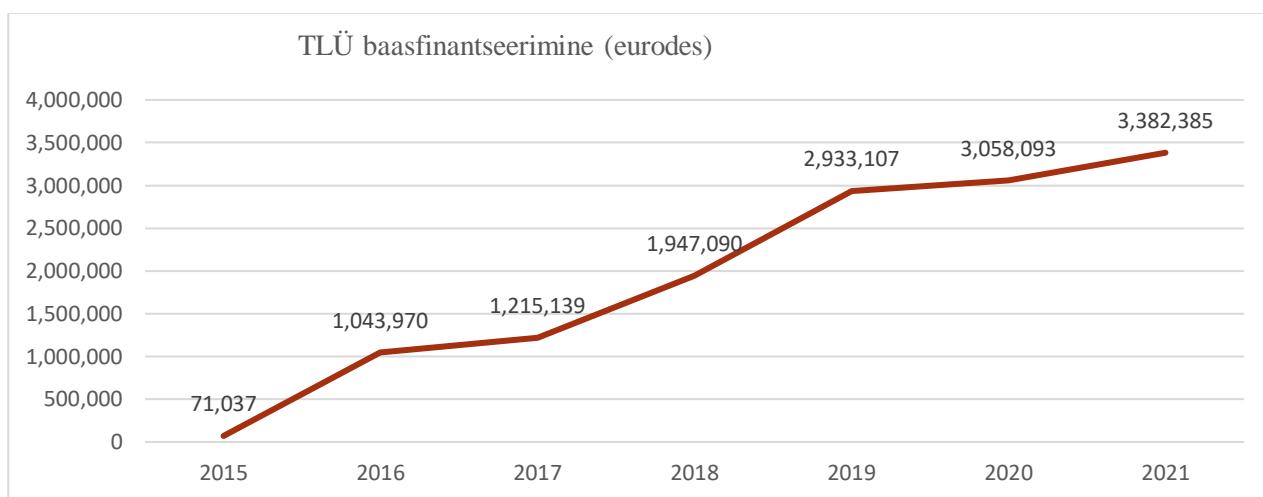
	2017		2018		2019		2020		2021	
	osakaal	mln EUR	osakaal	mln EUR	osakaal	mln EUR	osakaal	mln EUR	osakaal	mln EUR
Uurimis-toetused	29%	39,4	27%	40,2	24%	40,6	24%	42,7	23%	46,3
Baasfinantseerimine	12%	16,9	18%	26,9	23%	39,1	24%	42,5	23%	46,3
Struktuuri-fondid ²³	47%	63,4	42%	62,7	44%	74,9	40%	70,4	33%	66,4
Muud ²⁴	12%	16,2	14%	21,2	10%	16,4	11%	19,4	22%	43,7
Kokku	100%	135,9	100%	151,0	100%	171,0	100%	175,0	100%	202,8

Teaduse baasfinantseerimine

Eesti teaduse baasfinantseerimise üldmaht kasvas 2021. aastal 3,7 miljoni euro võrra ehk umbes 9% (maht 2021. aastal 46 310 000 euro ja 2020. aastal 42 542 539 eurot) (tabel 7). TLÜ baasfinantseerimise eraldis (sh rahvusteaduste lisatoetus) kasvas 0,32 miljoni euro võrra ehk 10,6%, olles 2021. aastal 3 382 385 eurot ja 2020. aastal 3 058 093 eurot (joonis 2). TLÜ osakaal suurenes nii kogurahastuses (2021 – 7,3%, 2020 – 7,19%) kui ka rahvusteaduste komponendi osas (2021. aastal oli TLÜ osakaal 20,61%, 2020. aastal – 18,71%).

Tabel 7. Baasfinantseerimise ja riiklike uurimistoetuste proportsioonid aastatel 2014–2021 (allikas: ETAG)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Uurimistoetused (mln EUR)	38,0	42,4	37,9	39,4	40,2	40,6	42,7	46,3
Baasfinantseerimine (mln EUR)	8,4	9,3	13,9	16,9	26,9	39,1	42,5	46,3
Uurimistoetuste osakaal	82%	82%	73%	70%	60%	51%	50%	50%
Baasfinantseerimise osakaal	18%	18%	27%	30%	40%	49%	50%	50%

Joonis 2. TLÜ teaduse baasfinantseerimine aastatel 2015–2020 (eurodes)

Personaalne uurimistoetus

Ülikooli personaalsete uurimistoetuste (PUT) ning teadlaskarjääri grantide kogumaht kasvas 6%. 2021. aastal oli ETAG-i rahastuse maht 1 831 315 eurot (sh 128 295 eurot personaalse uurimistoetuse järeldoktori

²³ Struktuurifondid hõlmavad järgmisi rahastusmeetmeid: ASTRA, riiklikud tippkeskused, rahvusvahelistumine (DoRa, Mobilitas Plus), nutika spetsialiseerumise rakendusuringud, RITA programm, riiklik infrastruktuur, erialastipendiumid, IKT TA toetamine, populariseerimine, Norra EMP programm.

²⁴ Muud meetmed hõlmavad: teadusraamatukogud ja andmebaasid, riiklikud programmid (Eesti keeletehnoloogia, eesti keel ja kultuur digiajastul), teaduskollektsioonid, Eesti Teaduste Akadeemia, Eesti Teadusagentuur, populariseerimine.

toetuseks) ja 2020. aastal 1 722 940 eurot. 2021. aastal jätkusid kaksteist PUT-i teemat (sh kuus rühmagranti, kolm teadlaskarjääri granti, üks arendusgrant) ja ETAG-i SARS-CoV-2 viirusega seonduvate probleemide lahendamise sihtgrant. 2021. aasta jooksul lõppes viis personaalset uurimisteemat ning alustati nelja uue grandiga: kolme rühmagranti ja ühe teadlaskarjääri grandiga (2020. aastal lõppes kolm granti).

Jätkusid kolm Mobilitas + järeldoktoritoetust, üks tagasipöörduva teadlase toetus ja üks tippteadlase toetus, millele lisandus kolm uut Mobilitas + järeldoktoritoetust. Samuti jätkusid kaks järeldoktori personaalset uurimistoetust ja lisandus üks järeldoktori personaalne uurimistoetus. Kokku suurenes 2021. aasta Mobilitas toetuse kogumaht 56% võrreldes eelmise aastaga (2021. aastal 478 445 eurot ja 2020.aastal 305 745 eurot).

Kokku menetles ETAG 2021. aastal personaalsete uurimistoetuste voorus (grandid algasid 2022) 335 taotlust, millest rahastusotsuse sai 79 (vt viide [ETAG-i kodulehele](#)). Vooru eelarve oli 10,6 miljonit eurot. TLÜ teadlased esitasid kokku 26 granditaotlust, millest rahuldati 5 taotlust, taotlemise edukus oli 19%.

Muu siseriiklik rahastamine

Rahastuse maht **riiklikest TA-programmidest** kasvas eelmise aastaga võrreldes umbes 25% (2021. aastal 277 590 eurot ja 2020. aastal 221 589 eurot). Jätkus projektide rahastamine programmide „Eesti keel ja kultuur digiajastul (EKKD)“, „Eestikeelsed kõrgkooliõpikud 2013–2017“ ning selle jätkuprogrammist „Eestikeelsete kõrgkooliõpikute loomise toetamise põhimõtted 2018–2027“. Samuti jätkus SA Archimedese vahendusel rahastatav „Riikliku välisriikide üliõpilaste, teadlaste ja õppejõudude stipendiumide programmi“ projekt ning HTM-i üldharidusprogrammide ja Välisministeeriumi arengukoostöö programmide rahastamine. 2021. aastal lisandus uus riikliku programmi „Eesti keeletehnoloogia (EKT)“ projekt „Eestikeelse teksti automaatkorrektuur“.

TLÜ **teaduskollektsioonidest** rahastati jätkuvalt kaht teaduskollektsiooni: Akadeemilise Raamatukogu kultuuriloolist kogu ja arheoloogia teaduskogu. Riigitoetuse rahaline maht kasvas umbes 10 % (2021. aastal 176 772 eurot ja 2020. aastal 160 700 eurot).

Eesti **teadustaristu teekaardi ja tuumiktaristu** objektide arv 2021. aastal ei muutunud. TLÜ on seotud nelja teekaardi objekti ja tuumiktaristuga: Infotehnoloogiline mobiilsusobservatoorium (IMO); Eesti e-varamu ja kogude säilitamine (II etapp); Eesti pere- ja sündimusuuring 2020 ning Loodusteaduslikud arhiivid ja andmevõrgustikud (NATARC). TLÜ 2021. aasta teekaardi ja tuumiktaristu objektide rahastuse kogumaht on 2020. aastaga võrreldes umbes 29% väiksem (2021. aastal 47 530 eurot ja 2020. aastal 66 917 eurot) seoses varem tehtud suuremate investeeringutega enne projektiperioodi lõppu.

2021. aastal jätkus **Dora Pluss** toetuste perioodi meetmete rahastus, mille käigus toetati tegevusi „Study in Estonia“, „Välismagistrandid ja doktorandid“ ning tegevust „Küalisdoktorandid“. 2021. aastal vähenes rahastuse kogumaht 23% (2021. aastal 271 461 eurot ja 2020. aastal 333 909 eurot). Peamiselt on see tingitud COVID-19 pandeemia levikust ja liikumispiirangutest (sh rahvusvahelistest reisiipiirangutest).

Ülikool osales jätkuvalt riiklikus **Eesti-uuringute tippkeskuse** projektis (Irina Belobrovtseva juhitud uurimusrühm). 2021. aastal oli TLÜ uurimusrühma rahastatus tippkeskuse projekti raames 62 368 eurot, mis on umbes 20% vähem kui 2020. aastal (2020. aastal 78 310 eurot). Tegemist on pikaajalise projektiga 2016–2023, mis kestab kuni 01.03.2023. Vähenemine aasta lõikes kajastab varasematel aastatel tehtud suuremaid kulutusi.

TA asutustele ja kõrgkoolidele suunatud **institutsionaalse ASTRA projekti** rahastuse kogumaht oli 2021. aastal 498 8667 eurot, mis on umbes 44% väiksem kui eelmisel aastal (2020. aastal 888 217 eurot) seoses projekti põhirahastuse lõppemisega. Meetme käigus sai 2021. aastal ülikoolis valmis EXU esitlusala, mille maksumus oli 118 834 eurot. Esitlusala saab lähemalt tutvuda TLÜ uurimisteemade ja koostööprojektidega ning millist kasu võib tekkida ülikooli ja ettevõtte koostööst, näiteks kuidas sünnib uudne sotsiaalse häkatoni idee, kuidas jõuavad turule merevetikate parimate omadustega nahahooldusvahendid, kuidas aitab sporditeaduste labor sportlast ja treenerit, kuidas aitab ilmaennustus rallit võita, kuidas muudetakse lapse jaoks õppimine huvitavamaks mängulise liitreaalsusrakendusega, mida saab kultuurianalüüs pakkuda ettevõttele ning kuidas on humanitaarteaduste instituut seotud Tallinna peatänavaga projekti ettevalmistamisega. Lisaks rahastati 2021. aastal ASTRA vahenditest viies fookusvaldkonnas

tulemuslikku rahvusvahelisel tasemel teadus- ja õpetegevust 162 110 euroga; tõhusad tööprotsessid ja juhtimismudelid 64 811 euroga; suurenenud koostööpartnerite arv ja avardunud koostöövormid 34 906 euroga ning kõrge doktorantide juhendamise kvaliteet ja doktoriõppe suurenenud efektiivsus (doktorikoolide rahastamine) 118 205 euroga.

2021. aastal rahastati TLÜ-s kolme valdkonna (hariduse, tervise ja sotsiaalvaldkonna) **kompetentsikeskusi**. TLÜ jätkas juhtpartnerina kahes jätkuprojektis „Haridusuuenduse kompetentsikeskuse arendamine Tallinna Ülikoolis“ ja „Tervisedenduse ja rehabilitatsiooni valdkonna arendamine – ettevõtluse toetamine läbi uurimistöö rakendamise ning kodumaise ja rahvusvahelise koostöö edendamise“ (TERE) ning partnerina uues projektis „Sotsiaalse innovatsiooni kompetentsikeskus“ (SIKK), et luua Eestis sotsiaalse innovatsiooni kompetentsikeskus, millel on valdkonda koordineeriv ja toetav roll. Kompetentsikeskus kujuneb võrgustikupõhisena ja toob kokku poliitikakujundajad, eksperdid ja praktikud, et koos kujundada Eesti sotsiaalse innovatsiooni ökosüsteemi raamistik ning toetada sotsiaalse innovatsiooni arengut Eestis. Kompetentsikeskuste rahastamise maht vähenes 2021. aasta 33% võrreldes 2020. aastaga (2021. aastal 397 866 eurot ja 2020. aastal 594 856 eurot, mis oli tingitud eelkõige projekt „Haridusuuenduse kompetentsikeskuse arendamine Tallinna Ülikoolis“ lõppemisest 30.09.2021. Projekt TERE kestab kuni 31.08.2023.

2021. aasta **ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe** rahastuse kogumaht suurenes umbes 11% võrreldes eelmise aastaga (2021. aastal 91 608 eurot ja 2020. aastal 82 343 eurot). Rahastati kaht projekti: HTM-i poolt projekti „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel“ 75 858 euroga, mis on umbes 8% vähem kui 2020. aastal (2020. aastal 82 343 eurot), sh tegevust 7.1. Ettevõtlusõppe meetodika arendamine ja õppevara koostamine rahastati 10 370 euroga, tegevust 7.2. Ettevõtlusõpet läbiviivate spetsialistide täienduskoolitus 8782 euroga ning tegevust 7.4. Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe rakendamise toetamine kõrgkoolides (eelinkubatsioon) 56 706 euroga. 2021. aastal alustati uue ettevõtlusõppe projektiga „Ettevõtlikuspädevuse e-hindamisvahendite väljatöötamine põhikooli II ja III kooliastmele“, mis on seotud Haridus- ja Noorteameti ettevõtlusõppe programmiga Edu Tegu. TLÜ on selles projektis koordinaator. 2021. aastal rahastati projekti 15 750 euroga.

2021. aastal suurenes **muu TA siseriikliku rahastamise** maht 38% võrreldes eelmise aastaga (2021. aastal 2 135 913 eurot ja 2020. aastal 1 540 860 eurot). Toetusi TA projektide elluviimisele pakkusid ka SA Eesti Teadusagentuur, Keskkonnainvesteeringute Keskus, Muinsuskaitseamet, SA Archimedes, SA Innove, Välisministeerium, Riigikogu Kantselei, SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital, SA Poliitikauuringute Keskus Praxis, SA Ida-Viru Ettevõtluskeskus ja paljud teised organisatsioonid. 2021. aastal rahastati jätkuvalt 397 054 euroga HITSA IT Akadeemia programmi; HTM finantseeris riigieelarvest TLÜ teadusraamatukogu teadusinformatsiooni hankimist 360 885 euroga; Eesti Teadusagentuur maksis künnise ületanud projektide ettevalmistustoetusi kokku 5000 eurot.

2021. aastal vähenes projektide **rahastus struktuuritoetuste 2014–2020 meetmetest** umbes 5% võrreldes eelmise aastaga (2021. aastal 561 218 eurot ja 2020. aastal 589 459 eurot). Jätkuvalt rahastati projekti „Praktikasüsteemi arendamine kutse- ja kõrghariduses sh õpetajakoolituse koolituspraktika“, projekti „EUROREPAIR: Europeanisation through repair“ rahastusprogrammist MOBEC; programmist RITA 1 rahastati projekti „Soolise palgalõhe vähendamine“; Haridus- ja Noorteameti kaudu toetati kaheaastast projekti „Noorte osaluse suurendamine“ ning rahastati rakendusuringut „Mobiilne eluviis, avalike teenuste tarbimine ja elukoohaandmed riiklikes registrites“.

1.2.2. Teaduse rahastamine välisvahenditest

Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammid Horisont 2020 ja Euroopa Horisont

Horisont 2020 põhitegevused lõppesid 2020. aastal, kuid rahastus projektidele 2021. aastal veel jätkus. 2021. aastal algas uus EL-i raamprogramm „Euroopa Horisont“, mille esimesi projekte rahastatakse alates 2022. aastast. Euroopa Horisont on järjekorras üheksas **Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm aastateks 2021–2027. Euroopa horisondi komponendid ja ülesehitus** põhinevad eelmistel teaduse ja innovatsiooni raamprogrammidel, eriti eelmisel raamprogrammil „Horisont 2020“

(2014–2020). Üldjoontes säilitab „Euroopa Horisont“ oma eelkäijast tuttava **kolmesambalise mudeli**, kuid uus mudel sisaldab ka märkimisväärseid muudatusi.

Varasemaga võrreldes on peaaegu samaks jäänud raamprogrammi esimese, tippasemel teadusele pühendatud samba sisu. H2020 teises sambas paiknenud tööstustehnoloogiad ja kolmanda samba ühiskondlikud väljakutsed on „Euroopa Horisondi“ teises sambas ühendatud kuueks teemavaldkonnaks. „Euroopa horisondi“ kolmas sammas keskendub Euroopa innovatsioonimaastiku toetamisele osalt varasemast tuttavate, osalt uute meetmetega. Kolmanda samba tähtsaim uuendus on Euroopa Innovatsiooninõukogu (EIC), mis loodi juba eelmise raamprogrammi ajal, kuid mis peaks laiendatud kujul ja osalt uute meetmete abil tegema Euroopa Liidust loova ja teedrajava innovatsiooni turuliidri. Teiseks toetatakse kolmanda samba kaudu innovatsiooni ökosüsteeme (EIE) ehk võrgustikke, mis toetavad ettevõtete innovatsiooni- ja kasvupotentsiaali realiseerumist. Kolmanda sambaga on liitunud ka eelmises raamprogrammis sammasteväline Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut (EIT).

TLÜ rahastamine EL programmidest kasvas 2021. aastal 30% (2021. aastal 2 120 483 eurot ja 2020. aastal 1 627 329 eurot) tänu viiele uuele projektile. Horisont 2020 programmist rahastati 2021. aastal 27 projekti (sh 22 jätkuprojekti), sh üht GENDER-NET Plus (TLÜ roll partner); üht ERA-Net COFUND projekti (TLÜ roll partner); kolme COST projekti (TLÜ on koordinaator); üht Marie Curie Actions-International Research Staff Exchange Scheme (IRSES) grant (TLÜ on juhtpartner); kaht European Research Council (ERC) granti (TLÜ on juhtpartner); kaht Twinningu projekti (TLÜ on juhtpartner); üht ERA-NET projekti (TLÜ on partner); üht ERA Chairi (CUDAN) projekti (TLÜ on juhtpartner); üht SwafS-20182020 programmi (TLÜ on partner); üht „Greening the economy in line with the Sustainable Development Goals“ programmi (TLÜ on partner) ja üht NGL_TRUSTprogrammi (TLÜ on juhtpartner). Lisaks algas 2021. aasta alguses kaheaastane projekt „iHub4Schools“, kus TLÜ on projekti juhtpartner, ning augustis algas uus kaheaastane projekt ERA-NET RUS (TLÜ on partner). 2021. aastal algas ka kaheaastane programmist H2020-WIDESPREAD-2018–2020 rahastatud Twinningu projekt jätkusuutliku ja nähtava tippaseme saavutamiseks ekraanimeedia ettevõtlikes, kus TLÜ on koordinaatori rollis. 2021. aasta lõpus sai positiivse rahastusotsuse esimene Horizon Europe programmist rahastatud projekt „Reforming secondary plastics to become the primary raw material choice for added-value products“ (Primus), mis peaks algama mais 2022.

Rahastamine muudest EL-i programmidest

Euroopa Liidu muudest programmidest rahastatud projektide maht suurenes 21% võrra 2020. aastaga võrreldes (2021. aastal 920 095 eurot ja 2020. aastal 758 414 eurot). Seitse uut projekti said 2021. aastal Erasmus+ erinevate programmide toetuse.

2021. aastal jätkus projektide rahastamine: HERA joint Research Programm (1 projekt), Interreg Estonia-Latvia Programme 2014–2020 (2 projekti), Interreg Baltic Sea Region (4 projekti), Life Integrated Projects (2 projekti), Erasmus + (1 projekt), Erasmus+ KA203 Strategic Partnership for Higher Education (2 projekti, sh 1 uus); Erasmus +KA2 (10 projekti, sh 2 uut), Erasmus+ KA2 Strategic Partnerships for School Education (4 projekti), Erasmus+ KA202 – Strategic Partnerships for Vocational Education and Training (1 projekt), Erasmus + põhimeetme meetmest „Erasmus+ Capacity Building“ (kokku 6 projekti, sh 3 uut), Erasmus+ Key Action 2 (1 projekt) ning algasid uue programmi Erasmus + KA226 – Partnerships for Digital Education Readiness 2 projekti, Erasmus + (1 projekt „INSTALL-e, Enesereguleeritud õppimise toetamine“) ja Erasmus+ Knowledge Alliance 1 projekt. Koostöös Helsingi, Göteborgi ja Agderi (Norra) ülikooliga algas programmi Erasmus+ strategic partnership uus projekt „Digitaalsed väljakutsed kodundusõppes“, kus TLÜ on juhtpartner. Lisaks koostöös viie ülikooliga (Vytautas Magnus/Leedu, Helsingi, Wroslawi, Stockholmi, Jagiellonian/Poola) algas programmist Erasmus Pluss rahastatud projekt „Leedu keele ja kultuuri kursuste digitaalne üleminek“, milles on TLÜ partner. Algas samuti uus kaheaastane projekt „Sissejuhatava arvutiprogrammeerimise ümberdisainimine kasutades innovatiivseid online mooduleid“ EL-i programmist Erasmus+. 2021. aastal algas Deutsches Filminstitut & Filmimuseum rahastatud programm CREATIVE EUROPE - MEDIA, kus TLÜ on partner. Programmi rahastuse kogumaht TLÜ-le on 52 496 eurot.

2021. aastal Erasmus+ mobiilsusega seotud alamprogrammide Erasmus MUNDUS ja teiste mobiilsusega seotud projektide rahastuse maht kahanes eelmise aastaga võrreldes umbes 7% (2021. aastal 588 659 eurot ja 2020. aastal 635 772 eurot) tingituna COVID-19 pandeemiast tekkinud piirangutest.

TA välisrahastus eri allikatest

Muude välisrahastusega arendusprojektide rahastamine suurenes 2021. aastal eelmise aastaga võrreldes 155% (2021. aastal 92 569 eurot ja 2020. aastal 36 201 eurot). Siia kuuluvad Põhjamaade Ministrite Nõukogu Nordplusi programmide toetusd arendamisele suunatud projektidele, Tampere linna projekti elektrooniliste trammipeatuste digitaalse kujunduse toetus ja Ülemaailmse Konfutsiuse Instituutide võrgustiku peakorteri (Hiina) toetatav hiina keele ja kultuuri arendamine. 2021. aastal kasvas TLÜ Konfutsiuse Instituudi rahastamise maht 2,4 korda võrreldes eelmise aastaga (2021. aastal 67 794 eurot ja 2020. aastal 28 340 eurot). Lisaks rahastas King Sejong Institute Foundationi 7004 euroga korea kultuuri tasuta kursusi õpilastele ning *taekwondo*-õpitube 11 783 euroga.

1.2.3. Ülevaade õppe ja organisatsiooni arendusele suunatud tegevuse rahastamisest

2021. aastal struktuurivahenditest rahastatud õppe- ja organisatsiooniarendusele suunatud projektide maht vähenes 2% võrreldes eelmise aastaga (2021. aastal 281 320 eurot ja 2020. aastal 287 495 eurot). See on tingitud eelkõige SA Archimedese vahendusel struktuuritoetise meetme „TA&I süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasvualade arendamiseks“ tegevuse „Kõrghariduse erialastipendiumid nutika spetsialiseerumise kasvualdkondades“ rahastuse mahu vähenemisest.

1.2.4. Ülevaade loometegevusest ja selle rahastamisest

Loometegevuse rahastamine

2021. aastal kasvas loometoetuste siseriiklik rahastamine umbes 12% (2021. aastal 70 127 eurot ja 2020. aastal 62 532 eurot). Loometegevust toetasid Eesti Kultuurkapital (32 160 eurot), Eesti Filmi Instituut (13 042), Kultuuriministeerium (18 898), Eesti Rahvakultuuri Keskus (3475 eurot), SA Tartu Loomemajanduskeskus (1873 eurot), Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA (964 eurot) ja Eesti Kooriühing (285 eurot).

Lisaks hüvitas Eesti Filmi Instituut BFM-ile 10 000 eurot German Golubi filmi „Mu kallid laibad“ Oscari kampaania korraldamiskulud, mis tehti 2020. aastal.

Eesti Kultuurkapitali suuremad eraldised olid stipendiumid õppejõudude loometegevuse toetamiseks, BFM-ile lühifilmide tootmiseks, laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate kollektiivide tegevustoetuseks ja TLÜ rahvatantsuansambli Soveldaja 35 aasta juubeli kontsertetenduse korraldamiseks. Toetati ka rändnäituse korraldamist teemal „Ühistransport kui avalik ruum“ ja näituse avamist Brüsselis.

Kultuuriministeerium toetas filmi „Mu kallid laibad“ levi- ja Oscari kampaaniat ning laulu- ja tantsupeo protsessis osalevaid kollektiive. Lisaks toetas laulu- ja tantsupeoliikumises osalejaid ka Eesti Rahvakultuuri Keskus. SA Tartu Loomemajanduskeskus andis toetust lühifilmide „Mu kallid laibad“ ja „Talent“ tootmiseks.

Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA eraldas väikesed toetusd TLÜ naiskoorile ja BFM-i segakoorile.

Alates 2021. aastast annab Nafta Films esimese filmitööstuse ettevõttena BFM-i rakenduskõrghariduse filmikunsti eriala tudengitele filmide loomiseks toetustoetuseid. See on väga oluline eriti praeguses olukorras, kus Eesti filmivaldkonna püsirahastus on vähenenud. Lisaks stipendiumidele saavad filmikunsti tudengid läbida ettevõttes kohustuslikku praktikat ning koostöös Nafta Filmsiga toimuvad BFM-is ka professionaalide täienduskoolitused.

Loometegevuse ülevaade

BFM-i filmi suuna õppejõudude osalusel valmis 11 mängu-, dokumentaal- ja animafilmi. Üliõpilaste suuremate semestriprojektide käigus tehti ligi sada lühi-, tantsu- ja dokumentaalfilmi, ristmeediaprojekte, reklaame ja muusikavideoid. 2021. aastal esitati BFM-i üliõpilaste filme festivalidele 123 korral (seda nii

BFM-i poolt kui ka levikoordinaatori juhendamisel üliõpilaste poolt). Väärrib märkimist, et BFM-i filmid on võitnud mitmel Oscari-kvalifikatsiooniga festivalil.

BFM-i kunsti suuna õppejõudude osalusel korraldati isikunäitusi ja kureeriti näitusi, valmis mitmeid loomingulisi teoseid ja anti kontserte. Tokyo rahvusvahelisel koorifestivalil võitis Raul Talmari segakoor K.O.O.R Online Video kategoorias Hõbediplomi.

Vaatamata 2021. aastal jätkunud COVID-19 pandeemiale õnnestus BFM-is korraldada konverentse (nt filmiterminoloogia konverents FilmTerm 2021, meediakonverents „Kaitstes meedia(-)vabadust. Millist vabadust?“, KUHI konverents) ning rahvusvahelisi seminare (nt ScreenME projekti käigus; koostöös Baltic Centre for Media Excellence'iga).

Laiendati koostööd ka ülikooliväliste partneritega, näiteks korraldati 2021. aastal tudengifilmide festival Best of BFM (BOB) koostöös Elisa ja Leviraga ning koostöös Kanal2 viidi läbi projekt „Rikas Eesti“, mille käigus valmis kümneosaline telesaade Eestis elavatest välismaalastest. LUNA platvormi loomise ja käivitamisega 2021. aastal tekkis üliõpilastel võimalus esitleda õppetöö käigus loodud teadus- ja loometöid. Toodeti kaks hooaega uudistesateid, mis läksid otseetrisse LUNA platvormil.

Koostöös Eesti Muusika- ja Teatriakadeemiaga alustati HTM-i rahastuse toel digitaalse audiovisuaalse loomingu konkursiga andekatele noortele. Tegemist on Tallinna Teadus- ja Loomekooli pilootprojektiga, mis kestab 2022. aasta kevadeni. Projekti käigus saavad digitaalsest heliloomingust huvitatud andekad noored lisaks võistlemisele arendada oma muusikaproduktiooni teadmisi-oskusi erinevate juhendajate käe all.

Järgnevalt ülevaatlikult TLÜ akadeemiliste töötajate ja üliõpilaste osalusega loomeprojektidest, millest sai osa laiem avalikkus.

17. veebruaril avati KUMU kunstmuuseumis uus püsiekspositsioon „Identiteedimaastikud. Eesti kunst 1700–1945“. Püsiekspositsiooni kuraatoriteks on TÜHI vanemteadur Linda Kaljundi ja Kumu direktor kunstiteadlane Kadi Polli. Näitus tutvustab Eesti vanemat kunsti läbi Eesti mitmerahvuselise ajaloo, kus põimuvad baltisaksa, vene ja eesti traditsioonid. Kõrge kunsti kõrval uuritakse harrastajate, hariduse, tarbegräafika ja disaini mõju visuaalsele identiteediloomele.
<https://kumu.ekm.ee/syndmus/identiteedimaastikud-eesti-kunst-1700-1945/>

11.05.–03.10.2021 oli Eesti Ajaloomuuseumi Tallihoones avatud näitus „Jazz idealism 1967“. 2021. aastal möödus 54 aastat kuulsast rahvusvahelisest džässifestivalist Tallinn'67, mis viis Eesti džässmuusika maailmakaardile ja tegi Tallinnast Nõukogude Liidu džässipealinna. Näituse keskmes on festivalil osalenud inimesed, kelle jaoks oli džäss maailmavaade, aade ja elustiil ning nende eetika ja eneseteostuse alus. Osalenute mõttekäigud viisid külastajad audiovisuaalsele rännakule, kus ajaloo taustal ärgitati esitama küsimusi idealismi ja tegelikkuse ning võimu ja vaimu suhete ajatutel teemadel. Näitus tugines TÜHI teaduri Heli Reimanni festivaliteemalise uurimistöo käigus kogutud materjalidele.
<https://www.ajaloomuuseum.ee/naitused/ekspositsioonid/tulekul-jazz-idealism-1967>

17.06.–03.10.21 oli Eesti Kaevandusmuuseumis avatud kaasaegse kunsti näitus „Kohanemine kahanemisega“, mille kuraator oli TÜHI vanemteadur Francisco Martínez. Grupinäitusel osalesid Anna Shkodenko, Anne Rudanovski, Darja Popolitova, Edith Karlson, Eléonore de Montesquiou, Jevgeni Zolotko, John Grzinich, Laura Kuusk, Sandra Kosorotova, Varvara & Mar. Spetsiaalselt selle näituse jaoks loodi kunstiteosed, mis tegelevad modernsuse ja sajandipikkuse progressi kõrvalnähtudega Ida-Virumaal, nagu loodusressursside jätkusuutlik kasutus, sotsiaalne integratsioon, lõhestumine maa- ja linnaalade vahel ja infrastruktuuride hooldamine.
<https://kaevandusmuuseum.ee/en/kaasaegse-kunsti-naitus-kohanemine-kahanemisega/>

Alates 23.08.2021 saab Eesti Vabaõhumuuseumis ja veebi vahendusel kogeda BFM-i vabade kunstide dotsendi Sirje Runge installatsiooni „Suur Armastus / Kaunis Lagunemine“, millega kunstnik loovutas loodusele oma kümne meetrise õlimaali „Suur Armastus“ (2003). Monumentaalne maal püstitati vabaõhumuuseumisse spetsiaalselt selle tarbeks ehitatud metallkonstruktsioonile ning on jäetud looduse stiihiate kätte lagunema. Protsessi lõpptähtaega ei oska keegi ette näha ning videokaamera vahendusel saab

veebist jälgida materjali vastupidavust ilmastikule, aga ka seda, kuidas suhestub teosega ümbritsev keskkond.
<http://sirjerunge.eu>

28.08.2021–15.01.2023 on Lennusadamas avatud näitus „Põrgu Läänemerele“, millega tähistatakse Juminda merelahingu 80. aastapäeva. Juminda miinilahing oli mitu korda ohvriterohkem kui Pearl Harbour või Dunkirk, kuid sellest traagilisest sündmusest teatakse teenimatult vähe. Näitus on üles ehitatud inimeste meenutustele. Näituse kaaskuraator on TÜHI vanemteadur Aivar Jürgenson.
<https://meremuuseum.ee/lennusadam/porgu-laeenemerele-juminda-meretrageoedia-1941/>

16.–19.09.2021 toimus iga-aastane filmifestival Riga Pasaules Film Festival, mille kuraator on olnud pikka aega (2013–2022) TÜHI sotsiaal- ja kultuuriantropoloogia dotsent Carlo Cubero. Riga Pasaules filmifestival on sündmus, mis on suunatud kino ja etnograafia kattuvuste uurimisele. See on ruum, kus nii praktikud kui ka laiem avalikkus saavad vaadelda erinevaid aspekte filmitegemise protsessist, visuaalsest antropoloogiast ning kino võimekusest edastada kogemust oma vahenditega.
<https://www.kinobize.lv/rpff-en>

2021. aastal tähistanuks tuntud koreograaf, tantsuõpetaja, mitme noorte- ja üldtantsupeo üldjuht ning professionaalsele tantsualasele kõrgharidusele alusepanija Mait Agu (1951–1998) oma 70. juubelit. Selleks et märkida Mait Agu tähtsust Eesti tantsukultuuris, anti tema nimi ülikooli Vita maja Black Boxile. Austuse märgina pühendas BFM oma esimese õppekavadevahelise interdistsiplinaarse ELU (erialasid lõimiv uuendus) projekti „Suur ELU“ Mait Agule. Tegemist on läbi 2021/2022. õppeaasta kestva projektiga, mis tähistab Mait Agu elu ja pärandit, tuues kokku koreograafia õppekava tudengid valdkonnas tegutsevate professionaalidega. Projekti üks eestvedajaid on BFM-i tantsukunsti lektor Oksana Tralla. Koostöösse on kaasatud lisaks ülikooli eri õppekavade tudengitele ka Eesti tantsuvaldkonnas toimetavad organisatsioonid: Eesti Tantsuhuvihariduse Liit, Eesti Tantsukunsti- ja Tantsuhariduse Liit, Eesti Tantsuagentuur, Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus, Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Selts, Eesti Rahvusballett, Tallinna Balletikool, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia, Teater Vanemuine, Tantsupeomuseum ning Tallinna Ülikooli rahvatantsuansambel Soveldaja.

<https://www.tlu.ee/bfm/instituut/mait-agu-suur-elu-juubeliaasta-tahistamine>

03.11.2021–30.01.2022 oli Eesti Rahva Muuseumis avatud näitus „Kaasav ELU“. Näituse kuraatorid olid LTI käsitöötehnoloogia ja rahvakunsti teenekas lektor Tiia Artla ja HTI doktorant Jana Kadastik. Näitus andis ülevaate, kuidas Tallinna Ülikooli eri erialade üliõpilased rakendavad interdistsiplinaarselt oma teadmisi, luues kasutajasõbralikke õppevahendeid. Näituse väljapanekuga ei pakutud valmis lahendusi, vaid suunati külastajat ise läbi mõtlema, kuidas rakendada kaasava disaini põhimõtteid, et luua ligipääsetavat keskkonda, (õppe)vahendeid jms, mis oleks nii universaalsed kui ka kohandatavad individuaalsetele vajadustele. Näituse eksponaadid on kavas paigutada ülikooli Terra majja ja neid saab edaspidi kasutada õppetöös.
<https://www.tlu.ee/liti/meediavarav/blogid/kaasav-elu-kas-erivajadus-eriline>

18. novembril 2021 esietendus Kanuti Gildi saalis lavastus „It's Time to Fight Reality Once More. Tundekasvatus robotitele“, mis oli esimene tehisintellekti loomingulist võimekust sügavuti uuriv eksperimentaalne teatriprojekt Eestis ja üks vähestest omasugustest ka maailmas. Mängitava näidendi kirjutas tehisintellekt ning lavale jõudis see iga kord uut moodi. Lavastuse loomisel oli inimsekkumine viidud miinimumini, teatrit tegid robotid. Projekti eestvedaja oli BFM-i teadur, Robotiteatri ellukutsuja ja teatrikunstnik ja Liina Keevallik ning selles osalesid kunstnikud, teadlased, ettevõtjad ja TLÜ tudengid.
<https://www.tlu.ee/bfm/uudised/lavastub-tehisintellekti-kirjutatud-naidend>

2021. aasta oli ülikooli loomevaldkonna inimestele rõõmustavalt tunnustuste rohke. Kui midagi eriliselt välja tuua, siis Cannes'i filmifestivali *grand prix* võitmine oli kahtlemata sündmus, mida oli filmivaldkonnas kaua oodatud. Vt Loomevaldkonna tunnustused

1.3. Ülevaade ühiskonnale suunatud tegevustest

1.3.1. Koostööplatvorm EXU (Ettevõtte x Ülikool)

2018. aastal arendati välja uus koostööplatvorm EXU (Ettevõtte x Ülikool²⁵) ning tegevustega alustati 2019. aasta jaanuaris. EXU eesmärk on võimendada TLÜ teadus- ja arendustegevust järgmiste tugi- ja tegevusvaldkondade kaudu: 1) toote- ja teenusearendus, teenusedisain, 2) nõudluse ja turutrendide analüüs, 3) turundus- ja müügitugi, teadmusteenuste müük ning 4) süsteemne pro- ja reaktiivne partnersuhete loomine ja haldamine (sh ADAPTER-i²⁶ jm lepingud ettevõtetega, hangete tugi, suurprojektide taotlemine koostöös ettevõtetega). EXU-le on koostatud veebipõhine koostööportfell, mida täiendatakse jooksvalt uute teenusevaldkondadega.

2021. aasta fookuses oli uute teenusevaldkondade arendamine ja strateegiliste sidemete loomine. EXU portfoolios kasvatati teenusevaldkondade arvu 31-lt 38-le. Ülikool sai juurde mitu strateegilist partnerit eri koostöövaldkondades (5 uut pikaajalist partnerit). Toetati mitme suurema Euroopa projekti eduka taotluse koostamist (vt edasi). Lõpule viidi TLÜ kampuses ettevõtetele ja teistele koostööpartneritele suunatud EXU füüsilise ala teostus ASTRA Teadlaste foorumis 1. ja 0. korrusel. Esitatud on peamised väärtuspakkumised koostööpartneritele viies fookusvaldkonnas ja ekraanidel (edaspidi täienevad) videoklipid headest koostööpraktikatest. EXU ala valmimisse olid kaasatud kõik akadeemilised ja mitmed tugiüksused (sh turundus- ja kommunikatsiooniosakond, teadusosakond, haldusosakond, konverentsikeskus). EXU ala aitas teha disainiagentuur Velvet.

Allpool on esitatud temaatiliste tulemuste kaupa **olulisemad tulemused**.

2021. aasta TLÜ **TA-tegevuste kommertsialiseeritavuse ja ühiskondliku mõju võimendamist toetavate tegevuste** olulisemad tulemused on järgmised:

- Kommertsialiseerimise ja strateegilise partnerluse raamistiku väljaarendamine (jätkub 2022).
- Intellektuaalomandi ja innovatsiooni koostöövõrgustiku käivitamine.
- Teaduskompetentside kaardistamise ja teadussuundade ühiskondliku mõju hindamise metoodika käivitamine ja piloteerimine valitud valdkondades (sh seminarid MEDIT-is, seminarid teaduskoordinaatoritele).
- Teenusearenduse toetamine: 2021 lisandusid EXU/Adapteri portfooliosse näiteks järgmised teenused: 1) sotsiaalne häkaton; 2) töötajate heaolu uuringud ja hindamine; 3) kutse taotlemisega seotud konsultatsioon ja arengumapi koostamine.
- Ülikooli teadmussirde ja ühiskondliku mõju mõõtmise raamistiku ja indikaatorite esmase versiooni väljatöötamine (töö jätkub 2022).
- **ADAPTER**-isse laekus üle 200 päringu, neist 86-le vastati kas lihtvastusena, konsultatsioonina või jõuti teadmusteenulepinguni: lepinguid oli aastas kokku 125 690 euro ulatuses ja pakkumisi kokku 317 066 euro ulatuses. Osa kliente on korduvtegevustena TLÜ-ga projektilepingutes (arendus- ja innoosakud), näiteks Xarus Cosmetics – kopranõre ravikreemi edasiarendused. Tootearendusprojektidest viidi läbi veel Hea Masin OÜ kuusevaigust huulevõide arendus, Maipõrnikas OÜ kuivtablettidest käteseebi arendus, Furcella OÜ-ga väärindustemaatikad ja K.O Productsi kuivdeodorandi arendus ning Taluelu OÜ hobukastanist puhastusvahendite arendus.
- Lisaks nõustati koostöölepinguteni jõudmisel ministeeriumide, KOV-ide ja ettevõtete projekte.

Rahvusvaheliste projektitaotluste ettevalmistamisel ja projektide elluviimisel on olulisemad tulemused järgmised:

- AvA osales partnerina mitme H2020 jt projekti ettevalmistamisel, sh UNICORN (mis ka saadi), EIT-KIK CCI, mis on alles taotlemisjärgus, FilmEU (mis ka saadi). UNICORN on EIT HEI pilootvooru projekt ja

²⁵ Vt rohkem <https://www.exu.tlu.ee/et>

²⁶ <https://adapter.ee>

seada haldab EIT KIC Urban Mobility. Algasid ettevalmistused Excellence HUB projektidele LTI ja HTI-ga koostöös.

- Positiivse rahastusotsuse saanud EIT HEI Initiative: Innovation Capacity Building for Higher Educationi koostööprojekti UNICORN (Fostering Knowledge Transfer from universities to business – innovation to unicorn) (TLÜ eelarve kokku kahe aasta peale 258 375 eurot) eesmärk on võimestada ülikooli teadmussiiret, innovatsiooni ja saavutada ühiskonnas laiem mõju. Lisaks TLÜ-le osalevad projektis Tartu Ülikool, Vilniuse Ülikool, SSE Riga ja Tecnalia Group. Projekt on mõeldud ülikoolide innovatsiooni ja teadmussiirde võimekuse suurendamiseks. Koostöös TalTechi, Tartu Ülikooli, Vilniuse Ülikooli, SSE RIGA ja Tecnaliaga arendatakse teadmussiirde-, komertsialiseerimise ja *spin-off*-ettevõtete protseduure ning oluline rõhk on nende teemadega seotud intellektuaalomandi raamistiku loomisel. 2021 oli projekti eelstaadium, mille käigus selgitati välja partnerite hetkesituatsioon ja arendussoovid ning toimusid esimesed arenduse töötoad. Aasta 2022 on mõeldud protsesside täiustamiseks ülikoolides.
- Jätkus 2019. aastal võidetud Erasmus+ projekti käigus teenusedisaini rahvusvahelise õppeprogrammi „Service Design Study Module“ (SD4X) elluviimine. Täiendusõppena mõeldud kuuest moodulist koosnev teenusedisaini pilootkursus töötati välja koostöös Brand Manuali, Maastrichti Ülikooli ja Stockholmi Kõrgema Majanduskooliga Riias. COVID-19 pandeemia tõttu toimus koolitusprogramm veebipõhiselt ning käivitumine lükkus neli kuud edasi ja algas jaanuaris 2021. Moodulit saab kohandada nii mikroraadiprogrammile vastavaks kui ka eri õppekavade koosseisu sobivaks. Tulemus on üleval ERASMUS+ Project Results platvormil. Koolitusprogrammis osales 26 inimest (neist 7 Eestist). Lõpukonverents toimus Tallinnas, 26. augustil 2021 ja seal osales üle 40 inimese
- Jätkati 2020. aastal taotletud TLU TEE EXU tegevusi, mis kestavad kuni 31. märtsini 2023.

Partnerlussuhete arendamisel on olulisemad tulemused järgmised:

- Viie ettevõttega raamlepingu sõlmimine: 1) ALPA Kids OÜ, 2) Brand Manual, 3) Demek CNC OÜ, 4) AS Datel ja 5) Est-Agar AS.
- Koostöökohtumised ettevõtetega (COVID-19 tõttu piiratud arvu), mh toimus Brüsseli õppereis EAS-i korraldatud visiidi käigus, kus delegatsiooni kuulusid nii ülikooli kui ka ettevõtete esindajad ning kohapeal toimusid kohtumised ettevõtjate ja rahastajatega ning EK tasandi VIP-ga; TLÜ koostööpartneritest olid kaasatud näiteks Datel OÜ, Elektrimasinad OÜ, WOOGS OÜ ja NetGroup OÜ. TLÜ-st osalesid delegatsioonis Ingrid Hindrikson, Kai Pata, Katrin Männik ja Katrin Saks. Reisi ülikoolipoolne koordinaator oli Ingrid Hindrikson.
- Partnerluse arendamine audiovisuaalvaldkonna ettevõtjatega (ScreenMe projekti toel).
- Alustati läbirääkimisi AIRE keskusega (AI&Robotics), 2022 jõutakse koostööleppeni.
- Alustati koostööläbirääkimisi Kōbe ülikooliga (Jaapan), et luua mikrokraade eakate teemal ja osaleda programmis „Euroopa Horisont“ koostöös meie teadlaskonnaga.

1.3.2. ADAPTER ja teised arendustegevused

ADAPTER on Eesti teadus- ja arendusasutuste ettevõtluskoostöö platvorm, mille löid kuus Eesti avalik-õiguslikku ülikooli 2016. aastal. Platvormi eesmärk on viia kokku ettevõtjate vajadused teadus- ja arendusasutuste kompetentsi ja tehnoloogiate võimalusega. Sinna on koondatud kõrgkoolide pakutavad teenused, teadus- ja arenduskoostöö ning tootearenduse ja täiendkoolituse võimalused. Praeguseks on platvormiga liitunud 17 partnerit.

ADAPTER on EXU mõistes töövahend, mille kaudu tehakse operatiivset koostööd teiste ülikoolidega. Ettevõtetele annab ADAPTER võimaluse esitada küsimus korraka kõikidele ülikoolidele, EXU võimaldab suhelda otse TLÜ-ga. Võrreldes 2020. aastaga oli ADAPTER-i päringuid vähem (2020. aastal 300, 2021. aastal 219 päringut, millest TLÜ vastas 86-le). Pakkumisi tegime 317 066 euro väärtuses.

Kokku tõi AvA TA- ja täiendusõppe edukaid projekte ülikooli ca 1 210 000 euro väärtuses, seejuures oli pakkumiste maht suurem.

1.3.3. EXU Akadeemia ja teised turundus- ja kommunikatsioonitegevused

EXU Akadeemia seminaride sarja korraldab Tallinna Ülikool koostöös Tallinna Strateegiakeskusega. Seminaride sari toimub juba seitsmendat aastat ning selle eesmärk on tutvustada teemasid, mida TLÜ arendab koostöös ettevõtete ja avaliku ja kolmanda sektoriga.

2021. aastal arendati ja juurutati uus EXU akadeemia seminaride formaat. Uus formaat tähendas ühelt poolt seminaride kvaliteetsalvestust ja järelevaatamise võimaluse loomist (koostöös Ermo Säksiga, BFM) ja teisalt üleminekut modereeritud vestlusepõhisele formaadile.

Kokku toimus 2021. aasta jooksul üheksa EXU Akadeemia seminari.

- Digiprügist vabanemine kui nurjatu probleemi lahendamine ettevõttes – Liisa Puusepp, Mihkel Kangur, Anne Zimbrot, Ingrid Nielsen
- Ettevõtte digiküpsuse kaardistamine – Kai Pata, Anu Männisalu
- Teenusedisaini kasulikkusest ettevõttele – J. Margus Klaar, Külliki Tafel-Viia, Vaido Padumäe, Jaana Külmi
- Parimad kogemused toote- ja teenusearendusest koostöös ülikooliga / Kas teadus on moes? – Ingrid Hindrikson, Jaagup Kippar, Kalev Lehist
- Interaktiivne lugude jutustamine kui ettevõtte näo kujundamine – Tiina Hiob, Magnus Lužkov
- Minu ülemus on robot?! – Aija Sakova, Janika Leoste, Peeter Sekavin
- Kuidas mõõta ettevõtte tulemuslikkust ja mõju ühiskonnale? – Katri-Liis Lepik, Kadri Kangro, Leika Leemets
- Kuidas ära tunda, et sa parajasti õpid? – Grete Arro, Kadri Tuisk
- Kui kasutajasõbralikud on meie igapäevased nutilahendused? – Andres Jõesaar, Mati Mõttus, Karl-Anders Tammes

Võrreldes TalTechi ja Tartu Ülikooliga on TLÜ loengud jätkuvalt populaarsed. EXU Akadeemia seminaride vaadatavus on kasvutrendis muu hulgas tänu kvaliteetsalvestuse ja järelevaatamise võimalusele. Viimaseid TalTech ja Tartu Ülikool ei paku. Arvestades TLÜ EXU Akadeemia seminaride järelevaadatavuse mahtu on selline rõhuasetus end õigustanud. Kokku vaadati (kohal- + järelevaatamisi) kõiki seminare 2921 korda (seisuga detsember 2021), vaatamiste arv suureneb pidevalt. EXU Akadeemia seminaride salvestused on kättesaadavad TLÜ YouTube'i kanali kaudu ja koondatud ka EXU lehele.

2021. aasta sügisel käivitati EXU Akadeemiat toetav artiklisari koostöös veebiplatvormi Edasiga (algus septembris 2021, jätkub kuni maini 2022). Iga EXU Akadeemia seminari järel ilmub samateemaline artikkel Edasi.org-is, et suurendada teema kandepinda, seminaride järelevaadatavust ja EXU kui koostööplatvormi laiemat tuntust. Kõige loetum artikkel oli “Kuidas õppida õppima?” (925 lugemist).

TLÜ teadmus jõudis sihtgruppideni ka mitme teise tegevuse kaudu.

- Adapteri juhtimiskonverentsi spetsiaalse paneeli korraldamine koostöös Äripäevaga ja seal osalemine, Adapter esindajana esines Ingrid Hindrikson, fookuses oli kliendi teekond koostöölepinguni, paneeli modereeris prorektor Katrin Saks. TLÜ-d esindasid juhtimiskonverentsil veel Katrin Männik, Mart Repnau ja Kadi Liik, kes esines töötoas „Kaugtöö valud ja rõõmud“.
- Koostööfestivali programmi arendamine ja festivalil osalemine. TLÜ osales kolme ettekandega, esinemised korraldas Ingrid Hindrikson.
 1. Ettekanne ning näide kõrgkooli ja ettevõtte koostööst „Kas inimese ja tehnoloogia sümbioos mõjutab meie õnnelikku elu?“ – Demek CNC näitel Janika Leoste, Tallinna Ülikooli haridusteaduste instituudi õpperobotika külalalisteasur; Peeter Sekavin DEMEK CNC, juhatuses esimees

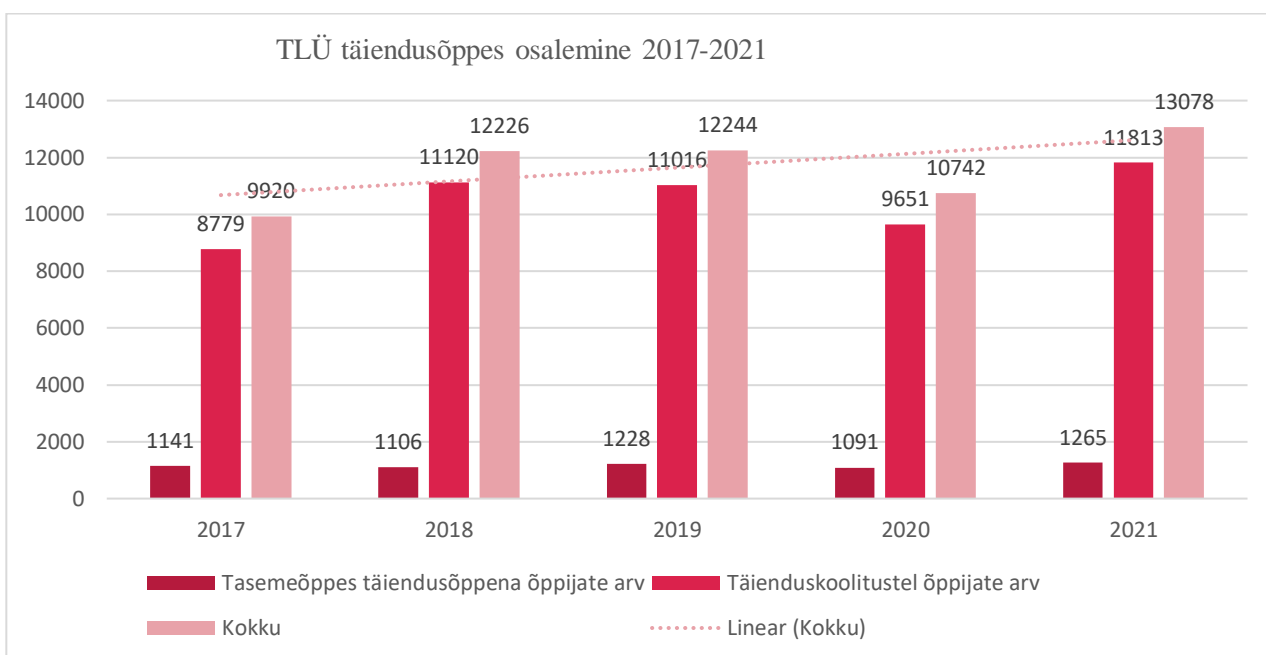
2. „Õnnelikult elatud elul on suur väärtus” – Merike Sisask, Tallinna Ülikooli ühiskonnateaduste instituudi sotsiaaltervishoiu professor
 3. „Teadus ja praktika meditsiinis“ – Toomas Toomsoo, Tallinna Ülikooli loodus- ja terviseteaduste instituudi külalisprofessor, Confido Meditsiinikeskuse neuroloogiakeskuse juhataja, neuroloog
- ADAPTER-i tutvustamine eri sündmustel aasta läbi.
 - Osalemine Äripäeva raadiosaates „Eetris on Tallinna Ülikool“ teemal „Tallinna Ülikooli ettevõtluskoostöö ja teadmussiire“.
 - TLÜ teadmuse tutvustamiseks fookusvaldkondade lõikes tehti viis mainevideoklippi (videoklippide kontseptsiooni autorid Ermo Säks ja Külliki Tafel-Viia):
- Koosloome
 - Testimine ja tootearendus
 - Digiprügi
 - Suurandmed
 - Inimene ja tehnoloogia

Videoklippide turunduskasutus on aastal 2022.

- Samuti suurendati EXU/TLÜ mainefotode panka, selsse lissandus nii olustikulisi fotosid (mainevideodega paralleelselt) kui ka tüüpolukordade fotosid.
- EXU Facebooki lehel on 435 jälgijat. Postituste nähtavust suurendati tasuliste reklaamidega. Kõige populaarsem postitus jõudis 27 600 inimeseni.

1.3.4. Täiendusõppe valdkonna arengud

Täiendusõppe valdkonnale oli 2021. aasta väljakutsete rohke, kuid aasta kokkuvõttes jõudsim e oodatust paremate tulemusteni. Täiendusõppes osalemiste arv suurenes 22% võrreldes 2020. aastaga ja täiendusõppe tulud 32%. Kokku oli 2021. aastal 13 065 õppijat ja täiendusõppe tulu oli 2 076 319 eurot. Viie aasta tagasivaates on täiendusõppe valdkond olnud kasvutrendil (joonis 3). Hoiame ülikoolide võrdluses kolmandat kohta täiendusõppe maastikul. Eesti 2035 eesmärk on suurendada täiskasvanute (vanuses 25–64) osalemist formaal- ja mitteformaalõppes 17,1%-lt (2020. aasta) 25%-le (2035. aasta), seega on täiskasvanuõppijate arv lähiaastatel prognoosi ja riiklike tugimeetmete (digi-, rohepöore, Ida-Viru õiglane üleminek jm) julgustava mõjuga oluliselt kasvav.

Joonis 3. TLÜ täiendusõppes osalemine 2017–2021 (allikas: TLÜ aruandluskeskkond)

Positiivse märgina on suurenenud avatud õppes õppijate arv – inimesed soovivad läbida pikemaid kvalifikatsiooni tõstvaid kursuseid ja ümberõppeks vajalikke programme. 2021. aastal oli õppijaid kokku 1265, kellest 480 kevad- ja 785 sügissemestril. 2021. aasta tulu oli 258 541 eurot, mis on 9% suurem võrdluses aasta varasemaga. 2021. aasta oli viimane Aasta Ülikoolis programmile, kuna kasutusele sai võetud mikrokraadi õppekava mõiste: samuti kõik senised Aasta ülikoolis õppekavad said 2021/2022. õppeaastaks välja pakutud mikrokraadi õppekavadena. Kõige populaarsemaks osutus Ärikorraldus, millele tuli nii palju õppida soovijaid, et viimased registreerijad tuli tagasi lükata õppijakohtade täitumise tõttu. Kõige rohkem õppijaid avatud õppes oli kehakultuuris (137), õigusteadustes (98), eripedagoogikas (69), informaatikas (58), psühholoogias (53), terviseteadustes (50) ja kultuuriteoorias (42).

Samuti võib öelda, et ülikool on uue olukorraga kohanenud ja töötab välja uusi täiendusõppeprogramme, sh mikrokraadiprogramme (septembrist alustati 16 mikrokraadiga ja arendamisel on veel umbes 15 mikrokraadi õppekava). Mikrokraadi õppekavad on arendatud nii tasemeõppe baasil kui ka on esindatud täielikult täienduskoolituse põhjal loodud kavad. Spetsiaalselt ettevõtjatele on välja töötatud koolitusi riikliku koolitustellimuse jm tellimuskoolituste kaudu. Avatud akadeemia juhtimisel sai 2021. aastal esitatud riiklik koolitustellimus, mille puhul HTM rahaldas taotlused kogusummas 315 457 eurot. 2021. aastal sügisel esitasime HTM-ile TLÜ kaardistuse uutest võimalikest õppekavadest (sh mikro kvalifikatsioonid, täiendkoolitus), mida TLÜ on valmis koostöös partneritega ellu viima Õiglas Ülemineku Fondi raames. Esitasime HTM-ile pakkumuse „Õppimist toetavad e-kursused 2022“ ettevalmistamiseks koostöös haridustehnoloogiakeskuse ja akadeemiliste üksustega. Kursused olid mõeldud põhikooli ja gümnaasiumieksamite ettevalmistusena ja 100% e-õppe kursustena (iseläbitavad) (aineteks: inglise keel, keemia, füüsika, matemaatika). HTM tegi valiku eri ülikoolide pakutud kursuste vahel ja positiivse rahastusotsuse sai TLÜ-s inglise keele ja keemia suund.

Akadeemiliste üksuste võrdluses on suurimad koolitustesse panustajad haridusteaduste instituut ning loodus- ja terviseteaduste instituut. Märkimisväärseid arenguid on teinud Balti filmi, meedia ja kunstide instituut, samuti Haapsalu Kolledž ja humanitaarteaduste instituut. Tugiüksuste kanda on mitu suuremat üksusteülest täiendusõppeprogrammi ja nende roll üha kasvab. Peame arvestama võimalusi, mida pakuvad digi- ja rohepöörde arenguperspektiivid, samuti kohalikesse omavalitsustesse suunatavate/plaanitavate täiendusõpperessursse. Suuremad ootused eeldavad olulisemaid investeeringuid ja töötajate motiveerimist, et panustada enam täiendusõppe valdkonda. Silmapaistvaid kolleege ja tegusid tunnustame.

Tabel 8. Täiendusõppe näitajad üksuste kaupa 2021. aastal

	BFM	DTI	HK	HTI	TÜHI	LTI	ÜTI	Tugi-üksused	TLÜ kokku
3a (2019-2021) keskmine tulu aastas, mln euro	186613	63005	59370	392060	73717	276357	23823	745361	1558172
Täiendusõppe tulu mln euro	152910	31212	98974	380748	105193	319059	24694	696023	1808813
Avatud õppes osalemised	122	101	32	159	261	340	207	43	1265
Koolituses osalemised	1452	400	961	3328	1393	3358	212	696	11813

Täiendusõppe arendusprogrammid

Programmi „Edu & Tegu“ eesmärk on rakendada ettevõtlikkust arendav õpikäsitus ja ettevõtlusõpe süsteemselt kõigil haridustasemetel ja -liikides ning luua kõigile õppijaile võimalus ettevõtlusõppe läbimiseks. Kahe tegevussuuna (täienduskoolituste läbiiviimine, eelinkubatsiooni elluviimine) käigus lõpetas STARTERtallinnas kevadel 2021. aastal 18 meeskonda ja 57 osalejat; sügisel 52 meeskonda ning 209 tudengit/õppurit. STARTERhaapsalu programmis osales 16 õppurit ja lõpetas 4 meeskonda. Korraldati 2 lisakoolitust kutseõpetajate õppekavadel õppivatele TLÜ tudengitele: oktoobris toimus „Ärimudelite koolitus“ ja novembris toimus „Disainmõtlemise koolitus“.

2021. aasta kevadel arendati koostöös haridusteaduste instituudiga välja koolitused, mis toimusid sügisel: 1) Ettevõtlusõppe tunnind virtuaalselt mõjusaks (20 osalejat); 2) Ettevõtluspädevuste ja MATIK vahendite lõimimine alushariduse õppe- ning kasvatussegevustesse (22 osalejat); 3) Kuidas lõimida ettevõtlus- ja karjääriõpet üld- ja erialaainetega koolis? (39 osalejat). Avatud akadeemia algatas õppekavade väljatöötamise, komplekteeris tuumikmeeskonna ning osales arendus- ja korraldusprotsessis. Kursused viis läbi sügisel 2021 haridusteaduste instituut. Haridusteaduste instituut on välja arendanud paralleelselt ka Ettevõtlusõpetaja mikrokraadi ja kuna Edu ja Tegu koolitused on suunatud õpetajatele, kes on HTI peamine sihtrühm, siis HTI tegeleb ka uute Edu ja Tegu koolituste väljatöötamise, läbiviimise ja korraldusega 2022. aastaks.

Teenusedisaini õppemoodul (Service Design Study Module) (Erasmus+ Strategic Partnerships for adult education project) aitab parandada teadlikkust antud teemast, parandada ettevõtete ja organisatsioonide teenuste arenduse kompetentsi ning luua ja katsetada uusi täienduskoolituse formaate. 2021. aastal töötati välja kuuest moodulist koosnev teenusedisaini kursus täiendusõppena. Moodulit saab kohandada nii mikrokraadi programmile vastavaks kui ka eri õppekavade koosseisu sobivaks. Tulemus on üleval ERASMUS+ Project Results platvormil. Koolitusprogrammis osales 26 inimest (neist 7 Eestist). Lõpukonverents toimus Tallinnas 26. Augustil 2021 ja sellel osales üle 40 inimese. Osalejate tagasiside programmile oli positiivne.

Avatud akadeemia korraldas ja viis läbi Sotsiaalministeeriumi strateegilise partnerluse programmi „Vanemaaliste huvikaitse võimekuse arendamine“ MTÜ Kuldse Liiga tellimusel. Interdistsiplinaarse arenguprogrammi õppekavad on välja arendatud koostöös ÜTI, HTI, LTI, BFMi, DTI ja Haapsalu Kolledžiga. Vanemaaliste huvikaitse võimekuse arenguprogrammi moodulid toimusid paralleelselt kahele rühmale (moodulites osales kokku 20 inimest). 2022. aastal alustati arenguprogrammi 2. faasi täiendusõppeprogrammiga, mille läbimisel on võimalus saada esimest korda mikrokraad.

2021. aasta lõpus käivitasime koostöös Euroopa Ülikoolide Täiendusõppe võrgustikuga (EUCEN) rahvusvahelise Erasmus + projekti „Balance“. TLÜ juhitava arendusprojekti eesmärk on tegeleda täiendusõppe toetusvajadusega uuenduslikul viisil, pakkuda kvaliteetseid ja asjakohaseid digivahendeid, mis annaksid eelkõige naistele, kelle hoolduskoormus on tavapäraselt suurem, võimaluse jagada oma pandeemiaga hakkama saamise kogemusi, saada tuge teiste kogemusest ja pakkuda kasutajasõbralikku teavet. Teiseks on siht välja töötada tasakaalu saavutamise juhend, mis koosneb praktilistest materjalidest vastupidavuse tagamiseks ja paremini hakkama saamiseks töötamisel ja õppimisel digimaailmas. See vahend oleks nii täiskasvanukoolitajaile, kes koolitavad juhte või toetavad täiskasvanud õppijat, kui ka juhtidele, kes võtavad vastutuse toetada oma töötajaid kaugtööl. Kolmandaks on projekti eesmärk luua veebikursus, mis ühendaks loodud digivahendid õpikeskkonnas, mis võimaldaks kaugõpet juhtidele oma töö edendamiseks kaugtöö tingimustes, et suurendada töötajate rahulolu, toimetulekut digimaailmas, toetada nende vaimset tervist ja oskust leida tasakaal töö- ja pereelu vahel.

TLÜ koolitusi toetab rohke turundus- ja kommunikatsioonitegevus nii ülikooli sees kui ka väljas, sh TLÜ Koolitus regulaarsed uudiskirjad, sotsiaalmeediapostitused ja sündmused, koostöö koolitusplatvormiga koolitused.ee. Märkimisväärne oli koostöö teiste ülikoolidega, personalijuhtimise ühinguga PARE, Eesti Kaubandus-Tööstuskojaga, Tallinna Strateegiakeskusega. Võtsime osa Ülemiste City koolituskrediitist, osalesime EduFestil (digitehnoloogiate, loodus- ja terviseteaduste, ühiskonnateaduste instituudid, Haapsalu Kolledž, avatud akadeemia) ja konverentsidel.

1.3.5. Rahvusvaheliste eksamite ja koolituste korraldamine

Rahvusvaheliste eksamite tulu oli 2021. aastal 157 480 eurot (2020. aastal 151 195 eurot), millega täideti 83% aastaks prognoositud tulust. Täiendusõppe tulu oli 18 611 eurot (2020. aastal 12 315 eurot), mis täitis 87% prognoositud tulust. Kokku sooritas 2021. aastal rahvusvahelise eksamite keskuses keele- või erialatesti 842 inimest (2020. aastal 845 ja 2019. aastal 1112 inimest), mis moodustas 83% oodatust.

Eksamineeritavate arvu langus tulenes peamiselt HARNO/Cambridge Assessment/HTM-i koolilõpetajatele suunatud projekti jätkumisest, mille tulemusena saab riigieksamit tasuta asendada rahvusvahelise Cambridge C1 eksamiga. Kuid tulemusi üldiselt ja täiendusõppe mahu vähenemist mõjutas jätkuvalt COVID-19

pandeemia ning sellest tulenev eksamikeskuse sulgemine eksamitegevuseks 2021. aasta märtsis ja aprillis. Kursuste kontaktõppes läbiviimise keelamise järel jätkusid tunnid Zoomi vahendusel, kuid seetõttu loobus paar inimest kursusest. Koolituste turundustegevus paranes võrreldes 2020. aastaga, kuid jääb ka järgmistel aastatel keskuse fookusesse.

IELTS-i testi sooritas 2021. aastal 468 kandidaati (2020. aastal 513 ja 2019. aastal 621 inimest), Cambridge Assessment Englishi testi sooritas 304 kandidaati (2020. aastal 266 ja 2019. aastal 348 inimest), TEA (Test of English for Aviation) sooritas 52 inimest (2020. aastal 26 ja 2019. aastal 51 inimest), erialase välisülikoolidesse sisseastumiseksami ATS (Admission Testing) sooritas 12 kandidaati (2020. aastal 10 inimest) ja rahvusvahelise hispaania keeletesti DELE sooritas 4 inimest (2020. aastal 3 ja 2019. aastal 5 inimest). Saksa keele testi TestDaF 2021. aastal, nagu ka aastal 2020 pandeemia tõttu ei toimunud (2019. aastal sooritas testi 8 inimest). Pandeemia tõttu oli välisülikoolide kaugõppe eksamite sooritajaid 2021. aastal 2, kuna eksamisessioonid toimuvad tavaliselt märtsist maini, kui eksamikeskus oli suletud.

Lisaks toimusid IELTS-i proovi- ja katseeksamid, eri taseme inglise keele kursused ning IELTS-i eksami ettevalmistuskursus. Rahvusvaheliste eksamite läbivijate ja hindajate pädevuse kontrollimine ja sertifitseerimine toimus e-koolituste vormis.

1.3.6. Rahvusvaheline suve- ja talvekool

Rahvusvahelise suve- ja talvekooli tulud vähenesid märkimisväärselt 2021. aastal pandeemia tõttu. Rahvusvahelise suve- ja talvekooli majandusaastat arvestatakse alates 1. oktoobrist 2018 iga aasta 1. oktoobrist kuni järgmise aasta 30. septembrini. Kogutulu perioodil 01.10.2020–30.09.2021 oli 47 348,3 eurot. Võrdluseks: perioodil 01.10.2019–30.09.2020 oli suve- ja talvekooli kogutulu 139 358,09 eurot (talvekool toimus kohapeal, suvekool veebis). Perioodil 01.10.2020–30.09.2021 jäi suve- ja talvekool oma tegevusega 22 176,799 euroga miinusesse. Võrdluseks: perioodil 01.10.2019–30.09.2020 oli suve- ja talvekool 11 913 euroga plussis.

Kõik kursused toimusid veebis COVID-19 leviku ning koolituste organiseerimise ja reisimisega seotud ebakindluse ja muutuvate piirangute tõttu. Veebikursuste vastu on aga olnud märgatavalt väiksem huvi kui tavaliste suve- ja talvekooli kursuste vastu. Osalemisest loobusid grupid Hongkongi, Hiina, Lõuna-Korea, USA, Venemaa ja Austraalia partnerülikoolidest ja -agentuuridest (näiteks 2020. aasta talvekoolis osales partnerite juurest kokku 134 tudengit). Seetõttu oli osalejate arv ja tulu väiksemad, kuid õppejõudude tasu ja muud kulud jäid samasse suurusjärku. Lisaks puudus võimalus teenida tulu lisategevustega (kultuuriprogrammi üritused, majutuse vahendamine jne).

2021. aasta talvel toimus Tallinn Winter Schooli raames 7 rahvusvahelist veebikursust, aasta varem toimus kohapeal 8 kursust. 2021. aasta talvekooli osalejate arv vähenes, kursustel oli kokku 83 osalejat (2020. aastal 232) ja esindatud oli 30 riiki. Kõige populaarsem oli eesti keele kursus 33 osalejaga, sellele järgnesid kursused „Digipööre kodanikualgatuses“ ja „Sissejuhatus soome-ugri kultuuri“ kumbki 12 osalejaga.

2021. aasta suvel toimus Tallinn Summer Schooli raames 8 rahvusvahelist veebikursust, aasta varem oli veebikursusi samuti 8. Kursustel oli kokku 124 osalejat (2020. aastal 119) ja esindatud oli 41 riiki. Kõige rohkem osalejaid oli taas eesti keele kursusel – 36. Tänu Välisministeeriumi arenguabi stipendiumitele olid populaarsuselt järgmised kursused „Rahvusvaheliste normide loomine muutavas maailmas“ ja „Maandumislehe loomine ettevõtluse alustamiseks“ vastavalt 19 ja 17 osalejaga.

2022. aastal toimuvad talvekooli kursused peamiselt veebis, suvekooli kursused aga taas kohapeal koos kultuuriprogrammiga. Lisaks 23 avalikult väljapakutud suvekursusele on plaanis 6- ja 4-nädalased vene keele kursused Kanada ja Suurbritannia ülikoolidele.

1.3.7. Õpilastele suunatud tegevused

Õpilasakadeemias töötati välja 2021. aastal kevadsemestril 8 ja sügissemestril 9 kursust. Nendest läks käima kevadel 6 ja sügisel 4 kursust. Kevadised kursused toimusid veebis COVID-19 piirangute tõttu, sügisel

kursused toimusid samuti enamasti veebis. Kursuste veebis läbiviimiseks oli vaja kursuste juhendajatel neid veebile sobivaks disainida. Kokku osales 2021. aastal Õpilaskadeemias 239 õpilast. 2022. aastal toimuvad kevadsemestri kursused enamasti veebis, sügissemestri kursused on planeeritud toimuma pigem taas kontaktõppes kohapeal ülikoolis, kui Covid-19 piirangud seda võimaldavad.

BFM teeb koostööd teiste Eesti kõrgkoolidega, et aidata leida Eesti kooliõpilaste andeid ning luua võimalusi nende võimete arendamiseks loome- ja reaalinete valdkonnas. TLÜ osaleb Tallinna Teadus- ja Loomekooli tegevustes koos Tallinna Tehnikaülikooli, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ning Eesti Kunstiakadeemiaga. Teadus- ja Loomekooli eesmärk on ühistegevuste ja ülikoolides elluviidavate projektide abil luua võimalused Eesti kooliõpilaste annete leidmiseks ning nende võimete arendamiseks loome- ja reaalinete valdkonnas. Tegevusi rahastab HTM. TLÜ on osalenud kolmes projektis: 1) DAVK – digitaalse audiovisuaalse loomingu konkurss, 2) Loo ja uuri! ning 3) digitaalse õpimängu disainimise veebikursus. 2022. aastal tegevused jätkuvad.

1.4. Ülevaade tunnustustest

TAL tunnustused

TLÜ humanitaarteaduste instituudi kultuuriajaloo professor Marek Tamm valiti Eesti Teaduste Akadeemia üldkogul 8. detsembril 2021 esimese TLÜ teadlasena Eesti Teaduste Akadeemia akadeemikuks. Marek Tamme teadustöö keskendub keskaegse Euroopa ajaloole, ajalooteooriale, kultuurimälu uuringutele ja digihumanitaariale.

TLÜ teadlasi tunnustati 2021. aastal eelneva nelja aasta jooksul valminud ja avaldatud parimate teadustööde eest riigi teaduspreemiaga (aastapreemiad):

- sotsiaaltervishoiu professor Merike Sisask pälvis preemia sotsiaalteaduste alal tööde tsükli „Vaimse tervise ja heaolu ning sellega seonduva riskikäitumise (eelkõige suitsiidikäitumise) sotsiaalsed mõjutegurid“ eest;
- vanemteadur Epp Annus pälvis preemia humanitaarteaduste alal tööde tsükli „Sotskolinialismi filosoofilis-teoreetilise paradigma väljatöötamine, nõukogude ühiskondade ja kultuuride uuringud“ eest.

Eesti Keele Instituudi korraldatud 2021. aasta parima kõrgkooliõpiku konkursil valiti parimaks professorite Georg Sootla ja Leif Kalevi, majanduse dotsendi Indrek Saare ja avaliku halduse lektori Kersten Kattai kirjutatud ja toimetatud kolmeosaline õpik „Avalik poliitika“. Lisaks neile on õpiku autoriteks Gerly Elbrecht, Mari-Liis Jakobson, Nikolai Kunitsõn, Ott Lumi, Karin Miller, Peeter Selg, Priit Suve ja Ave Viks.

2021. aastal ülikoolisiseselt silmapaistvaima publikatsiooni, õpiku ja loomingu projekti konkursil tunnustati parimatena järgmisi:

Parima monograafia kategoorias jagati auhind kahe raamatu vahel:

Hagi Šein. Digiajastu teleraamat. Digiajastu televisioon Eestis 2000-2020. Tallinn: Hagi Šein, 2021, 700 lk.

Tuuli Kurisoo. Adornment, self-definition, religion: Pendants of the north-eastern Baltic Sea region, 9th-13th century. Kiel/Hamburg: Wachholtz Verlag, 2021, 550 lk.

Parima üldharidus- või kõrgkooliõpiku kategoorias määrati auhind kõrgkooliõpikule, mis koosneb kolmest eraldi avaldatud osast:

Georg Sootla, Leif Kalev, Kersten Kattai (toim.). Avalik poliitika I. Avaliku poliitika kujundamise protsess. Tallinn: Tallinna Ülikooli kirjastus, 2021, 399 lk.

Leif Kalev ja Georg Sootla (toim.). Avalik poliitika II. Avaliku poliitika disain. Tallinn: Tallinna Ülikooli kirjastus, 2021, 564lk.

Georg Sootla, Leif Kalev ja Indrek Saar (toim.). Avalik poliitika III. Avaliku poliitika teooriad ja analüüsi meetodid. Tallinn: Tallinna Ülikooli kirjastus, 2021, 467 lk.

Parima loomingulise projekti kategoorias määrati auhind järgmisele projektile:

Heli Reimann. Näitus „Jazz Idealism 1967“. Näitus oli avatud ajavahemikus 11.05.2021–03.10.2021 Ajaloomuuseumi Tallihoones.

Parima humanitaarteaduse-alase artikli kategoorias määrati auhind järgmisele artiklile:

Eeva Kesküla (2021). Austerity, skill and gendered work in Kazakhstan's heavy industry. Journal of the Royal Anthropological Institute, 27 (4), 928–948.

Parima sotsiaalteaduste-alase artikli kategoorias jagati auhind kahe järgmise artikli vahel:

Riin Seema, Mati Heidmets, Kenn Konstabel ja Ene Varik-Maasik (2021). Development and Validation of the Digital Addiction Scale for Teenagers (DAST). Journal of Psychoeducational Assessment.

Kateryn Rannu, Aleksandra Ljalikova ja Katrin Poom-Valickis (2021): Influences on teachers' attitudes towards languages of learning and teaching: the Estonian experience, Journal of Multilingual and Multicultural Development.

Parima loodusteaduste-alase artikli kategoorias määrati auhind järgmisele artiklile:

Renu Geetha Bai, Kasturi Muthoosamy, Rando Tuvikene, Huang Nay Ming, Sivakumar Manickam, (2021). Highly sensitive electrochemical biosensor using folic acid-modified reduced graphene oxide for the detection of cancer biomarker. Nanomaterials, 11 (5, 1272).

Parima täppisteaduste-alase artikli kategoorias määrati auhind järgmisele artiklile:

Rando Tuvikene (2021). Carrageenans. In: Glyn O. Phillips, Peter A. Williams (Ed.). Handbook of Hydrocolloids, 767–804, Amsterdam: Elsevier

Tunnustus TLÜ teadustegevusele ja selle kõrgele tasemele on TLÜ teadlaste kuulumine nõuandvatesse kogudesse, hindamisnõukogudesse ja eksperdikomisjonidesse.

- Vabariigi valitsus kinnitas 14.10.2021 teadus- ja arendusnõukogu (TAN) uue koosseisu, kuhu kuulub kultuuriajaloo professor Marek Tamm.
- Sotsiaalpoliitika teenekas professor Anu Toots on üks 12 tippteadlasest, kes valiti välja 75 kandidaadi seast Euroopa Komisjoni välja kuulutatud konkursil kõrgetasemelise eksperdigrupi moodustamiseks Euroopa heaoluriigi ja sotsiaalkaitse tuleviku analüüsimiseks.
- Eesti Teadusagentuuri (ETAG) nõukogusse kuulub professor Anu Toots. ETAG-i hindamisnõukogu koosseisu kuuluvad poliitilise filosoofia professor Liisi Keedus ning asendusliikmetena sotsioloogia teenekas professor Ellu Saar ja võrdleva kirjandusteaduse professor Eneken Laanes. Täppisteaduste eksperdikomisjoni kuulub professor Peeter Normak, bio- ja keskkonnateaduste eksperdikomisjoni emeriitteadur Tiiu Koff, sotsiaalteaduste eksperdikomisjoni rahvastikuteaduse professor Allan Puur ja avaliku poliitika dotsent Triin Lauri; humanitaarteaduste ja kunstide eksperdikomisjoni juht on professor Liisi Keedus ning liikmed üldkeeleteaduse teenekas professor Anna Verschik ja professor Eneken Laanes, arendusgrandi eksperdikomisjonis osalevad professor Ellu Saar ja professor Eneken Laanes.
- Integratsiooni Sihtasutuse nõukogusse kuulub poliitikasotsioloogia dotsent Mari-Liis Jakobson.

Tunnustused ühiskondliku panuse eest

- Eesti Vabariigi 103. sünnipäeval pälvisid Valgetähe IV klassi teenetemärgi demograafia sihtrahastusega professor Luule Sakkeus ja sotsiaaltervishoiu professor Merike Sisask, infoteaduse professor Sirje Virkus ja TLÜ meeskoori dirigent Indrek Vijard. Valgetähe V klassi teenetemärgi pälvis vanemteadur Juhan Kreem.
- Aasta õpetaja galal tunnustati emeriitprofessor Taimi Tulvat riikliku haridustöötaja elutööpreemiaga.
- Varssavi Ülikooli elutööpreemia pälvis emeriitprofessor Raimo Pullat.
- J. Wiedemanni nimelise keeleuhinna laureaat on emeriitdotsent Jüri Viikberg.
- Aasta õpetaja galal anti aasta õppejõu tiitel teadur Kati Ausile.
- Muinsuskaitseameti aastapreemia pälvis vanemteadur Marju Kõivupuu kategoorias „Pärandi tutvustaja“.
- ETAG-i ja Eesti Teaduste Akadeemia koostöös välja antud Eesti teaduse populariseerimise ergutuspreemia pälvis lingvistika ja tõlketeaduse dotsent Mari Uusküla.
- Eesti filmi- ja teleauhindade (EFTA) galal pälvis kategoorias „Aasta uus tulija“ tunnustuse Eesti Rahvusringhäälingu ning haridusteaduste instituudi teadurite Grete Arro ja Kati Ausi koostöös sündinud teaduspõhine haridussaad „Maailma kõige targem rahvas“.
- Õpetajate Leht tunnustas pedagoogilise nõustamise dotsenti Riin Seemat sisukate analüüside eest õpilaste heaolu ja digipädevuse teemal, mis tõusid päevakorda eriti distantsõppe ajal.
- TLÜ pälvis Kutsekojalt tunnustatud kutse andja 2021. aasta digipööraja tiitli.
- HTM-i ning Haridus- ja Noorteameti noortevaldkonna tunnustuskonkursil „Noorte heaks tänu“ peeti kategoorias „Pikaajaline panus noortevaldkonda“ parimaks TLÜ noorsootöö õppekavasid.
- Harjumaa teenetemärgi pälvis valitsemiskorralduse lektor ja MTÜ Polis president Sulev Lääne.
- Eesti vabariigi presidendi Alar Karise avalike suhete nõunikuks sai teleajakirjanduse dotsent Indrek Treufeldt ning haridus- ja teadusnõunikuks teaduskommunikatsiooni lektor Arko Olesk.

Loomevaldkonna tunnustused

- Cannes'i filmifestivali *grand prix* pälvis Soome režissööri Juho Kuosmaneni mängufilm „Kupee nr 6“, mille stsenaariumi on kirjutanud BFM-i stsenaaristika külalislektor Andris Feldmanis ja TLÜ vilistlane Dione-Livia Ulman. Juho Kuosmanen, Andris Feldmanis ja Dione-Livia Ulman pälvisid ka Eesti Kultuurkapitali audiovisuaalse kunsti sihtkapitali 2021. aasta peapreemia loomingulise koostöö eest.
- EFTA galal pälvis kategoorias „Panus Eesti televaldkonda“ tunnustuse (elutööpreemia) BFM-i telekultuuri külalisprofessor Hagi Šein.
- BFM-i filmirežii dotsent Peeter Simm pälvis Eesti Kultuurkapitali audiovisuaalse kunsti sihtkapitali aastapreemia filmi „Vee peal“ režii ja pikaajalise loomingulise tegevuse eest. Film „Vee peal“ esitati kandideerima ka Ameerika filmikunsti ja -teaduste akadeemia parima rahvusvahelise mängufilmi (endise nimega *parim võõrkeelne film*) kategoorias.
- BFM-i nooremteaduri Carlos Eduardo Lesmes Lopez pälvis EFTA galal tunnustuse filmi „Üht kaotust igavesti kandsin“ eest parima dokumentaalfilm kategoorias, samuti Eesti dokumentalistide gildi iga-aastase kolleegipreemia Doki Kild, Eesti Filmiajakirjanike Ühingu 2021. aasta parima filmi ehk Neitsi Maali tiitli ja Eesti Kultuurkapitali audiovisuaalse kunsti sihtkapitali aastapreemia.
- PÖFF Shortsi lühifilmifestivali rahvusliku võistlusprogrammi parima lühifilmi kategoorias tõi võidu koju BFM-i filmikunsti tudengite meeskond filmiga „Kuningas“, mille režissöör on Teresa Juksaar. Ühtlasi sai film Ameerika filmiakadeemia nominatsiooniõiguse.
- Ameerika filmiakadeemia iga-aastasel Nicholli filmistsenaariumite konkursil jõudis BFM-i filmikunsti dotsendi Elen Lotmani kirjutatud mängufilmi "Konteiner" stsenaarium veerandfinalistide hulka 8191 filmistsenaariumi hulgast üle maailma.

- Eesti Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali aastapreemia laureaat oli TÜHI Jaapani uuringute lektor Alari Allik, kes pälvis tunnustuse kategoorias “Ilukirjanduslik tõlge võõrkeelest eesti keelde”.
- Eesti Kultuurkapitali rahvakultuuri sihtkapitali aastapreemia pälvis rahvatantsuansambli Soveldaja juhendaja Elo Unt.
- Eesti Kultuurkapitali rahvakultuuri sihtkapitali aastapreemia pälvis TLÜ meeskoori dirigent Külli Kiivet.
- Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi (ERRS) lokulaudade jagamisel tunnustati Tallinna Ülikooli rahvatantsuansamblit Soveldaja, kes valiti 2021. aasta rahvatantsukollektiiviks.

Tallinna Ülikooli 2021. aasta kirjandusauhindade laureaadid

- luuleauhind – Hasso Krull, „Tänapäeva askees“
- proosauhind – Ülar Ploom, „Armukadeduse lopergune nägu ja teisi jutte“
- eripreemia – Kaja Kann, „Tänavatüdruk“

Rahvusvaheline filmioperaatorite föderatsiooni IMAGO valis erakorralisel üldkogul esimest korda organisatsiooni ajaloos kaks presidenti, kellest üks on Eesti filmioperaatorite liidu ESC liige ja BFM-i filmikunsti dotsent Elen Lotman. Euroopa Koorimuusika Assotsiatsiooni peassambleel valiti üheks asepresidendiks BFM-i kooridirigeerimise dotsent Raul Talmar.

Kultuurkapitali sihtkapitalide uutes koosseisudes on esindatud mitu TLÜ töötajat: kirjanduse sihtkapitalis on TLÜ kirjastuse peatoimetaja Rebekka Lotman, näitekunsti sihtkapitalis BFM-i tantsukunsti lektor Oksana Tralla ning rahvakultuuri sihtkapitalis TÜHI vanemteadur Marju Kõivupuu ja BFM-i kooridirigeerimise dotsent Raul Talmar.

1.5. Teadusprorektori, arendusprorektori ning ettevõtluskoostöö ja teadmussiirde juhi hinnang valdkonna tegevusele

2021. aastal kinnitati koostöise protsessina kujundatud riiklik TAIE arengukava 2021–2035, millesse ka meie ülikooli liikmed olulise panuse andsid. Peame ülikooli vaates märgiliseks, et TAIE eelisarendatavate fookusvaldkondade hulka lisati viies valdkond „Elujõuline Eesti ühiskond, keel ja kultuuriruum“, sest näeme selles fookusvaldkonnas oma TAL-tegevuse tugevust ja mitmeid panustamisvõimalusi. Oluline samm TAL-tegevuse väärtustamiseks oli riikliku TA-rahastuse jõudmine 1%-ni SKP-st, mille tulemusena suurenes ülikooli baasfinantseerimine umbes 11% võrreldes 2020. aastaga ning lisandus nooremteadurite palgafond. See võimaldas pisutki leevendada jätkuva COVID-19 kriisi negatiivset mõju, sh rahastada tenuurisüsteemi ja doktorantidele töökohtade loomist.

Vaadates tagasi eelmise aasta aruandes püstitatud küsimusele, kas suutsime TAL-tegevuse ja selle tugiprotsesside jätkupidevuse säilitada, et tulevikku vaadates positiivsed trendid jätkuksid, võib teatava kergendustundega väita, et TAL-valdkonnas on vaatamata jätkuvalt keerulistele tingimustele ülikooli liikmete motivatsioon panustada väga suur ning ka näitajad valdavalt positiivse trendi suunas pöördunud. Olime eriti edukad EL RP ja Horisont 2020 meetmest rahastuse saamisel ning positiivse rahastusotsuse sai meie esimene uue perioodi „Euroopa Horisont“ programmist rahastatud projekt (see peegeldus ka rahvusvaheliste välisrahastusega projektide mahu märkimisväärses kasvus). Horisont 2020 programmi rahastuse mahtu arvestades püsime Eesti ülikoolide seas kolmandal kohal (meie rahastuse osakaal on umbes 11% Eesti ülikoolidele eraldatud Horisont 2020 rahastusest, mis on suurem kui meie osakaal riiklikust teaduse baasfinantseerimisest). Siseriiklikus PUT taotlusvoorus, kus sotsiaal- ja humanitaarvaldkonnas on

jätakuvalt väga tihe konkurents, võib viie grandid saamist ja rahastuse väikest summaarset kasvu pidada heaks tulemuseks.

Meie tippteadlastele jagus tunnustust ja riiklikke teaduspreemiaid ka 2021. aastal. Laureaatide hulgas olid vanemteadur Epp Annus (humanitaarteaduste alal tööde tsükli „Sotskolonialismi filosoofilis-teoreetilise paradigma väljatöötamine, nõukogude ühiskondade ja kultuuride uuringud“ eest) ning professor Merike Sisask (sotsiaalteaduste alal tööde tsükli „Vaimse tervise ja heaolu ning sellega seonduva riskikäitumise (eelkõige suitsiidikäitumise) sotsiaalsed mõjutegurid“ eest). Erilist heameelt teeb see, et kolmandat aastat järjest pälvisid TLÜ teadlased riikliku tunnustuse nii humanitaaria kui ka sotsiaalteaduste valdkonnas ning aruande koostamise ajaks on teada, et ka 2022. aastariikliku teaduspreemia laureaadiks humanitaaria valdkonnas on TLÜ teadlane Karsten Brüggemann teadustööde eest, mis analüüsivad Vene impeeriumi (ja NSVL) toimetulekut etnilise ja kultuurilise mitmekesisusega ning Baltimaade ajalugu.

Tulevikku vaadates annab kindlustunde tõsiasi, et 2021. aastal tõhustasime veelgi keskset tuge projektitaotluste kirjutajatele, sh valmistasime uue rektoraadi koosseisuga ette teadmussiirde ja projektide keskuse moodustamise, mis käivitus 2022. aasta alguses. Tippteadust aitavad eest vedada TLÜ teaduse tippkeskused, mille tegevust pikendasime kuni 2023. aasta lõpuni ning uue strateegilise algatusena töötasime välja ülikooli uuringufondi toetusmeetme suuremahuliste koostööprojektide ettevalmistamiseks era- ja avaliku sektoriga. Viimane samm aitab olla konkurentsivõimeline algava EL-i struktuurifondide perioodi meetmetes ning suurendada ülikooli arengukavas eesmärgiks seatud ühiskondlikku panust. 2021. aastal jõudis valitsusse pikalt ette valmistatud doktoriõppe reformi puudutav seadusemuudatuste pakett, mille valmimisse ülikooli liikmed oluliselt panustasid. Nooremteaduri töökohade lisandumine ning ülikoolisisest arendatud doktoriõppe digitaalne töölaud annavad edaspidi doktoriõppes kindlasti positiivseid tulemusi.

Teaduse ühiskondliku mõju suurendamiseks oli 2021. aastal fookuses strateegiliste sidemete loomine ja turunduse võimestamine, aga ka ülikooli teadmussiirde võimekuse tugevdamine. 2021. aastal sõlmiti koostöölepe mitme uue strateegilise partneriga. Kuigi ettevõtete jt organisatsioonide esitatud päringuid oli eelmise aastaga võrreldes vähem, on tagasipöörduvaid kliente aina enam, mis näitab usalduse kasvu TLÜ vastu. Heameel on valminud EXU esitlusala üle, mis eksponeerib TLÜ kompetentse ja toob esile TLÜ parimad koostööpraktikad ettevõtete jt organisatsioonidega. Uuenes EXU Akadeemia seminaride formaat, mis tõi kokku ülikooli ning ettevõtete, avaliku ja/või kolmanda sektori esindajaid ühisesse aruteluruumi igakuiste otsesaadete näol, mida kõiki saab ka järele vaadata (exuakadeemia.ee.) Oluline on märkida, et EXU meeskonna initsieerimisel rahastuse saanud EIT-HEI projektiga UNICORN osaleb TLÜ koos partneritega teadmussiirde teemadega tegelevas konsortsiumis, kus TLÜ-l on võimalus välja arendada just sotsiaal- ja humanitaarteaduste ülikoolile sobilik teadmussiirde lähenemine koos sobivate mõõdikutega.

Pandeemia ei suutnud takistada ülikoolirahva loominguilisust, millest annavad tunnistust arvukad projektid ja kõrged tunnustused. Vaatamata sellele, et vahepeal tuli ka külmal ajal õues tantsida ja loometöökis nii vajalik üheshingamine oli piiratud, sündis suurepäraselt kunsti, mis aitab meil kõigil raskeid aegu üle elada. Olgu selleks traditsioonidest lähtuv Soveldaja, kes pälvis aasta rahvatantsukollektiivi tiitli, või näiteks maailma mastaabiski uudne katse panna tehisintellekt näidendit kirjutama. See, et meie inimesed säravad nii EFTA kui ka PÖFF-i auhinnagaladel, on juba traditsiooniks saanud. 2021. aastal jätkus ka pandeemia esimesel aastal alustatud saatesari „Ekspert eetris“, sedapuhku aga juba koostöös Postimehega. Erilist rõõmu teeb tudengitelevisiooni taaskäivitamine (LUNA) ning järjest kasvav professionaalsus ülikooli sündumuste audiovisuaalsel kajastamisel (aktused, lõpetamised, kontserdid jne), mis on märkimisväärselt suurendanud ka nendest osasaajate hulka.

II Õppetegevus

Väliskeskonna mõju õppetegevusele

Idee luua **Euroopa haridusruum** (*European Education Area – EEA*)²⁷ sai esimest korda Euroopa juhtide toetuse 2017. aastal ning esimesed meetmepaketid võeti vastu 2018. ja 2019. aastal. Euroopa haridusruumiga soovitakse laiendada koostööd EL-i liikmesriikide vahel, et edendada riiklike haridus- ja koolitussüsteemide kvaliteeti ja kaasavust. COVID-19 pandeemia on selgesti näidanud, kui oluline on vältida õppimise ja oskuste arendamise struktuursete takistuste mõju inimeste tööväljavaadetele ja ühiskonnaelus osalemisele. Seega on Euroopa haridusruumi loomine tihedalt seotud EL-i COVID-19 taastekavaga „NextGeneration EU“, mille eesmärk on juhtida liit kriisist välja ning liikuda tänapäevase ja kestlikuma Euroopa poole, mis on valmis ellu viima digi- ja rohepöõret. Selleks on kavandatud kuus tegevussuunda: 1) kvaliteetne haridus põhi- ja valdkonnaüleste oskuste omandamiseks; 2) õppijate igakülgne kaasatus ja sooline võrdõiguslikkus; 3) vajalikud oskused ja teadmised rohe- ja digipöördeks; 4) pädevad õpetajad ja koolitajad; 5) uued algatused kõrghariduses (sh Euroopa ülikoolide võrgustike laiendamine ja Euroopa üliõpilaspileti kasutusele võtmine; kõrgkoolide ümberkujundamise kava koostamine; mikro kvalifikatsiooni tunnistuste väljaarendamine) ning 6) Euroopa hariduse ja Euroopa väärtuste edendamine rahvusvahelisel tasandil. Euroopa haridusruum toimib käikäes Euroopa oskuste kavaga, uuendatud kutsehariduspoliitikaga ja Euroopa teadusruumi algatusega.

Tallinna Ülikool on 2021. aastal eelnimetatud tegevussuundadest lähtuvalt alustanud üld- ja rohepöördega seotud pädevuste arendamist, panustab õpetamispädevuste arendamisse, valmistanud ette Euroopa ülikoolide võrgustiku konsortsiumi FilmEU liitumist ning pakub tasemeõppekavapõhiseid mikro kvalifikatsioone.

2021. aastal algas uus [Erasmus+ programmiperiood 2021–2027](#), mis on mahukam nii sisult kui ka vormilt ja varasemast kaasavam. Programmi eelarve on 26,2 miljardit eurot (2014–2020 vastavalt 14,7 miljardit eurot), millele lisatakse ligikaudu 2,2 miljardit eurot EL-i välistegevuse rahastamisvahenditest. 83% eelarvest eraldatakse hariduse ja koolituse valdkonnale, 10,3% noortevaldkonnale ning 1,9% sporditegevustele. Rohkem tähelepanu pööratakse mitmekesisemale õppijate rühmale (sh vähemate võimalustega õppijad) ja lihtsustatakse väiksemate organisatsioonide osalemist. Samuti toetatakse õppekavade innovatsiooni, õppimis- ja õpetamismeetodite arendamist, digitaalsete oskuste ja pädevuste arendamist ning rohepöördega seotud teemasid, nagu on ette nähtud Euroopa haridusruumi visioonis. Lisaks projektidele toetatakse programmis Euroopa ülikoolide võrgustiku, kutsehariduse tippkeskuste, DiscoverEU ja õpetaja akadeemiate algatusi. Uuel perioodil pannakse suuremat rõhku virtuaalsetele õpivõimalustele, et toetada haridus- ja koolitussüsteemide vastupanuvõimet pandeemia tingimustes.

Tallinna Ülikool võttis 2021. aastal Erasmus+ programmi paremaks koordineerimiseks kasutusele uue kandideerimissüsteemi SoleMove, mis ühildub Euroopa Komisjoni arendatud digitaalsete tööriistadega. Kahjuks on programmi rakendamine viibinud, kuna Euroopa Komisjon on viivitanud programmi tulemustest ja tingimustest teavitamisel, rahastuse eraldamisel ja digitaalsete tööriistade väljaarendamisel.

OECD raport „Education at a Glance 2021“²⁸ annab ülevaate välistudengite mobiilsustrendidest OECD riikides pandeemiaeelsel ajal, aastatel 2018–2019. Eeldatakse, et sarnased trendid jätkuvad ka pärast pandeemia lõppemist. 2019. aastal osales üliõpilaste rahvusvahelises mobiilsuses 6,1 miljonit tudengit üle maailma. Võrreldes 2007. aastaga on see arv suurenenud enam kui kaks korda. 67% kõigist OECD riikides õppivatest välistudengitest tulevad arengumaadest. Enamik OECD riike võtab rohkem välistudengeid sisse, kui saadab ise välja. 2019. aastal oli suuremas osas OECD riikides sissetulevate ja väljaminevate tudengite suhe kolm ühele. Doktoriooppes moodustasid välistudengid keskmiselt 22% vastuvõetud tudengitest.

Kahjuks on Tallinna Ülikooli üliõpilaste mobiilsus väike ja vähenes COVID-19 pandeemia tõttu veelgi. 2021. aastal oli välisüliõpilaste vastuvõtt võrreldes 2020. aastaga küll suurem, kuid on alates 2018. aastast võrdlemisi stabiilne, ligikaudu 350 üliõpilast aastas.

²⁷ [European Education Area](#)

²⁸ [Education at a Glance, OECD, 2021](#)

2021. aastal kinnitati Eesti haridusvaldkonna arengukava 2021-2035, mis on Eesti elukestva õppe strateegia 2020 jätkustrateegia ja toetab „Eesti 2035“ strateegias määratud sihte. Arengukavas tuuakse olulise eesmärgidena välja õpivõimaluste valikurohkus ja kättesaadavus; haridussüsteem peab võimaldama sujuvat liikumist haridustasemetel ja -liikide vahel; kiiresti muutuv maailmas peab haridussüsteem tagama kõikidele inimestele võrdsed võimalused saada kvaliteetset haridust sotsiaalsest või kultuuritaustast, east, soost jne sõltumata; Eestis peab olema piisavalt pädevaid ja motiveeritud õpetajaid, õppejõude, tugispetsialiste ja koolijuhte; õpikeskkonnad mitmekesised ja õpe lähtuma õppijast ning õpivõimalused vastama ühiskonna ja tööturu vajadustele. Arengukavas seatud eesmärkide täitmine ja sellega seotud tegevused planeeritakse eelkõige ülikooli uude arengukavasse (2023–2027).

HTM algatas koostöös Eesti Rakendusürituste Keskusega Centar 2020. aasta lõpus projekti „Kõrghariduse kulumudeli välja töötamine ja piloteerimine“. Eesmärk oli välja töötada kõrgkoolideülene täiskulumudel ning mudeli andmete ja analüüsi põhjal luua simulatsioonimudel, mille abil saab edaspidi arvutada õppekavade kulu. Mudelis kasutatava meetodika eelduseks oli piisavalt ühtsed alused kulude koondamisel. Eesmärk oli leida kõrghariduse pakkumise kulu, mõista kulude struktuuri ja kujunemist. Kulude kaardistamine erialade kaupa võimaldab saada tulevikus sisendit kõrghariduse tasuvuse hindamiseks. TLÜ osales pilootprojekti õpetajakoolituse ja kasvatusteaduse õppekavagrupiga. 2021. aastal arvutati sama meetodikaga ülikooli kõikide õppekavade täiskulud. Tallinna Ülikooli hinnangul on andmete kogumine ja töötlemine siiski ülikooliti liiga erinev, et saada piisavalt selget võrdlust. Samas ei ole ülikoolidele jagatud ka pilootprojekti tulemusi viisil, mis võimaldaks ülikoolide erinevusi võrrelda.

2.1. Ülikooli eesmärgid ja nende saavutamine õppetegevuses

Tallinna Ülikooli arengukavas 2020–2022 on määratud strateegiliste eesmärkide toetamiseks läbivad tegevuspõhimõtted, mis on aluseks muu hulgas õppetegevusega seotud protsesside alaeesmärkidele (tabel 9).

Tabel 9. Õppega seotud protsesside tegevuspõhimõtete alaeesmärgid ja oodatavad tulemused

Tegevuspõhimõte	Ülikool on oma tegevuses interdistsiplinaarne	Ülikool on rahvusvaheline	Ülikool on nõudlik ja jätkusuutlik
Alaeesmärgid	Üldpädevuste ja praktiliste oskuste kujundamine õppeprotsessis	Inglisekeelne õpe on loomulik osa õppetegevusest	Ühiskonna, tööturu ja õppijate vajadustest lähtuvad õppekavad
Oodatav tulemus	<ul style="list-style-type: none"> - on kasvanud õppekavadevaheliste interdistsiplinaarsete moodulite arv; - on kasvanud teiste akadeemiliste üksuste üliõpilastele läbiviidud õppe maht. 	<ul style="list-style-type: none"> - on suurenenud ingliskeelsete õppekavade lõpetajate arv; - on paranenud üliõpilaste rahulolu ingliskeelse õppetöö kvaliteediga; - on suurenenud õppekavade arv, millel on mobiilsusaken; - on kasvanud välisõppes osalenud üliõpilaste osakaal. 	<ul style="list-style-type: none"> - on vähenenud üliõpilaste arv akadeemilise töötaja kohta; - on suurenenud õppekava nominaalkestuse jooksul lõpetanud üliõpilaste osakaal kõigist kõrgharidustaseme õppesse vastuvõetutest õppeastmete kaupa; - on paranenud üliõpilaste rahulolu õppetöö kvaliteedi ja korraldusega; - on paranenud lõpetanute rahulolu omandatud üldpädevustega.

Ülikooli eesmärkide saavutamist hinnatakse elluviidud tegevuste ja võtmenäitajate alusel (tabel 10)

Tabel 10. Õppevaldkonna võtmenäitajate tase aastatel 2020–2021

	Võtmenäitaja	2020	2021
Interdistsipli-naarsus	õppekavadevaheliste interdistsiplinaarsete moodulite arv	0	12
	teiste akadeemiliste üksuste üliõpilastele läbiviidud õppe maht (TAP)	32992	34999
Rahvus-vahelistumine	ingliseelsete õppekavade osakaal	22,12%	21,15%
	ingliseelsete õppekavade lõpetajate arv	268	276
	üliõpilaste rahulolu ingliskeelse õppetöö kvaliteediga	4,39	4,34
	õppekavade arv, millel on mobiilsusaken	15	27
	välisriigis õppinud või praktilal osalenud üliõpilaste osakaal	1,8%	1,7%
Nõudlikkus ja jätkusuutlikkus	üliõpilaste arv akadeemilise töötaja kohta	16,08	15,25
	õppekava nominaalkestuse (õppekava nominaalkestus+ 1 v 2 aastat) jooksul lõpetanud üliõpilaste osakaal kõigist kõrgharidustaseme õppesse vastuvõetutest õppeastmete kaupa	49,43%	53,5%
	RKH	64,23%	65%
	BA	44,43%	49%
	MA	56,18%	60%
	DOK	15,22%	10%
	üliõpilaste rahulolu õppetöö kvaliteedi ja korraldusega ²⁹	4,45	4,48
	lõpetanute rahulolu omandatud üldpädevustega ³⁰	4,09	-

2.2. Ülevaade õppetegevusest

2.2.1. Õppekavad

2021. aastal avati vastuvõtuks 117 õppekava (2020. aastal 118), millest 22 olid ingliskeelsed. Esimest korda avati:

- Kaasav haridus, MA – TLÜ esimene üheaastane magistriõppekava, millele kandideerimise tingimus on magistrakraad või nelja-aastane bakalaureus/rakenduskõrgharidus;
- Komplekssed süsteemid loodusteadustes, DOK – loodi analüütilise biokeemia, füüsika ja ökoloogia õppekava ühendamisel.

Sulgemisotsus tehti kolme õppekava kohta: Koreograafia kolmeaastane BA õppekava ning doktoriõppekavad Analüütiline biokeemia ja Ökoloogia.

Tallinna Ülikooli õppekava statuut reguleerib tasemeõppe õppekavade üldtingimusi ja kvaliteedisüsteemi. 2021. aastal tehtud muudatustest lähtuvalt peavad edaspidi õppekavad toetama süsteemselt üliõpilase hea teadustava ning jätkusuutlikkuse pädevuste kujunemist ja rakendamist teadus- ja loometegevuses. Samuti suurendati valikainete mahtu, et võimaldada õppekavadevaheliste interdistsiplinaarsete valikmoodulite arendust.

2021. aastal läbisid kvaliteedi välishindamise järgmised õppekavad järgmistele tulemustele:

Õppekavagrupid / Õppekavad	Hindamise liik	Hindamise tulemus
Bio- ja keskkonnateadused (DOK)/ analüütiline biokeemia, ökoloogia, füüsika, komplekssed süsteemid loodusteadustes)	Õppekavagrupi kvaliteedihindamise kordushindamine	<u>7 aastat</u>
Isikuteenindus (BA, MA)/ Rekreatsioonikorraldus	Õppekavagrupi kvaliteedihindamise kordushindamine	<u>7 aastat, kõrvaltingimusega</u>
Õigusteadus (BA) Integreeritud loodusteadused (BA) Euroopa nüüdiskeeled ja -kultuurid (BA) Haridusinnovatsiooni juhtimine (MA) Digitaalsed õpimängud (MA) Tervisekäitumine ja heaolu (DOK)	vt p.3.2.3. Institutsionaalne akrediteerimine	<u>7 aastat kõrvaltingimusega</u>

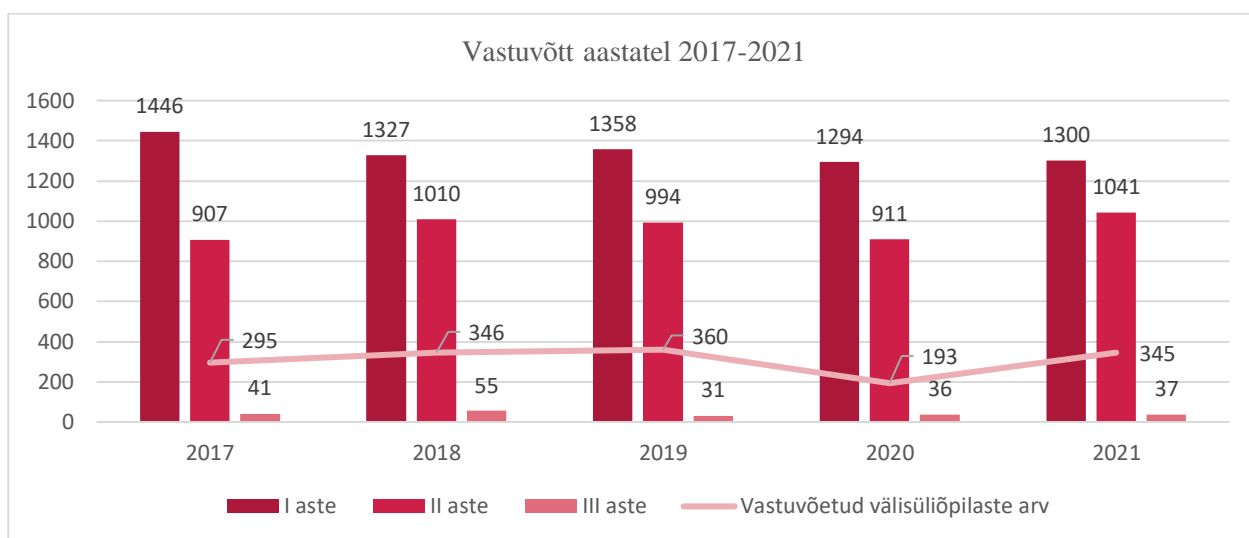
²⁹ Üliõpilaste rahulolu mõõdetakse 5-pallisel skaalal.

³⁰ Lõpetanute rahulolu mõõdetakse 5-pallisel skaalal. Küsimustiku muutmise tõttu 2021. aastal andmeid ei esitata.

Tallinna Ülikoolil on alates 2021. aastast kutse andmise õigus Kaasava hariduse õppekava lõpetajale, kellel on õigus saada kutse vanemõpetaja, tase 7 (koos valitava kompetentsiga Hariduslike erivajadustega õppija toetamine õppeprotsessis). Esimesed kutsed antakse 2023. aasta suvel.

2.2.2. Vastuvõtt

2021. aasta sügisel immatrikuleeriti Tallinna Ülikooli 2378 uut üliõpilast, neist 1300 bakalaureuse- ja rakenduskõrghariduse õppesse, 1041 magistriõppesse ja 37 doktoriõppesse. Võrreldes 2020. aastaga on vastuvõetute arv suurenenud kõikidel õppeastmetel: I astme õppekavadel 0,46%, II astmel 14,27% ja III astmel 2,78% (joonis 4). Eesti kõrgharidustasemel immatrikuleeritute arv on viimasel neljal aastal püsinud võrdlemisi stabiilsena (13 000 – 14 000 üliõpilast)³¹. Võrreldes eelmise aastaga on suurenenud välisüliõpilastest vastuvõetute osakaal kõigist vastuvõetutest. Aastatel 2018 ja 2019 oli immatrikuleeritud välisüliõpilaste osakaal 14–15%, aastal 2020. aastal vaid 9%, kuid 2021. aastal taas 15%.

Joonis 4. Vastuvõtt Tallinna Ülikooli aastatel 2017–2021

Riikliku tegevustoetuse üheks tulemuslikkuse kriteeriumiks on vastutusvaldkondadesse vastuvõetud üliõpilaste osakaal kogu ülikooli vastuvõtust. Tallinna Ülikool on seda osakaalu järjepidevalt suurendanud ja võrreldes 2017. aastaga on osakaal tõusnud umbes 25% võrra (2017. aastal osakaal 51%, 2021. aastal 76,9%). Suuremal osal kõrgkoolidel on osakaal vahemikus 96–100%, TLÜ-st väiksema vastutusvaldkonna osakaaluga on vaid EMÜ (2021. aastal 62,2%).

2021. aasta vastuvõtus lähtuti 23.11.2020 muudetud vastuvõtutingimustest ja -korrast. Muutmisega täpsustati vastuvõtumenetluse lõpetamise tingimusi, kandideerimiseks vajalike lisadokumentide nimekirja, eritingimustel kandideerimise tõendamise võimalusi, välisüliõpilaskandidaatide vastuvõtuksamite korraldust, isiku tuvastamise viise vastuvõtuksamil ning vaidlustamise korda.

Eesti vastuvõtt sujus vaatamata COVID-19 levikut piiravatele nõuetele üldiselt lodusalt. Kahel vastuvõtuksamil olid vajalikud kiired ümberkorraldused üliõpilaskandidaatide haigestumise tõttu. Võrreldes eelmise aastaga toimusid riigieksamid tavapärasel ajal ja tulemused olid kandideerimise alguseks süsteemis olemas.

Kohaliku vastuvõtu tagasisideküsitluse kohaselt hindavad kandidaadid vastuvõtu korraldust ja sisu vastavust heaks (5-pallisel skaalal eksamikorralduse rahulolu 4,12; eksami sisu vastavus lubatule 4,18), mis on sarnane varasematele aastatele. Kandidaatide olulisemad ootused olid, et vestlus võiks toimuda interneti teel, sisseastumiseksamite kirjeldused võiksid olla põhjalikumad, arvestada võiks ka varasemat erialast kogemust, samuti soovitakse personaalset tagasisidet eksami kohta. Tagasisidele toetudes muutis ülikooli senat 15.11.2021 vastuvõtutingimusi ja -korda ning muudatused hakkavad kehtima 2022. aasta vastuvõtul.

³¹ [Haridussilm](#)

Välisvastuvõttus esitati bakalaureuse- ja magistriõppe õppekavadele varasemate aastatega võrreldes vähem avaldusi (843 avaldust, 2020. aastal umbes 1300 avaldust). Avalduste arvu vähenemine oli tingitud nii globaalsest tervishoiukriisist kui ka protseduurilistest muudatustest avalduse esitamisel. Nimelt piirati 2021. aasta vastuvõtul avalduste esitamist kandidaatidele, kes ei olnud tasunud avaldusetasu. Muudatuse tõttu suurenes eksamile kvalifitseeruvate avalduste osakaal 69%-ni (2020. aasta vastuvõtul 54%). Kuigi avalduste koguarv vähenes võrreldes eelmise vastuvõttuga 34%, siis eksamiks kvalifitseeruvate avalduste arv kahanes vaid 16%.

Sarnaselt eelmiste aastatega analüüsiti ka 2021. aastal välisüliõpilaste kandideerimise teekonda. Immatricleeriti ehk õpinguid alustas 35% avalduse esitanud välisüliõpilaskandidaati (2020. aastal 15%, vt ka tabel 11). COVID-19 tõttu oli vastuvõttuprotsessi läbimine keerulisem kandidaatidel, kelle koduriigis kehtisid 2021. aasta kevadel ulatuslikud piirangud. Indias rakendunud piirangud seadsid takistusi paljudele välisüliõpilaskandidaatidele, kelle jaoks New Delhis asuv Eesti saatkond oli lähim, kus Eestisse reisimiseks viisat taotleda. Kõige lihtsam oli Eestisse reisida Euroopa Liidu kodanikel ja kandidaatidel, kellel oli võimalik Eestisse reisida viisavabalt.

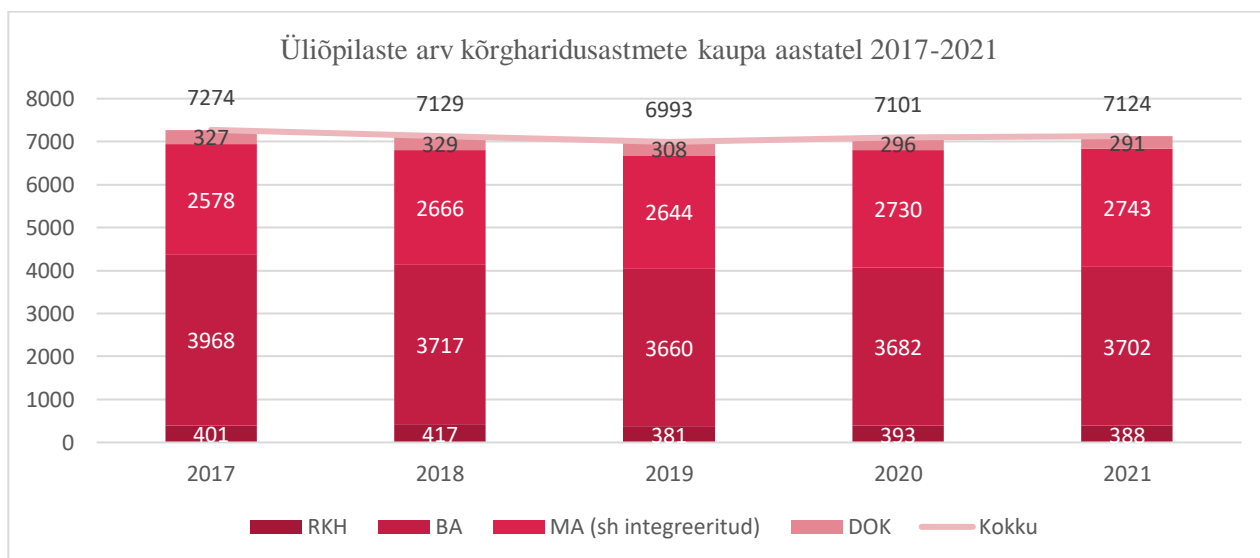
Tabel 11. 2021. aasta vastuvõtuks kõige enam avaldusi esitanud riikide kodanike avalduste arv ja immatrikuleeritute osakaal avalduste arvust

Riik	Avalduste arv	Immatrikuleeritute osakaal avalduste arvust
Nigeeria	146	15%
Soome	104	53%
Bangladesh	70	17%
Pakistan	61	18%
Ameerika Ühendriigid	38	26%

2020. aastal katkestas ülikool seoses valitsuse kehtestatud COVID-19 piirangutega kolmandate riikide välisüliõpilaste vastuvõtu, kuid lubas kandideerimisega jätkata 2021. aasta vastuvõtul. Võimalust kasutas 131 välisüliõpilaskandidaati, kellest immatrikuleerimiseni jõudis 50.

2.2.3. Üliõpilased

Haridusandmete portaali Haridussilm³² andmetel on Eesti üliõpilaste arv viimasel neljal õppeaastal (2018/2019 – 2021/2022) püsinud suhteliselt stabiilsena (ca 45 000 üliõpilast). 2021. aastal on toimunud väike vähenemine umbes 400 üliõpilase võrra. Ka TLÜ tasemeõppe üliõpilaste arv on viimasel viiel aastal võrdlemisi stabiilne (joonis 5).

Joonis 5. Üliõpilaste arv TLÜ-s kõrgharidusastmete kaupa aastatel 2017–2021

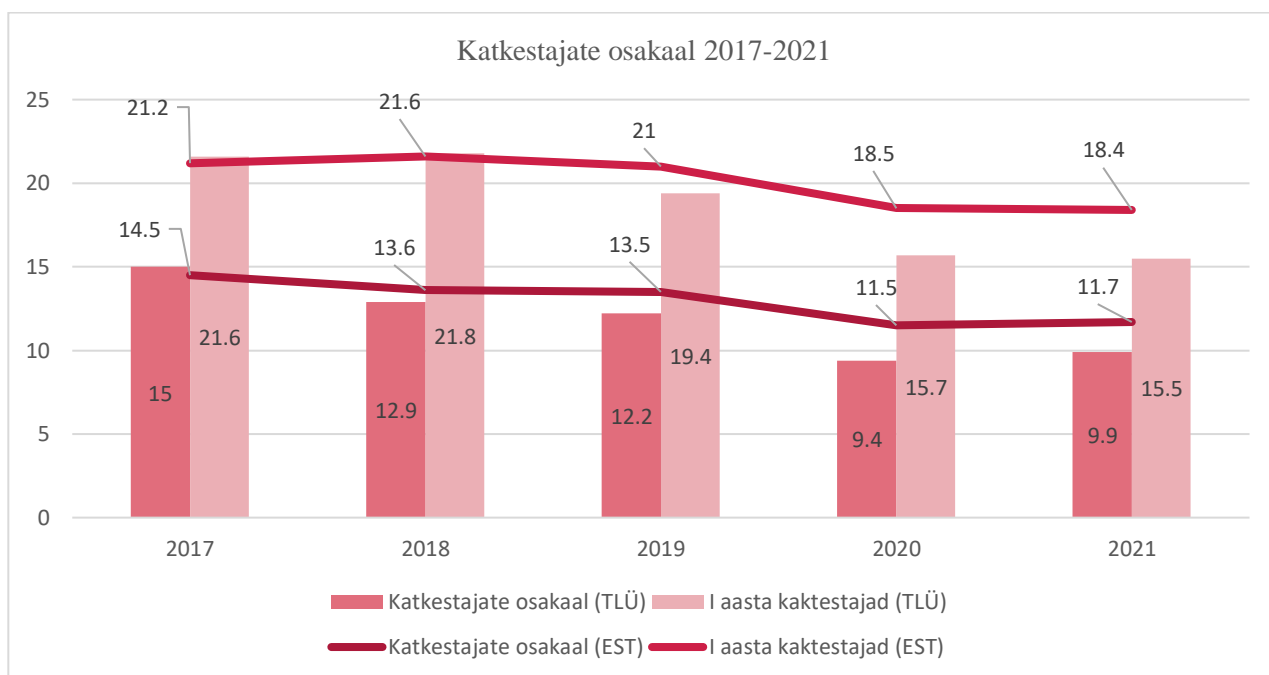
³² Haridussilm

Vaadeldes Eesti üliõpilaste³³ viimase nelja aasta jaotust õppeastmeti, võib öelda, et aastate lõikes on jaotus sarnane (I aste 61%, II aste 33% ja III aste 6% kõigist üliõpilastest). Ka TLÜ proportsioonid on viimastel aastatel sarnased, kuid erinevad üleriigilistest (I aste 56%, II aste 38% ja III aste 4%).

Eestis tasemeõppes³⁴ õppivate välisüliõpilaste arv on pidevalt kasvanud, kuid pidurdus 2020. ja 2021. aastal COVID-19 pandeemia tõttu, ja seda ka TLÜ-s (2019. aastal oli 919 välisüliõpilast, 2020. aastal 801 ja 2021. aastal 808 välisüliõpilast). 2021. aastal moodustasid välisüliõpilased 11% kõigist TLÜ üliõpilastest.

Eesti kõrgharidusõppesse³⁵ sisseastujate keskmine vanus on kasvanud ja on suurenenud üle 25-aastaste õppijate osakaal. 2021/2022. õppeaastal moodustasid üle 25-aastased õppijad 49% kõrgharidusõppes õppijaist (TLÜ-s 58%). Vanuselise jaotuse tõttu iseloomustab Eesti üliõpilasi keskmisest suurem seotus töö- ja pereeluga. Üleeuroopalise uuringu Eurostudent VII 2018–2020 Eesti³⁶ andmetel töötab 2/3 ehk 68% Eesti üliõpilastest õpingute kõrvalt, neist 53% regulaarselt. Suurima osa üliõpilaste sissetulekust moodustab üliõpilase enda teenitud palk (66%). Lisaks õppetoetuste vähestele saajatele iseloomustab üliõpilaskonda ka toetuste, stipendiumide ja õppelaenude vähene osakaal sissetulekust. Üliõpilaste vanuseline jaotus ja töötamine õpingute ajal mõjutab ilmselt üliõpilaste rahvusvahelistumist, õpingutes edasijõudmist ja katkestamist ning ka nominaalajaga lõpetamist.

Eesti kõrghariduse³⁷ katkestajate osakaal on viimasel paaril aastal vähenenud (joonis 6). TLÜ katkestajate osakaal järgib riiklikku trendi, kuid on väiksem kui riigi keskmine. Ülikool pöörab aastaid tähelepanu esimese aasta katkestajatele, sest just siis on katkestajate osakaal kõige suurem.

Joonis 6. Eesti ja Tallinna Ülikooli õppetöö katkestajate osakaal kõrghariduses tervikuna ja esimesel õppeaastal

2021. aasta oli Tallinna Ülikoolis erivajadusega üliõpilasi 134, kelle erivajadused jagunevad järgmiselt: muu 43%, liikumis- 29%, nägemis- 20% ja kuulmispuue 8%. Erivajadusega õppijate, kandidaatide ja huviliste nõustamiste arv suurenes võrreldes 2020. aastaga. Peamised teemad olid toevõimaluste kaardistamine õpingutel, õppekoormuse vähendamine ja kohandused õppes. Korraldati erivajadustega õppijate õpigruppi, mis kohtus kord kuus ning kus oli teemaks ajaplaneerimine, akadeemilised õpioskused ja kaasavad programmid.

³³ [Haridussilm](#)

³⁴ samas

³⁵ samas

³⁶ [Eurostudent VII: Eesti lühiülevaade, Praxis, 2020](#)

³⁷ [Haridussilm](#)

Eurostudent VII uuringu käigus koostatud Eesti üliõpilaste vaimse tervise uuringu kohaselt³⁸ on Eesti üliõpilaste emotsionaalse distressi tase võrreldes üldpopulatsiooniga kõrge. TLÜ karjääri- ja nõustamiskeskuse nõustajate teenuste pakkumine on sarnane 2020. aasta tasemele, sh kasutatakse jätkuvalt palju veebinõustamist. Peamised psühholoogilise nõustamise teemad on ülemäärane muretsemine, ärevus, sh COVID-19 tingitud terviseärevus, aga ka isolatsioon ja lootusetusetunne (eriti välisüliõpilased). Lisaks keskendumis- ja õpiraskused, suhtlemisraskused, õpingute, töö ja pereelu planeerimine ning mure lähedaste pärast.

Karjäärinõustamisele pöördui peamiselt seoses eriala valiku, õppekava vahetuse ja töötamisega. Lisaks toimusid lõputöö kirjutamise tugiseminarid koostöös akadeemilise raamatukoguga.

2.2.4. Väliskülalisüliõpilased ja välisõppes õppinud TLÜ üliõpilased

COVID-19 pandeemia mõjutas jätkuvalt negatiivselt ülikooli rahvusvaheliste eesmärkide täitmist. TLÜ välisõppes osalenud üliõpilaste osakaal on jäänud 2020. aastaga võrreldes enam-vähem samale tasemele (tabel 12). Siiski on oluline märkida, et kui võrrelda Eesti keskmist välisõppes osalejate osakaalu kõigist üliõpilastest (2021. aastal 2,2%³⁹) TLÜ osakaaluga, on TLÜ osakaal oluliselt madalam.

Tabel 12. Välisõppes osalenud üliõpilaste osakaal kõigist TLÜ üliõpilastest ja väliskülalisüliõpilaste arv aastatel 2017-2021

		2017	2018	2019	2020	2021
Välisõppes osalenud TLÜ üliõpilaste osakaal (%)	kokku	2,4	2,6	3,0	1,8	1,7
	RKH	1,2	0,5	0,3	0,5	0,5
	BA	2,3	2,6	2,6	1,6	1,2
	MA	2,3	2,7	1,4	1,6	2,3
	DOK	6,1	4,0	24,7	8,4	3,8
Väliskülalisüliõpilaste arv kokku		357	328	339	205	290

2021. aasta kevadel jätkus paljudes välisülikoolides distantsõpe. Osaliselt selle ja ka muutuvate oludega kaasneva ebakindluse tõttu loobusid mitmed üliõpilased planeeritud välisõppesest või -praktikast või välisõppesse kandideerimisest.

Samas kasvas võrreldes 2020. aastaga Tallinna Ülikoolis õppivate väliskülalisüliõpilaste arv, kuid see oli siiski väiksem kui enne COVID-19 pandeemiat (tabel 12). Kui võrrelda Tallinna Ülikooli välismobiilsusesse siirduvate (2021.aastal 120 üliõpilast) ja vastuvõetavate üliõpilaste arvu (2021.aastal 290 üliõpilast), on näha, et juba aastaid võtab ülikool rohkem üliõpilasi vastu kui ise mobiilsusesse saadab. Seetõttu on uue Erasmus+ programmi käigus oluline uuendada partneritega neid lepinguid, mis on TLÜ üliõpilaste mobiilsuse jaoks atraktiivsed.

2.2.5. Lõpetamine

2021. aastal lõpetas Tallinna Ülikooli 1608 üliõpilast, sh 26 doktoranti (tabel 13). Eelmise aastaga võrreldes on arv kasvanud, kuid vaadates viimast viit aastat, võime öelda, et välja joonistub trend, kus lõpetamiste arv kasvab ja kahaneb üle aasta. Selline muudatus on kooskõlas vastuvõtuga, kus valitud õppekavadele toimub vastuvõtt üle aasta (nt Filmikunst, Koreograafia, Suuline tõlge). Samas võib olla muudatus tingitud ka 2020. aasta COVID-19 pandeemia eriolukorrast, mille tõttu lükati edasi mitmed lõpetamised.

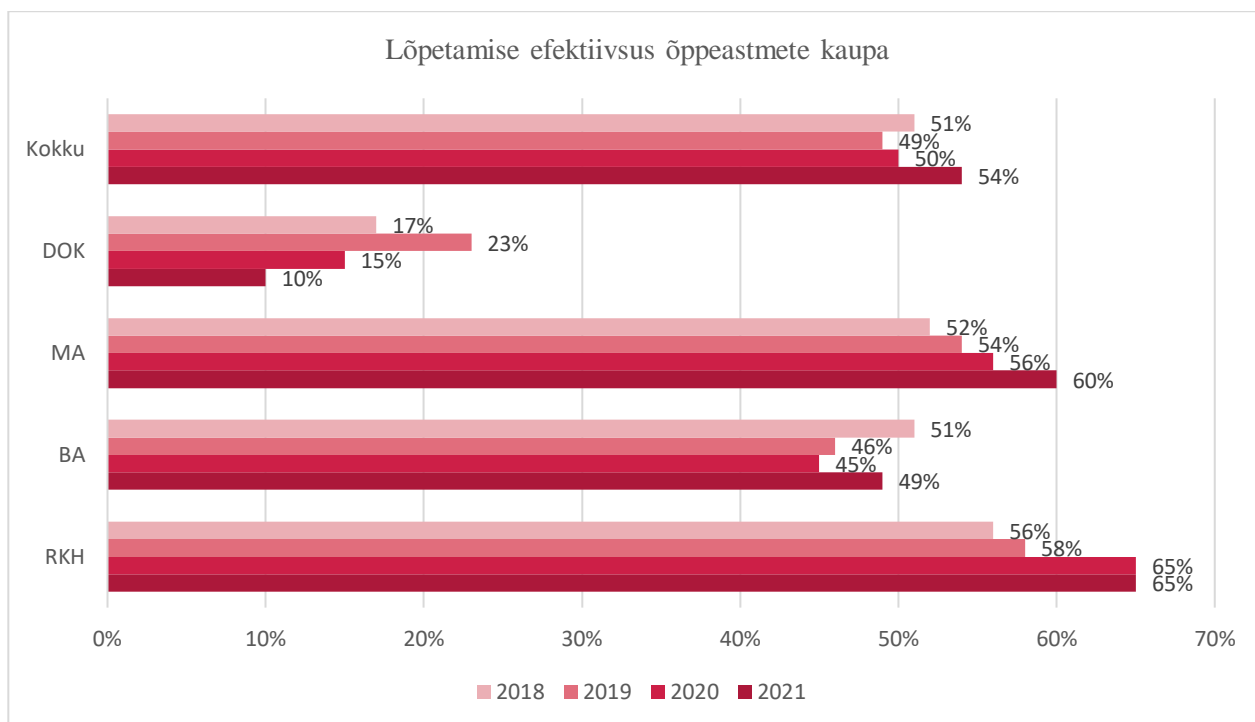
³⁸ A.Käosaar, M.Purre. Eurostudent VII: fookus Eesti üliõpilaste vaimsel tervisel, 2021

³⁹ Haridussilm

Tabel 13. Lõpetajate arv õppeastmete kaupa aastatel 2017–2021

Lõpetajate arv	2017	2018	2019	2020	2021
Kokku	1800	1557	1620	1435	1608
RKH	79	98	88	99	80
BA	1089	835	811	720	730
MA	608	600	703	597	772
DOK	24	24	18	19	26

Eelmiste aastatega võrreldes on lõpetamise efektiivsus⁴⁰ ülikoolis veidi kasvanud (joonis 7). Suurim on kasv magistriastmel, samas kui doktoriõppes efektiivsus väheneb.

Joonis 7. Lõpetamise efektiivsus Tallinna Ülikoolis õppeastmete kaupa aastatel 2018–2021

Kui võrrelda akadeemiliste üksuste lõpetamise efektiivsust, võib öelda, et enamiku akadeemiliste üksuste näitaja on tõusnud 2–12 %. Kõige suurem on olnud tõus DTI-s (2020. aastal 36%, 2021. aastal 49%). Vähenedamine on toimunud HK-s ja LTIs, vastavalt -2% ja -3%. Kuna õpingute edukas lõpetamine on üks ülikooli suurimatest ülesannetest, siis on mitmed akadeemilised üksused ja õppekavad rakendanud erinevaid tegevusi väljalangemise vähendamiseks. Näiteks:

- selleks et kindlustada vastuvõetu teadlikkust õpingute alustamisest ja edukast lõpetamisest, korraldab HTI pedagoogika ja sotsiaalpedagoogika eriala vastuvõetud kandidaatidega enne immatrikuleerimist kohtumise, kus selgitatakse õppekorraldust, üldisi nõudmisi jms. Loobujate asemel on sellisel juhul võimalik täita õppekohad paremusjärjestuse alusel järgmiste kandidaatidega;
- toetava õppijate grupi kujunemiseks korraldatakse TÜHI õppekavade esimesel semestril ühiseid üritusi, näiteks Padise kloostri külastus ajaloo erialal, kuhu olid kaasatud nii bakalaureuse- kui ka magistriastme tudengid;
- DTI informaatika õppekava esimesel semestril tehakse õppejõudude vahel tihedat koostööd, et märgata neid üliõpilasi, kes õpingutes hätta jäävad. Neile pakutakse lisanõustamist ja -abi.

⁴⁰ Lõpetanute osakaal (%) aruandeaastast nominaalage + 1 aasta (doktoriõppes ja integreeritud õppes + 2 aastat) tagasi sisseastunud üliõpilaste arvust 1. novembri seisuga.

2.3. Ülevaade õppetegevuse arendustest

2.3.1. ELU (erialasid lõimiv uuendus) ülevaade

2021. aastal toimunud institutsionaalsel akrediteerimisel tunnustati ülikooli ELU (erialasid lõimiv uuendus) aine idee ja õpetamise eest. On väga hea meel, et aastate jooksul tehtud pingutused on leidnud rahvusvahelist tunnustust.

Kui võrrelda viimase kolme aasta ELU rakendumist (tabel 14), võib öelda, et projektide arv on suurenenud, kuid osalevate üliõpilaste arv pisut vähenenud. Juhendajate hulgas on suurenenud mitteakadeemiliste töötajate ja üliõpilaste arv. Üliõpilaste juhitud projektide arvu kasv teeb head meelt, sest see näitab meie üliõpilaste suurenevat huvi olla aktiivne kodanik ja eestvedaja.

Tabel 14. ELU aastatel 2019–2021

	2019	2020	2021
ELU-projektide arv	88	98	107
Osalenud üliõpilaste arv	1660	1695	1600
Juhendajate arv	147	125	140
sh akadeemilisi töötajaid	136	109	123
sh mitteakadeemilisi töötajaid	11	16	17
ELU juhendanud üliõpilaste arv	9	21	30

Pandeemia tõttu toimusid projektid hübriid- ja/või veebiõppena. Kõik projektid on avalikustatud ELUveebis⁴¹.

2021. aasta olulisemad arendustegevused.

- Kaheetapilise liitumissüsteemi loomine ja käivitamine

I etapis on üliõpilastel võimalik esitada oma lemmikprojekti kandideerimiseks motivatsioonikiri, mille alusel valib õppejõud projekti osalejad. II etapis saavad üliõpilased, kes ei esitanud motivatsioonikirja või ei osutunud valituks, ennast vabadele kohtadele registreerida.

- Õppekavadevaheline interdistsiplinaarne õpe (Suur ELU)

2021. aasta sügissemestril käivitusid esimesed õppekavadevahelised interdistsiplinaarsed moodulid. Mait Agu Suur ELU (10 EAP), oli pühendatud Mait Agu sünniaastapäeva tähistamisele ning selles osalesid BFM-õppekavad Filmikunst, Koreograafia, Reklaam ja suhtekorraldus, Ristmeedia, Ajakirjandus, Nüüdismeedia, jt. Teise sügisel käivitatud projekti (24 EAP) fookuses on arendusprotsessid ja õppimise toetamine organisatsioonides ja võrgustikes. Projektiga on seotud haridustehnoloogia ning andragoogika magistriõppekava (DTI, HTI).

2.3.2. Akadeemia+⁴²

2021. aastal käivitus üleülikooliline interdistsiplinaarne algatus, mille eesmärk on pakkuda üliõpilastele lisaarenguvõimalusi ja õppejõududele võimalust ühendada õppetööd oma teadustöö selle osaga, mis ei ole otseselt seotud tasemeõppekavaga. 2021. aasta sügissemestriks esitati Akadeemia+ aineteks 13 taotlust, avati 9 pilootkursust, osales 107 üliõpilast.

2.3.3. Tasemeõppe üliõpilaste tagasisidesüsteem

2021. aastal oli üliõpilaste tagasisidesüsteemi arendamise fookuses üliõpilastele suunatud infoedastuse parandamine, milles lähtuti nii 2020. aastal tehtud tudengite küsitlusest kui ka vastamisaktiivsuse analüütikast. Muudeti välisveebi, kuhu loodi üliõpilastele suunatud tasemeõppe tagasiside alammenüü ning 2021. aasta sügisel katsetati LTI esmakursuslaste valimil õpioskuste Moodle'i kursust seotuna loengutega. Moodle'i kursus sisaldab interaktiivses vormis infot õpipädevuse valdkonnast seotuna ülikooliõpingutega hakkama saamisel ning lingib vastavate teemade alla ka ülikooli tagasisidesüsteemi ja sellega seotud tulemused. Kursust täiendatakse tagasiside alusel ja pakutakse lähiaastatel kasutamiseks laiemale üliõpilastele sihtrühmale erinevates õpioskusi käsitlevates kursustes.

⁴¹ <https://elu.tlu.ee/et>

⁴² <https://www.tlu.ee/akadeemia-pluss>

Ülevaade 2020/2021. õppeaasta ainekursustest lähtuva tagasiside olulisematest tulemustest teemade kaupa

Õppejõu tegevused õpikeskkonna kujundamisel. 2020/2021. õppeaastal hindasid õppijad 931 õppejõu oskust luua õppimist toetav keskkond kõigil kõrgharidusastmetel. Erinevatel astmetel jaotusid hinnangud sarnaselt. Hinnangute keskmised jäid sarnaselt eelmistele aastatele 1% juhtudest vahemikku 1–3,2, 19% juhtudest vahemikku 3,2–4,4 ning 73% juhtudest vahemikku 4,5–5. Teema, millele õppijad olid andnud rohkem keskmisest madalamaid hinnanguid, oli tudengite inspireerimine teemasid rohkem ise edasi uurima (nendel küsimustel oli ka teistest suurem hajuvus). Rohkem rahul oldi sarnaselt eelmisele aastale õppejõudude teema väärtustamisega ning lugupidava suhtumisega tudengite vastu ja õppejõu avatusega tudengitega arutada. Kirjeldatud erinevused olid väikesed ja statistiliselt ebaolulised.

Ainekursuse süsteemsus ja terviklikkus. 2020/2021. õppeaastal hinnati 1999 õppeaine korraldusega rahulolu kõigil kõrgharidusastmetel. Eri astmetel jaotusid hinnangud sarnaselt. Kõikidest hinnangutest jäid 1% tudengite antud keskmised tulemused alla 2,3 ehk rahulolu kursuse korralduslike aspektidega oli pigem madal. 2% juhtudest oli hinnangud 2,4–3,4 ja 29% hinnangutest jäid need vahemikku 3,5–4,5. 69% õppekursuste puhul hindasid üliõpilased oma kogemust õppekursuse süsteemsuse ja terviklikkusega vahemikus 4,5–5 ehk oldi pigem väga rahul. Õppejõud vastasid 80 kursuse puhul üliõpilaste tagasisidele. Selline tagasisidestamine suureneb igal aastal veidi. Rahulolu eri teemadega jaotus väga sarnaselt. Veidi vähem rahul oldi sarnaselt eelnevate aastatega õppemeetodite sobivusega teemade käsitlemisel. Rahulolu oli veidi suurem kursuse sisu vastavusega lubatule ning läbitavate teemade ja õpetatava materjali asjakohase sisuga. Lähtuvalt jätkuvast distantsõppe olukorrast hinnati kursuse korralduse juures eraldi ka rahulolu pakutud e-toega, mis osutus samuti pooltel kursustel keskmiste hinnangute alusel pigem heaks või väga heaks.

Õppija ise õpikeskkonnas. Sarnaselt eelnevatele aastatele oli 2020/2021. aastal üldine tendents see, et vastused olid kaldu õppijate positiivse hinnangu poole, kui hinnati nii enda huvi, suutlikkust teemasid läbida kui ka pingutuskogemust (keskmised tulemused vahemikus 4,3–4,8). Kõikidel õppeastmetel hindasid õppijad keskmiselt kõige kõrgemaks kursuse teemade mõistmise olulisust enda jaoks ning madalamaks tunnet, et nad pidid teemade läbimiseks vaeva nägema. Siiski oli valimis tudengeid (7–14% kõikidest hinnangutest), kes ei nõustunud osaliselt või täielikult väidetega. Kõige rohkem (14%) oli mittenõustuvaid hinnanguid (kõigis õppeastmetes) väitel, mis on seotud oskusega siduda loengukursuse teemat enda erialaga laiemalt.

Juhendamine. Juhendamise küsimustikule vastas 2020/2021. õppeaastal 449 üliõpilast, kellest 53% olid vastamise ajal lõputöö juba kaitsmisele esitanud. Ülejäänud andsid hinnangu käimasolevale juhendamisprotsessile. Sarnaselt eelnevatele aastatele ei olnud üliõpilaste hinnangutes astmete ja instituutide vahel erinevusi, kuid erinevused olid vastajate hinnangutes päritoluriigi kaupa ning tudengite vahel, kes olid töö juba kaitsmisele esitanud, ja nende vahel, kes ei olnud seda veel teinud. Analüüsisel selgus, et välisüliõpilased hindasid statistiliselt oluliselt madalamalt (tegelik ehk sisuline erinevus ei olnud siiski märkimisväärne) oma motivatsiooni töö tegemisel ($M=4,73$; $M=4,60$). Erinevus töö kaitsmisele esitanud üliõpilaste ja veel juhendamisprotsessis viibivate üliõpilaste vahel oli oluline kõikide tegurite puhul, kuid kõige enam erines planeerimise suutlikkuse taju. Üliõpilased, kes alles tegelesid lõputööga, tajusid juhendaja tuge ($M=4,4$) ja olid enda hinnangul motiveeritud ($M=4,6$), kuid oluliselt madalamalt hindasid nad enda planeerimisoskust tööd tehes (näiteks kokkulepetest kinnipidamine; $M=3,8$).

Õppija heaolu. Lisaks ainekursuste tagasisidele kaardistatakse tasemeõppe üliõpilaste tagasisides ka üldpädevuste ja heaoluga seotud aspekte. Vaadates 2017.–2021. aastal kogutud heaoluaspektide omavahelisi seoseid üliõpilastel, kes on vastanud mitmele küsimustikule ($N=1671$), võib välja tuua ka TLÜ valimil varasemates uurimustes näidatud tendentsi, et tudengid, kes arvavad enam, et võimekus ei ole muudetav, tunnevad ka õpingute ajal rohkem kurnatust ($r=.41$). Tudengid, kes arvavad enam, et ärevus ja negatiivsete tunnetega toimetulek ei ole õpitav ja muudetav, raporteerivad samuti rohkem kurnatust ($r=.34$). Mõlemad tegurid on seega statistiliselt olulised kurnatuse ennustajad ($R^2=.19$).

2.3.4. Akadeemiliste tavade järgimine õppevaldkonnas

2021. aastal kiitis senat heaks kaks akadeemilise eetika valdkonna visioonidokumenti: „Õppimise hea tava“ ning „Õpetamise ja juhendamise hea tava“, mis täidavad konkreetse sisuga õppekorralduse eeskirjas sõnastatud eeldusliku lähtumise heast teadustavast.

Korraldati plagiaadi ja Ouriginali (endine Urkund) koolitusi, kus osales 52 õppejõudu. Lisaks korraldasid TLÜ töötajad plagiaaditeemalise töötoa TalTechis (osales 25 õppejõudu). Üliõpilaste kaasamise eesmärgil toimus kaks eetikateemalist ELU-projekti (A. Tammeleht, „Kübereetika, juhtimiseetika, poliitiline eetika ... misiganes eetika“ ning A. Tammeleht, K. Kollom, K. Papsen „Plagiaadimetsast väljumise õpiteed“), mille käigus ajakohastasid üliõpilased plagiaaditeemalisi õppematerjale ülikooli kodulehel.

2.3.5. Õppekorralduse ja õppeinfosüsteemi arendused

Õppekorraldust reguleerivat alusdokumenti (õppekorralduse eeskiri) täiendati ja täpsustati järgmiste olulisemate muudatustega:

- edaspidi määratakse üliõpilaste õppekoormust iga kahe õpitud semestri järel;
- õppekulude hüvitamisest vabastati osalise või puuduva töövõimega üliõpilased;
- uuendati ja võeti kasutusele uusi õppetöö läbiviimise vorme (nt lähiõpe, kaugõpe, põimõpe);
- täpsustati veebieksamite/-arvestuste sooritamise korda, sh reguleeriti salvestamist.

Õppeinfosüsteemi peamised muudatused olid 2021. aastal seotud uuele platvormile ülemineku jätkumisega. Akadeemiliste üksuste kasutatavatest rollidest on valminud kõik peamised (instituudi büroo, õppekavad ja -ained, õpetamine), arendamist vajab veel vastuvõtuga seotud roll. 2021. aasta lõpus alustati arendustöid õppeosakonna rollidega, mis valmivad eeldatavalt 2022. aastal.

TLÜ õppejõudude professionaalse arengu toetamise mudeli üheks ressursiks on personaliseeritum lähenemine õppejõudude koormusarvestusele⁴³. 2021. aastal lisati ÕIS-i nominaaljaotuste haldamise funktsionaalsus, mis annab alusandmed õppejõudude koormuse planeerimiseks ja aitab üliõpilastel oma õppetööd paremini kavandada. Koormusarvestuse projekti teise etapina valmis analüüs (nominaaljaotuste alusel eesseisvaks õppeaastaks õppejõudude määramine, sh tellimiskirjad ehk teistest akadeemilistest üksustest ainekursuste tellimine), mille arendus on jõudnud katsetamise faasi.

HTM-i e-tunnistuste⁴⁴ projekti käigus algasid ÕIS-i arendustööd lõpudokumentide EHIS-ele edastamiseks, mille tulemusena on ülikooli lõpetanutel võimalik Haridusportaali vahendusel oma lõpudokumentidest digitempliga koopiaid välja võtta. Arenduse eeldatav valmimisaeg on kevad 2022. Projekti tulemusena lihtsustub oluliselt Eesti-sisene kvalifikatsioonide tõendamise protsess.

2.4. Õppevaldkonna tunnustused

Tallinna Ülikool tunnustas silmapaistvate õppetöö tulemuste eest 2020/2021. õppeaastal järgmisi töötajaid:

„Mina muudan õppimist“ visiooni kandja kategooria

Kati Aus (HTI), Nikolai Kunitsõn (ÜTI), Lauri Linask (TÜHI), Mikola Misjuk (LTI), Tagli Pitsi (HK), Andrus Rinde (DTI)

Silmapaistva juhendaja kategooria

Mart Laanpere (DTI), Gerhard Bruno Erich Lock (BFM), Margus Nigol (HK), Allan Puur (ÜTI), Triin van Doorslaer (TÜHI)

Silmapaistva õppekava kuraatori kategooria

Tiina Hiob (BFM), Kairi Koort (LTI), Kai Pata (DTI), Tiiu Tammemäe (HTI)

⁴³ [https://www.tlu.ee/sites/default/files/HIK/mudel_landscape%2Bportrait_A4_preview%20\(4\).pdf](https://www.tlu.ee/sites/default/files/HIK/mudel_landscape%2Bportrait_A4_preview%20(4).pdf)

⁴⁴ <https://projektid.edu.ee/display/EJ/E-tunnistuste+projektist>

Õppekava partnerlussuhete looja ja hoidja kategooria
Kadri Aavik (ÜTI), Ulrike Plath (TÜHI), Marika Ratnik (LTI)

Rahvusvahelistumisse panustaja kategooria
Dirk Hoyer (BFM), Meril Ümarik (HTI).

2.5. Haridusinnovatsiooni prorektori ja õppevaldkonna juhi hinnang valdkonna tegevusele

2020. aastal alanud COVID-19 kriis jätkus 2021. aastal, kuid oli tuttavam ja ennustatavam. Aasta alguses lootsime, et vaktsiinide kasutuselevõtt aitab tagasi tulla lähiõppesse ja päriselt koos olla. Tegelikult toimus siiski suur osa õppetööst veebi- või põimõppes (kombineeritud lähi- ja digiõpe), samal ajal jätkuva lähiõppega kaasnes palju tööd lähikontaktsete kaardistamise ning teavitamisega. Ühiskonnas pead tõstnud COVID-19 meetmete vastased ülesastumised puudutasid vähesel määral ka ülikooli.

Samal ajal õppis ja arenes ülikool palju:

- taastades välisvastuvõtu ja suurendades lõpetajate arvu, sh nominaalse õppeajaga lõpetajate osakaalu;
- avades uue Kaasava hariduse õppekava, millel on ka kutse andmise õigus;
- luues õppekavadesse mobiilsusaknaid;
- korraldades uusi algatusi (nt Akadeemia+ ja väljalangemise ennetamise meetmed).

Täname kõiki ülikooli liikmeid, kes kohandasid õppimist ja õpetamist, koostasid lähiõppes viibides osalejate nimekirju ning suhtusid olukorda mõistvalt ja abivalmilt. COVID-19 kriis tõi ülikooli liikmetele kaasa uusi oskuseid ja õppevorme, mida ka edaspidi kasutada saame, sõltumata nakkusohust.

2021. aastal toimunud institutsionaalne akrediteerimine andis ülikooli õppetegevusele olulist kõrvaltvaataja pilku, mis aitab seada uusi sihte. Oleme väga rõõmsad, et pidevalt arenev ELU aine sai kõrgeima tunnustuse ning seati eeskujuks nii Eesti kui ka välismaistele ülikoolidele. Samas tehti meile mitu parandusettepanekut, millega oleme juba tööd alustanud. Usume, et tehes otsuseid koos ja kollegiaalselt, mida komisjon meie tugevuseks pidas, suudame leida just kõige õigemad lahendused meie ülikoolile.

2021 oli ülikooli jaoks majanduslikult keeruline aasta. On selge, et Tallinna Ülikoolile eraldatud riikliku tegevustoetusega on väga raske pakkuda nii laias valikus õpet kui me seni teinud oleme. Järgmisel aastal on ülikoolil vaja teha keerulisi otsuseid õppekavade ja -mahu kohta.

Kirjutades seda hinnangut 2022. aasta märtsis, teame juba, et 2021. aasta oli vaheaasta kahe üleilmse kriisi vahel. 24. veebruaril 2022 Ukrainas alanud sõda on juba toonud kaasa valu, hirmu ja muremõtteid, kuid näidanud ka ülikooli liikmete abivalmidust ja heatahtlikkust ning meie tudengite algatusvõimet ja eestvedamise kompetentse. Soovime, et meie ülikoolipere keskenduks algaval aastal sellele, mida hästi oskab: õppimisele ja õpetamisele. Seeläbi saame aidata kaasa parema tuleviku loomisele.

III juhtimine, liikmeskond ja finantsid

Väliskeskonna mõju juhtimisele, liikmeskonnale ja finantsidele

2021. aasta fookus oli varasemast teravamalt kõrghariduse rahastamisel ja ülikoolide jätkusuutlikkusel. Lõppes HTM-iga aastateks 2019–2021 sõlmitud haldusleping. Nelja aasta eest halduslepingu läbirääkimisi pidades väljendasid ülikoolid muret, et kõrghariduse rahastamine tegevustoetuse kaudu on seisnud pikalt paigal ega ole suurenenud sellises mahus, kui on toimunud inflatsioon. Seetõttu lisati halduslepingusse punkt, et tegevustoetuse taotlemisel lähtutakse tarbijahinnaindeksist ja kõrgharidusega töötajate keskmise palga tõusust. Ülikoolid täitsid suures mahus oma lubadused riigile halduslepinguga sätestatud eesmärkides, kuid riik ei pidanud kinni oma kohustusest planeerida igal aastal riigieelarvesse ülikoolide tegevustoetuseks piisav raha. Kõrghariduse tegevustoetus on suhtena SKP-sse viimase kümne aasta jooksul vähenenud ja on praegu madalam kui 2009. aastal. Kui tasuta kõrgharidusele ülemineku alguses moodustas riigi toetus ülikoolidele 1,5% SKP-st, siis nüüdseks on see langenud 1,1%-le.

Ülikoolide esindajad ja avalik-õiguslike ülikoolide Rektorite Nõukogu töid aasta jooksul korduvalt esile kõrghariduse rahastamise kitsaskohti, mis on kokkuvõtlikult esitatud Rektorite Nõukogu veebilehel.⁴⁵ Olukorra tõsidust kogu selle kompleksuses kajastati ka meedias. Aasta lõpus (09.12.2021) toimus riigikogus kõrghariduse jätkusuutlikkuse kui olulise riikliku tähtsusega küsimuse arutelu, mille tarvis esitati taustamaterjalina kõrghariduse toetusrühma raport „Kõrghariduse roll, kvaliteet ja rahastamise alused“⁴⁶ (toetusrühma esimees riigikogu liige ja Tartu Ülikooli professor Margit Sutrop). Raporti valmimisse panustasid rektorid, üliõpilased, teadlased, eksperdid, haridusametnikud ning tööandjad ja kutsekoja esindajad.

Eesti kõrghariduse ees seisavad struktuursed väljakutsed, mis ei ole seotud ainult kitsalt rahastamise suurendamisega. Küsimus on selles, mida riik väärtustab ja kuhu investeerib. Riiklikes strateegiates seatakse haridusele kõrgeid eesmärke, mis peavad aitama kujundada targa inimese, kes tuleb edukalt toime kiiresti muutuv keskkonnas, panustab nutika majanduse ja arukalt toimiva ühiskonna korraldusse. Ülikoolid peavad seejuures arvestama lokaalseid ja globaalseid demograafilisi, sotsiaalseid, geopoliitilisi ja tehnoloogilisi arengusuundi ning olema valmis muutustega mitte ainult paindlikult kohanema, vaid neile ka proaktiivselt reageerima. Ülikoolidelt oodatakse, et õppijad omandavad lisaks headele erialateadmistele ka ülekantavad pädevused – kompleksed teadmised ja oskused, hoiakud ja omadused, mis ei ole piiritletud konkreetse kompetentsivaldkonnaga, vaid mida on võimalik rakendada erinevatel erialadel ja töökeskkondades. Väliskeskonna kiiresti muutuvates oludes peavad õppijad omandama ka arusaamise õppimise elukestvast vajadusest.

Riigi rahastatuna peavad ülikoolid tagama kõrgharitud spetsialistide piisavuse vastavalt tööturu vajadustele. OSKA tööjõu- ja oskuste vajaduste prognoos näitab, et kõrvuti inseneri- ja IT-erialade lõpetajate vähesusega on suur puudus reaalinete õpetajatest⁴⁷, kellest sõltub reaalinete võimekusega üliõpilaskandidaatide ettevalmistus. Tööandjate sõnum on, et riigil peaks olema selge tellimus Eestile vajalike spetsialistide koolitamiseks, samuti peaks olema selgelt kindlaks määratud teadus- ja arendustegevuseks mõeldud raha eraldamine Eestile vajalike majandusharude arendamiseks.

Kõrghariduse püsivast alarahastusest tulenev suur probleem on õppejõudude madalad palgad, mis ei suuda konkureerida erasektoriga. Personalikulud moodustavad suurima osa kõrghariduse kuludest. 2012. aastaga

⁴⁵ Rektorite Nõukogule sageli esitatud küsimused kõrghariduse rahastamisest ja ülikoolide seisukohtadest

⁴⁶ Riigikogu kõrghariduse toetusrühma raport „Kõrghariduse roll, kvaliteet ja rahastamise alused“

⁴⁷ OSKA uuring „Eesti tööjõuturg täna ja homme 2019-2027: Tööjõuprognosi lühiaruanne: Haridus, lk 63

võrreldes on valitsussektori kõrghariduskuludest personalikulud kasvanud 28%. Samal perioodil on Eesti keskmine brutotöötasu kasvanud 58%. Riigi eelarvestrateegia 2022–2025 näeb ette õpetajate palgatõusu, samas ei tõuse õppejõudude palk. Seega on veelgi süvenemas olukord, kus kohati teenivad õpetajad õppejõududest rohkem. Ülikoolides on 633 akadeemilist töötajat, kelle palk oli 2020. aastal alla õpetajatele kavandatava palgamiinimumi, neist 112 on doktorikraadiga. Doktorante arvestamata sai kolmandik (33%) akadeemilistest töötajatest vähem palka kui üldhariduskoolide arvestuslik keskmine (1653 eurot) (allikas: Riigikogu kõrghariduse toetusrühma raport, lk 31). Palgaperspektiiv on ülikoolides kõige viletsam just karjääri alguses ja õpetamise fookusega ametikohtadel. Alarahastuse tagajärjel teevad ülikoolid valulisi otsuseid mitmete erialade vastuvõtu piiramiseks või lõpetamiseks, kuna akadeemilisi töötajaid on vähe ja olemasolevatel on liiga suur töökoormus.

Riigi konkurentsivõime kindlustamiseks on vaja rohkem doktorikraadiga inimesi, et tagada akadeemiliste töötajate järelkasv, et teadlasi jaguks ka ettevõtetesse ja teaduspõhise poliitika kujundamiseks avalikku sektorisse. Praegu töötavad doktorandid valdavalt ametikohtadel, mis ei ole otseselt seotud nende doktoritööga, kuna doktoranditoetus ei võimalda toimetulemist. Seetõttu pikeneb doktorikraadi kaitsmiseni jõudmise aeg ja kraadi saajate osakaal õpinguid alustanutest on väike. Seetõttu jääb ka teaduspõhise innovatsiooni võime nii Eesti era- kui ka avalikus sektoris oodatust väiksemaks.

Eesti riik juhib ja rahastab kõrgharidust ja teadust eraldi kahe riikliku rahastusinstrumendi kaudu: õppetöö korraldamiseks ja tasustamiseks on kõrghariduse tegevustoetus ning teadustööks teaduse baasfinantseerimine. Õppetöö fookusega ülikoolides ja rakenduskõrgkoolides katab kõrghariduse tegevustoetus suuresti kogu tegevuse või vähemalt üle poole tuludest (Tallinna Ülikoolis 51%. allikas: Kõrghariduse toetusrühma raport, lk 32). Ülejäänud ei tule teadusrahast, vaid tasulisest õppest ja projektidest. Ülikoolid vastutavad õppe- ja teadustegevuse eest, kuid ei saa kummalegi valdkonnale eraldatud vahendeid riigi seatud reeglitest lähtuvalt omavahel segada. Kuigi teaduse rahastamine jõudis 2021. aastal 1%-ni SKP-st, leiavad ülikoolid, et ambitsioon peaks olema oluliselt suurem.

Eeltoodud probleemide valguses näib vältimatu kõrghariduse rahastussüsteemi muutmise arutelu. Eesti oludele sobivaima mudeli valimiseks on vaja kaaluda mitmeid võimalusi. Laias laastus on kolm võimalust: tasuta kõrgharidus, kus kulud on riigi kanda; valdavalt tasuta kõrgharidus, kus riik panustab suures mahus, kuid üliõpilastel on väikesemahuline omavastutus; või tasuline kõrgharidus, kus üliõpilastel on suurem omavastutus. Rahastamispõhimõtete muutmisel vajab kindlasti muutmist ka õppetoetuste ja õppelaenu süsteem. Erinevad rahastamismudelid soosivad ühtesid või teisi huvirühmi ja optimaalse variandi leidmiseks tuleb arvestada mitme põhimõttega: kõrghariduse väljund peab olema tasakaalus ühiskonna vajadustega; peab arvestama ülikoolide autonoomiat õppetegevuse kujundamisel ja suutlikkust muutustele paindlikult reageerida; kõrgharidus peab olema kättesaadav kõigist sotsiaalsetest kihtidest pärit üliõpilastele ning oluline on ka see, et rahastamismudeli administreerimine ei tohi osutada ülemäära keerukaks.

HTM mõnab, et kõrghariduse rahastamismudel pole senisel kujul jätkusuutlik ja on vaja leida sobivad lahendused lisaraha kaasamiseks. Põhimõttelised muudatused eeldavad laiemat ühiskondlikku kokkulepet ja peaksid saama mandaadi järgmistel riigikogu valimistel.

Detsembris võttis riigikogu vastu 2022. aasta eelarve, mis fikseeris kõrghariduse mahajäämust veel vähemalt mitmeks aastaks. Ülikoolid alustasid läbirääkimisi riigiga järgmiseks neljaks aastaks võetavate kohustuste teemal. Läbirääkimistele mindi teadmises, et eelmise lepinguga võetud kohustused jäid vajaliku rahastuseta ja 2022. aasta süvendab mahajäämust veelgi. 11. veebruaril 2022 andis Rektorite Nõukogu haridus- ja teadusministrile teada, et ülikoolid ei allkirjasta halduslepingut ilma valitsuse lubaduseta järgnevatel aastatel kõrgharidusse lisaraha suunata⁴⁸. Selleks et hoida suhtena SKP-sse kõrghariduse rahastust praegusel tasemel ehk 1,1%, peab suurendama tegevustoetust 15% aastas ehk uuel aastal ligi 25 miljoni euro võrra. Minister on andnud lubaduse viia ülikoolide ettepanek valitsuse eelarve läbirääkimistele 2022. aasta teises pooles.

⁴⁸ Eesti kõrgkoolide rektorid jätvad halduslepingud riigiga allkirjastamata

3.1. Ülikooli eesmärgid juhtimises, liikmeskonnas ja finantsides

Tallinna Ülikooli arengukavas 2020–2022 on määratud strateegiliste eesmärkide toetamiseks läbivad tegevuspõhimõtted, mis on aluseks muu hulgas juhtimise, liikmeskonna ja finantsidega seotud protsesside alaeesmärkidele (tabel 15).

Tabel 15. Ülikooli tegevuspõhimõtted juhtimises alaeesmärkidena ja oodatavate tulemustega

Tegevuspõhimõte	Ülikool on oma tegevuses interdistsiplinaarne	Ülikool on rahvusvaheline	Ülikool on nõudlik ja jätkusuutlik
Alaeesmärgid	- Interdistsiplinaarsuse toetamine kajastub rahastuspõhimõtetes ja töökorralduses	- Ülikooli liikmed osalevad aktiivselt rahvusvahelises teadus- ja õpikogukonnas - Ülikooli info- ja töökeskkond on kakskeelne	- Ülikoolil on ühtne identiteet ja motiveeritud töötajad - Ülikool on finantsiliselt jätkusuutlik
Oodatav tulemus	- on paranenud akadeemiliste töötajate rahulolu interdistsiplinaarsust toetava töökorraldusega; - on suurenenud ülikooli strateegiliste partnerite arv era- ja avalikus sektoris.	- on kasvanud välismaalastest akadeemiliste töötajate osakaal; - on suurenenud pikemaajaliselt välismaal töötanud akadeemiliste töötajate osakaal; - on paranenud välismaalastest töötajate rahulolu ülikooli ingliskeelse inforuumiga.	- on paranenud töötajate rahulolu juhtimisega; - on suurenenud ülikooli tulubaas ühe töötaja kohta; - on suurenenud töötajate keskmine palk.

Ülikooli eesmärkide saavutamist hinnatakse elluviidud tegevuste ja võtmenäitajate alusel (tabel 16)

Tabel 16. Juhtimise, liikmeskonna ja finantside võtmenäitajate tase

	Võtmenäitaja	2020	2021
Interdistsiplinaarsus	akadeemiliste töötajate rahulolu interdistsiplinaarsust toetava töökorraldusega ⁴⁹	4,12	4,02
	strateegiliste koostööpartnerite arv era- ja avalikus sektoris	98	149
Rahvusvahelistumine	välismaalastest akadeemiliste töötajate osakaal	15,32	16,69
	pikemaajaliselt välismaal töötanud akadeemiliste töötajate osakaal	0,92	1,64
	välismaalastest töötajate rahulolu ülikooli ingliskeelse inforuumiga	4,52	4,56
Nõudlikkus ja jätkusuutlikkus	töötajate rahulolu juhtimisega	5,47	4,96
	ülikooli tulubaas ühe töötaja kohta	46 800,83	50 197,99
	akadeemiliste töötajate keskmine palk	2 069,78	2 208, 89

⁴⁹ Töötajate rahulolu mõõdetakse 7-pallisel skaalal.

3.2. Juhtimine

3.2.1. Tallinna Ülikooli juhtimisstruktuur

Seoses 1. septembril 2019 jõustunud uue kõrgharidusseadusega ja Tallinna Ülikooli seaduse vastuvõtmisega 20. veebruaril 2019 muutus alates 1. jaanuarist 2020 Tallinna Ülikooli juhtimisstruktuur. Senise kahe juhtorgani (senat ja rektor) asemel on ülikoolil kolm juhtorganit: nõukogu, senat ja rektor, mis tagab juhtimisotsuste tegemiseks laiapõhjalisema sisendi ja suurema kaasatuse. Juhtorganitel on erinev pädevus ülikooli juhtimisel, sh õigusaktide vastuvõtmisel.

Nõukogu on ülikooli juhtorgan, kes vastutab ülikooli pikaajalist arengut tagavate oluliste majandus-, finants- ja varaga seotud otsuste tegemise eest, võtab vastu ülikooli arengukava ja eelarve. Nõukogul on ühekordne vetoõigus senati põhikirja vastuvõtmise otsusele. Nõukogu koosseisu kuulub 11 liiget, kellest viis nimetab senat, ühe liikme Eesti Teaduste Akadeemia ning viis liiget haridus- ja teadusminister. Nõukogu koosseisu määrab viieks aastaks vabariigi valitsus valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul.

Nõukogu koosseis 2020–2025

Taavi Laur, esimees, Aureus Capital Consulting OÜ tegevpartner ja juhatuse liige
Edith Sepp, aseesimees, Eesti Filmi Instituudi juhataja
Andres Kütt, Proud Engineers peaarhitekt/CTO
Mait Müntel, Lingvisti kaasasutaja ja tegevjuht, Fermi Energia kaasasutaja ja juhatuse liige
Urmo Uiboleht, Tartu Erakooli koolijuht
Ülo Langel, Eesti Teaduste Akadeemia välisliige
Eve Eisenschmidt, TLÜ haridusteaduste instituudi haridusjuhtimise professor
Kristjan Port, TLÜ loodus- ja terviseteaduste instituudi spordibioloogia professor
Aleksander Pulver, TLÜ loodus- ja terviseteaduste instituudi isiksusepsühholoogia dotsent
Hagi Šein, TLÜ Balti filmi, meedia ja kunstide instituudi telekultuuri külalisprofessor
Marek Tamm, TLÜ humanitaarteaduste instituudi kultuuriajaloo professor

2021. aastal muutus nõukogu koosseis: Peeter Raudsepa asemel sai nõukogu liikmeks Mait Müntel.

Senat on ülikooli akadeemiline otsustuskogu, kes vastutab ülikooli teadus-, arendus-, loome- ja õppetegevuse eest ning tagab selle kõrge kvaliteedi. Senat võtab vastu ülikooli põhikirja, tema pädevuses on akadeemiliste üksuste ja nende allüksuste ning asutuste loomine, ümberkujundamine ja lõpetamine. Senatisse kuuluvad rektor, prorektorid, valdkonnajuhid, akadeemiliste üksuste ja akadeemilise raamatukogu direktorid ning valitavate liikmetena akadeemiliste töötajate ja üliõpilaste esindajad. Senatil on kaks alalist komisjoni: õppekomisjon ja teaduskomisjon. Senati tööd juhib rektor. 2021/2022. õppeaastal on senati koosseisus 44 liiget.

Seoses rektoraadi liikmete arvu suurenemisega toimusid 2021. aasta septembris senati koosseisu täiendavad valimised. Ülikooli põhikiri näeb ette, et kui senatisse ametikohapõhiselt kuuluvate isikute arv suureneb, arvatakse senati koosseisu täiendavalt ka akadeemiliste töötajate ja üliõpilaste esindajad.

Rektor on ülikooli seaduslik esindaja, kes juhib ülikooli igapäevast tegevust, lähtudes ülikooli arengukavast, eelarvest ja teistest strateegilistest dokumentidest. Rektor määrab rektoraati kuuluvate prorektorite ja valdkonnajuhtide arvu, tegevusvaldkonnad ja pädevused. Rektor otsustab ülikooli tegevusega seotud küsimusi, mis ei ole antud nõukogu ega senati pädevusse. Rektor on aruandekohustuslik nõukogu ja senati ees.

Rektoraati kuuluvad rektor, prorektorid ja valdkonnajuhid, kes juhivad rektori määratud tegevusvaldkondi ning vastutavad neile alluvate tugiüksuste toimimise ja arengu eest.

Tallinna Ülikooli rektor 15. maist 2011 kuni 31. augustini 2020 oli professor Tiit Land. Seoses tema kandidatuuri esitamisega Tallinna Tehnikaülikooli rektori ametisse ja valituks osutumise astus ta 1. septembril 2020 Tallinna Tehnikaülikooli rektori ametisse. Kuni Tallinna Ülikooli korralise rektori

valimiseni kinnitas TLÜ nõukogu 1. septembrist 2020 kuni 14. maini 2021 TLÜ rektori kohusetäitjaks professor Priit Reiska, kes täitis sellel perioodil ka õppeprorektori ülesandeid. Rektori kohusetäitja professor Priit Reiska juhitavasse rektoraati kuulusid teadusprorektor professor Katrin Niglas, arendusprorektor loometegevuse ja koostöösuhete alal Andres Jõesaar, jätkusuutliku arengu prorektor professor Helen Sooväli-Sepping ja finantsjuht Kurmet Ojamaa.

15. mail 2021 astus ametisse Tallinna Ülikooli uus rektor professor Tõnu Viik. Rektor Tõnu Viigi juhitavasse rektoraati kuulub kolm prorektorit: teadusprorektor professor Katrin Niglas, arendusprorektor Katrin Saks ja haridusinnovatsiooni prorektor Kristi Klaasmägi ning viis valdkonnajuhti: ettevõtluskoostöö ja teadmussiirde juht Aija Sakova, finantsjuht Kurmet Ojamaa, personalijuht Eveli Ojamäe-Veider, strateegiajuht Mikk Kasesalk ja õppevaldkonna juht Helen Joost. Valdkonnajuhid juhivad ka neile alluvate tugiüksuste tööd.

Akadeemilisi üksusi ja Akadeemilist Raamatukogu juhivad vastava üksuse nõukogu ja direktor.

Ülikooli üliõpilased moodustavad üliõpilaskonna, mis otsustab ja korraldab iseseisvalt üliõpilaselu küsimusi. Üliõpilaskonna esindusorgan on üliõpilaste poolt valitav üliõpilaskonna volikogu, täitevorgan volikogu poolt valitav üliõpilaskonna juhatus ning akadeemilise üksuse tasandil esindab üliõpilasi üliõpilasnõukogu. Üliõpilaste esindajad kuuluvad mitmesse ülikooli otsustuskogusse. Üliõpilaskonna volikogu spiiker on Anna-Liis Uuetoa. Üliõpilaskonna juhatuse esimees on Kristen Aigro, juhatusse kuuluvad Lennart Mathias Männik ja Helevi Jurjev.

3.2.2. Rektori valimine

Tallinna Ülikool sai 2021. aastal uue rektori.

Tallinna Ülikooli seaduse (TalÜKS) järgi valitakse rektor kuni viieks aastaks ülikooli põhikirjaga kehtestatud korras, mille kohaselt peab nõukogu hiljemalt kuus kuud enne ametisoleva rektori valimisaja lõppu moodustama valimistoimkonna, määrama selle esimehe, kinnitama kandideerimise ja valimistoimingute tähtsajad, kehtestama rektori valimise reglemendi ja rektoriga sõlmitava lepingu tingimused.

25. septembril 2020 moodustas nõukogu viieliikmelise valimistoimkonna, kuhu kuulusid professor Mati Heidmets (esimees), professor Suliko Liiv, TLÜ nõukogu liige Edith Sepp, professor Jaanus Terasmaa ja üliõpilaskonna juhatuse liige Helevi Jurjev. Kehtestati kandideerimise ja valimistoimingute tähtsajad ning valimistoimkonna esimees kuulutas välja rektori valimised, kus kandidaatide esitamise tähtaeg oli 2. november 2021. Valimistoimkond kinnitas rektorikandidaatideks professor Katrin Niglase ja professor Tõnu Viigi.

TLÜ nõukogu kehtestas 13. novembril 2020 reglemendi rektori valimiseks 1. veebruaril 2021. Nähti ette, et vajaduse korral võib valimine toimuda valimistoimkonna otsusel e-istungina ja salajane hääletamine korraldatakse elektroonilisel hääletamise platvormil TIVI. Vastavalt TLÜ põhikirjale valib rektori ülikooli valimiskogu, mille liikmeteks on kõik nõukogu ja senati liikmed, ülikooli korralised professorid ning üliõpilaskonna volikogu valitud üliõpilaste esindajad. Valimiskogu liikmete nimekiri kinnitati 25. jaanuaril 2021.

1. veebruaril 2021 istungi pidanud valimiskogu valis Tallinna Ülikooli rektoriks aastateks 2021–2026 filosoofia teeneka professori Tõnu Viigi. Tõnu Viik sai valimiskogult 57 häält ja Katrin Niglas 36 häält. Rektoriks valitud professor Tõnu Viigi inaugureerimine toimus 17. mail.

Tõnu Viik on lõpetanud Moskva Riikliku Ülikooli filosoofia erialal ja kaitsnud doktorikraadi USA-s Emory Ülikoolis. Ta on täiendanud end Soomes Helsingi Ülikoolis ning Saksamaal Marburgi Ülikoolis ja Berliini Humboldti Ülikoolis. Enne rektoriks kandideerimist juhtis ta TLÜ humanitaarteaduste instituuti.

Senine rektori kohusetäitja Priit Reiska naasis loodusteaduste didaktika teeneka professori ametikohale TLÜ loodus- ja terviseteaduste instituudis.

3.2.3. Institutsionaalne akrediteerimine

Ülikool läbis 2021. aastal institutsionaalse akrediteerimise (IA).

IA on välishindamine, mille käigus hinnatakse ülikooli juhtimise, töökorralduse, õppe- ja teadustegevuse ning õppe- ja uurimiskeskonna vastavust õigusaktidele, ülikooli eesmärkidele ja arengukavale. Õppeasutused peavad IA läbima vähemalt kord seitsme aasta jooksul (sõltuvalt eelmise hindamise tulemustest). Akrediteerimise käigus hinnati järgmisi valdkondi, mille kohta koostas ülikool eneseanalüüsi aruande (hindamise juhend on eelmise korraga võrreldes muutunud): 1) strateegiline juhtimine, 2) ressursid, 3) kvaliteedikultuur, 4) akadeemiline eetika, 5) rahvusvahelistumine, 6) õppejõud, 7) õppekava, 8) õppimine ja õpetamine, 9) üliõpilaste hindamine, 10) õppimise tugisüsteemid, 11) teadus-, arendus- ja/või muu loometegevus (TAL), 12) ühiskonna teenimine.

Alates 1. septembrist 2019 jõustunud kõrgharidusseaduse kohaselt ei toimu eraldi korralisi õppekavagrupi hindamisi, vaid õppekavasid hinnatakse institutsionaalse akrediteerimise käigus valimipõhiselt. Sel korral hinnati lisaks ülikooli juhtimisele, töökorraldusele, põhiprotsessidele ja ressursidele seitset õppekava: 1) Euroopa nüüdiskeeled ja kultuurid (BA); 2) Integreeritud loodusteadused (BA); 3) Õigusteadus (eesti keelne õppekava, BA); 4) Õigusteadus (inglisekeelne õppekava, BA); 5) Digitaalsed õpimängud (MA); 6) Haridusinnovatsiooni juhtimine (MA); 7) Tervisekäitumine ja heaolu (DOK).

Institutsionaalseks akrediteerimiseks valmistumist alustati 2020. aastal. 5. veebruaril 2020 kinnitati rektori korraldusega TLÜ IA eneseanalüüsi aruande koostamise töörühm ja ajakava. IA protsessi ja eneseanalüüsi aruande koostamist koordineeris rektoraadi nõunik Brita Laurfeld ning hinnatavate õppekavade eneseanalüüsi aruannete koostamist koordineeris õppekorralduse peaspetsialist Kersti Papsen. Töörühma koosseisu kuulus 16 inimest.

21. detsembril 2020 kooskõlastas Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) ülikooliga rahvusvahelise hindamiskomisjoni koosseisu, kuhu kuulus 12 inimest. Komisjoni esimees oli õigusteaduse professor, Hollandi Avatud Ülikooli endine rektor Anja Oskamp. TLÜ esitas EKKA-le eneseanalüüsi aruande 18. jaanuaril 2021.

Hindamiskomisjoni külastus toimus tulenevalt COVID-19 seotud piirangutest virtuaalselt 15.–19. märtsil 2021. Hindamiskomisjon kohtus ülikooli nõukogu liikmetega, rektori kohusetäitja ja valitud rektoriga, rektoraadi liikmetega, akadeemiliste ja tugistruktuuri töötajatega, üliõpilaste esindajatega, vilistlastega ning tööandjate ja koostööpartneritega. Kokku kohtus hindamiskomisjon ligi 260 inimesega.

7. juunil 2021 võttis EKKA kõrghariduse nõukogu vastu otsuse akrediteerida Tallinna Ülikool seitsmeks aastaks kõrvaltingimusega⁵⁰. Tunnustust väärivana toodi eraldi välja kohustuslik ELU (erialasid lõimiv uuendus) kursus kõigis õppekavades. TLÜ pidi algselt esitama aruande ülikooli poolt käivitatud tegevustest hindamisaruandes välja toodud puuduste kõrvaldamisel 7. juuniks 2022. Kuna ülikool on ette valmistamas uut arengukava 2023–2027, paluti EKKA-t tähtaega pikendada, et puuduste kõrvaldamiseks ettevõetavad tegevused orgaaniliselt integreerida arengukava loomise protsessi. Uus tähtaeg on 17. jaanuar 2023.

3.2.4. Haldusleping 2019–2021

Kõrghariduse peamine rahastusinstrument on kõrghariduse tegevustoetus. Riigi ja ülikoolide vahel sõlmitavates halduslepingutes määratakse muu hulgas Eesti avalik-õiguslike ülikoolide vastutusvaldkonnad ja riigi ootused ülikoolidele. Lepingutes sätestatakse ka riigi kohustused. 2021. aastal lõppes halduslepingu periood 2019–2021. TLÜ esitas lepingu täitmise aruande haridus- ja teadusministeeriumile 8. oktoobril 2021. Järgnevalt kokkuvõtlik ülevaade aruandes käsitletud teemadest.

Tegevuste tulemusena toimunud olulisemad muutused

Tallinna Ülikool on täitnud kõik riigi poolt ülikoolile lepinguga seatud eesmärgid.

Kõrgharidustaseme õppe läbiviimisel ja kvaliteedi tagamise tulemusel on vähenenud katkestajate arv ja osakaal, mis on madalam Eesti keskmisest. Suuri edusamme on tehtud erivajadustega üliõpilaste toetusüsteemi arendamisel, mida võib pidada Eesti parimaks. Uue karjäärimudeli rakendamine on

⁵⁰ EKKA kõrghariduse hindamisnõukogu otsus

kasvatanud doktorikraadiga akadeemiliste töötajate arvu, mis on veidi suurem Eesti keskmisest. Samas tuleb tõdeda, et kuigi üliõpilaste arv ühe töötaja kohta on vähenenud, on see siiski Eesti kõrgeim näitaja ja seab ülikooli keeruliste valikute ette õppe jätkamisel piiratud rahastuse tingimustes.

Kõrgharidustaseme õppe tõhusa korraldamisega on ülikool suutnud tõsta palku, toetada personaliarendust, luua karjäärimudeli ja teha investeeeringuid. See on toimunud sisemiste reservide arvelt ja aina pingelisema töökorralduse tõhustamise tingimustes, mida tingib kahanev kõrghariduse rahastamine. Üliõpilaste arvu vähendamine ja kokkulepitud valdkondades soodustingimustel õppimisvõimaluste loomine ning muud õppe tõhustamiseks ette võetud sammud on tekitanud probleeme: üliõpilaste arv ei vasta ülikooli ootustele ja õppekavade liitmine kulutõhususe eesmärgil ei ole vastavuses õppijate ootusega.

Ühiskonnale suunatud teenuste pakkumisel on ülikool suutnud olemasolevat mahtu hoida või veidi kasvatada, tagades nende kõrge kvaliteedi. Vaatamata COVID-19 pandeemiast tulenevatele piirangutele, mis mõjutasid eelkõige tellijapõhiste teadmuste ja rakendusuringute mahtu, suudeti ette valmistada märkimisväärne arv uusi projektitaotlusi eri meetmete taotlusvoorusse. Nende edukuse määr on võrreldav vastavate meetmete valdkondlike keskmiste edukuse määradega. Algatati projektkirjutamise teenus, käivitus eetikakomitee tegevus, on piloteeritud teadustöö tulemuste kommertsialiseerimist ja nüüdseks on TLÜ-l ette näidata oma teaduspõhiste toodete prototüüpide portfelli.

Ettepanekud järgmiseks halduslepingu perioodiks

Kõrghariduse rahastuse maht peab kasvama vähemalt 1,5%-ni SKP-st. Olemasoleva rahastusega ei suuda ülikool pakkuda kvaliteedinõuetele vastavat õppe- ja teadustegevust senises mahus, rääkimata toimetulemisest uute ülesannetega. TLÜ tegi ettepaneku tagada täiendav sihtfinantseerimine järgmistes konkreetsetes tegevustes: informaatikaõpe, üliõpilaste loometööde ja loovuuringute toetamine; arheoloogia teaduskogu ja Eesti pedagoogika arhiivmuuseumi kogude haldamine; õppetegevus Haapsalu kolledžis; õpetajahariduse toetamine; doktoriõppe õppekohtade arvu suurendamine.

TLÜ on taotlenud vastutust mitmes õppekavagrupis ka varasematel halduslepingu läbirääkimistel, mida seni pole kahjuks arvestatud. Ka algavasse lepingusse tehti ettepanek saada vastutus valdkondades, kus ülikoolil on õpe kõigil kolmel kõrgharidusastmel.

3.2.5. Arengukava 2023–2027

Tallinna Ülikooli uue arengukava 2023–2027 koostamist alustati 2021. aasta suvel pärast uue juhtkonna ametisse asumist. Sügisel moodustati ülikooli arengukava koostamise töörühm, kuhu kuuluvad kõigi akadeemiliste üksuste ja asutuse juhid koos esindajaga ning mitmed ülikooli arengusse panustada soovivad inimesed. Arengukava töörühmal toimus aasta lõpus esimene seminar, kus kaardistati ülikooli peamised tegevused ja koostati võimalikud mõjueesmärgid uueks arenguperioodiks. Samal ajal moodustati akadeemiliste üksuste ja asutuse arengukava koostamise töörühmad. Koos ülikooli arengukavaga hakkab 2023. aastast kehtima üheksa arengukava dokumenti, mille järgi hakatakse järgmise viie aasta jooksul tegevusi planeerima ja tegema. Võrreldes eelnevate arenguperioodidega ühtlustatakse üksuste arengukavade struktuur ning tekib otsene seos ülikooli arengukava ja tegevusplaaniga.

Kehtivast arengukavast jätkatakse viie teaduspõhise fookusvaldkonna rakendamist. Nendeks fookusvaldkondadeks on haridusuuendus, digi- ja meediakultuur, kultuurilised kompetentsid, terve ja jätkusuutlik eluviis ning ühiskond ja avatud valitsemine. Nende rakendamist kirjeldatakse üksuste arengukavades ja need viiakse ellu aastase tegevuskava alusel.

Uut arenguperioodi reguleerivad dokumendid kinnitatakse 2022. aasta lõpus.

3.2.6. Ülikool maailma kõrghariduse edetabelites

Tallinna Ülikool on jätkuvalt maailma edetabelites kõrgel kohal ja kuulub 5% maailma parimate ülikoolide hulka. 2021. aasta jooksul on TLÜ positsioon edetabelites langenud: QS World University Rankingsi (QS WUR) ja THE World University Rankingsi edetabelis (THE WUR) langes ülikool positsioonile 1001–1200

varasema 801–1000 asemel. Ülikool langes ka regionaalsetes edetabelites: QS WUR Emerging Europe Central Asia Rankingsi edetabelis positsioonile 72 (eelmisel aastal 71) ning THE WUR Emerging Economies University Rankingsi edetabelis positsioonile 301–350 (eelmisel aastal 201–250).

Valdkondlike edetabelite lõikes paistab TLÜ silma väga kõrge tasemega haridusteadustes, olles kokkuvõttes Eesti ülikoolide seas antud valdkonna liider. TLÜ sisenes 2021. aastal esimest korda QS WUR Subject Rankingsi edetabelisse haridusteadustega positsioonile 251–300 ning juba 2022. aastal tõusis positsioonile 201–250. THE WUR Subject Rankingsi edetabelis hoidis TLÜ 2021. aastal oma eelmise aasta positsiooni haridusteadustes (301–400) ning kunsti- ja humanitaarteaduste valdkonnas (401–500), kuid langes sotsiaalteaduste valdkonnas kohale 600+ (varem 401–500).

Positsiooni hoidmine maailma ülikoolide edetabelis muutub järjest keerulisemaks, kuna igal aastal siseneb aina rohkem uusi tugevaid tulijaid. QS WUR-i edetabelis langesid kõigi Eesti ülikoolide positsioonid, THE WUR-i edetabelis säilitas TÜ oma positsiooni ja TalTech parandas oma positsiooni.

3.2.7. Rahvusvaheliste koostöösuhete arendamine

Rahvusvaheliste koostöösuhete arendamine oli 2021. aastal raskendatud COVID-19 pandeemia tõttu. Füüsilised kohtumised olid jätkuvalt asendunud virtuaalsetega, mistõttu ei tekkinud tavapäraseid koostööalgatusi konverentside, messide jms ürituste käigus. Töötajate välislahetuste ja vastuvõetud väliskülaliste arv ei taastunud pärast 2020. aasta eriolukorda, sest valitses ebakindlus seoses ürituse toimumisega ja ootamatute reisipiirangutega. Koroonapandeemia tõttu jäid 2021. aastal ära ka Tallinna Ülikooli rahvusvahelistumise fondi ning Erasmus+ üleilmse õpirände taotlusvoorud, mis on tavaliselt võimaldanud ülikooli töötajatel saada toetust välislahetusteks.

Tallinn Ülikool laiendas 2021. aastal võrgustikupõhist koostööd ning alustas ettevalmistamist olemasoleva Euroopa ülikoolide konsortsiumi FilmEU-ga liitumiseks.

Ülikoolidevahelisi koostöölepinguid pikendati 2021. aastal Iia riikliku ülikooli (Gruusia), Akita rahvusvahelise ülikooli (Jaapan), Tsukuba ülikooli (Jaapan) ja CETYS ülikooliga (Mehhiko). Uus koostööleping sõlmiti Dongguk ülikooliga (Korea) ning humanitaarteaduste vallas Ryukoku (Jaapan) ja Euraasia (Kasahstan) ülikoolidega. Kokku on 2021. aasta lõpu seisuga 46 bilateraalset koostööpartnerit 21 riigist. Seoses uue Erasmus+ programmiperioodiga alustati akadeemilistes üksustes olemasolevate Erasmus+ partnerluslepingute ülevaatamist ja uuendamist, mistõttu aastalõpu seisuga vähenes Erasmus partnerite arv ülikooli peale kokku 50 võrra (399 asemel 349).

3.2.8. Muutused akadeemilises ja tugistruktuuris

Aprillis asus tööle keskkonnateadlikkuse koordinaator, kelle ülesanne on ülikooli tugiüksuste toetamine keskkonnaküsimustes, töötajate keskkonnateadlikkuse suurendamine ja keskkonnahoidlike hangete koostamises osalemine.

Mais alustas tööd võrdse kohtlemise volinik. Voliniku tööks on hea seista selle eest, et nii ülikooli töötajad kui ka üliõpilased saaksid töötada turvalises, avatud ja usalduslikus diskrimineerimisest vabas õpi- ja töökeskkonnas.

Juulis loodi eraldi struktuuriüksusena hankeosakond, et maandada ülikooli riske riigihangete läbiviimisel ning vähendada vaidlusi ja ülikoolile kaasnevat võimalikku finantsriski. Hankeosakonnas töötab kolm inimest, tööprotsessid on selgelt jaotatud ja vastutavate inimeste arv piiratud.

Septembris kuulutati välja konkurss Akadeemilise Raamatukogu direktori ametikoha täitmiseks perioodil 2022–2026. Konkursil osales kaks kandidaati. Akadeemilise Raamatukogu nõukogu otsustas 16. novembril 2021 nõukogu häälteenamuse alusel, et ametikohal jätkab senine direktor Andres Kollist.

Oktoobris alustas tööd uus tugiüksus strategiabüroo, mis toetab ülikooli tervikliku arengu kavandamist ning koondab strateegilise planeerimise kompetentsi ja juhtimisotsuste ettevalmistamiseks vajaliku analüütilise toe ühte üksusesse. Üksuses on seitse töötajat, kellest neli tuli rektoraadi büroost ja kaks rahandusosakonnast. Lisaks asus üksuses tööle organisatsioonianalüütik.

1. oktoobrist 2021 kuni uue direktori valimiseni 2022. aasta kevadel täidab TLÜ humanitaarteaduste instituudi direktori kohusetäitja ülesandeid seni lähiajaloo dotsendina töötanud Uku Lember. Direktor valitakse perioodiks 1. september 2022 – 31. august 2027.

3.2.9. IT-arendused

Ülikooli arengukava eesmärkide täitmiseks ja põhiprotsesside parendamiseks tehti 2021. aastal mitu IT-arendust: ÖIS-i kasutusmugavuse parandamine, hange NAV-i versioonivahetuseks, ELU-veebi funktsionaalsuse parandamine ja doktoriõppe töölaua arendamine.

Eraldi IT-arendustena võib välja tuua järgmised tegevused:

- Võeti kasutusele e-valimiste keskkonna TIVI platvorm, mis võimaldab läbi viia ülikoolis toimuvaid hääletusi ja valimisi tänapäevaselt e-keskkonnas.
- Valmis eelarve koostamise ja jälgimise infosüsteem Wisora, mis võimaldab muuta eelarve koostamise kiireks ja efektiivseks. 2022. aasta eelarve koostati juba uues infosüsteemis. Infosüsteem koondab nii põhitegevuse, tenuuride kui ka projektide eelarved ja nende täitmise.
- Selleks et pakkuda ülikooli eri huvigruppidele tänapäevasemat, kiiremat ja detailsemat aruandlust, hakati looma uut aruandluskeskkonda, mis põhineb Tableau ärianalüüsi tarkvaral. Samal ajal alustati andmeaida ehitusega. Viimane põhineb Snowflake Inc. pilvepõhisel andmelaul.
- Tableau keskkonda on kasutatud ülikooli näitajate kuvamiseks välisveebis. 2021. aasta jaanuaris tehti põhjalik uuenduskuur „Ülikool arvudes“ veebilehele [eesti-](#) ja [inglisekeelses](#) veebis. Uues formaadis esitus annab graafilise ülevaate ülikooli tegevuste tulemuslikkusest eri valdkondades viimase viie aasta jooksul.
- Doktoriõppe töölaua arendusega alustati 2020. aasta lõpus. 2021. aastal arendati välja töölaua struktuur, juhendaja ja doktorandi suhtlusvorm ning osaliselt atesteerimisega seotud tegevused. Aasta lõpus oli töölaud testkeskkonnas nii valmis, et selle sai anda katsetamiseks lõppkasutajatele, s.o juhendajatele, doktorantidele ja õppenõustajatele.

3.3. Strateegiajuhi hinnang valdkonna tegevusele

2021. aasta oli ülikooli juhtimise vaatest muutuste ja väliskeskkonna raputustega toimetulemise aasta. Vahetus ülikooli rektoraat, toimusid ümberkorraldused tugistruktuuris, jätkus COVID-19 kriis, mis mõjutas oluliselt ülikooli põhitegevusi ja finantsseisu, ning juurde tekkis kõrghariduse rahastamise kriis, mis oli hiilival kujul juba saabumas viimase nelja-viie aasta jooksul. Kindlasti oli 2021. aasta juhtimisstruktuuride uues olukorras tööle seadmise aeg. Selle taustal on rõõm tõdeda, et suurem osa ülikooli võtmenäitajatest on jätkuvalt positiivses trendis ning ka institutsionaalse akrediteerimise komisjon andis ülikooli tegevusele positiivset tagasisidet. Üldjuhtimise vaatest oli välispilk meie põhiprotsessidele värskendav ning selle pinnalt oleme juba järgmise perioodi arengute planeerimisel ette võtnud muudatusi, mida ka eespool kirjeldati.

Tallinna Ülikooli võimalus edukalt üha keerulisemates muutuvates oludes toimida on teha asju nutikamalt ja väiksema kuluga. Jõudumööda digitaliseerime enda väärtust loovaid põhiprotsesse ning katsume selle käigus ka protsesse endid kriitiliselt auditeerida ja tõhustada. Kuna ülikooli tegevustoetus on sisuliselt hangunud 2015. aasta tasemele, siis ei pääse me kahjuks oma kõrghariduse tegevustoetusest tehtava põhitegevuse vähendamisest. Selleks vajalikud esimesed sammud tegime 2021. aasta lõpus ja jätkame tegevustega 2022. aastal.

Väliskeskkonna raputused on aga kahjuks pigem süveneva iseloomuga ning praegu, 2022. aasta alguses paistab, et 2021 ei olnud veel kõige keerulisem aasta. Ukraina sõja kontekstis on kõrghariduse rahastamise küsimused jätkuvalt lahtised ja ebakindlus kasvab ka enda teenitavate tulude suhtes. Värskes majandusprognosis ennustab Eesti Pank 2022. aasta keskmiseks palgakasvuks 7,9% ning aastatel 2023 ja 2024 vastavalt 7% ja 6,4%. Samas prognoosis pakub Eesti Pank 2022. aasta hinnatõusuks 10,2%. Seega tuleb ilmselt tõdeda, et 2021. aastal alustatud tegevuste tõhustamise ja kokkutõmbamise protsessid ei ole veel olnud piisavad, et organisatsiooni jätkusuutlikkust tagada.

Kokkuvõttes sai Tallinna Ülikool organisatsioonina 2021. aasta keeruka olukorraga hakkama ja loodan, et ülikooli kollegiaalse organisatsioonikultuuri ning ülikooli liikmete analüütilise hoiakuga suudame ka järgnevad väliskeskonnast tingitud raskused ületada.

3.4. Töötajad ja personalitöö

Täistööaja arvestuses töötas 2021. aastal Tallinna Ülikoolis kokku 892 inimest, kellest 51% moodustasid akadeemilised töötajad ja 49% mitteakadeemilised töötajad. Väärrib märkimist, et esimest korda üle aastate on akadeemilisi töötajaid rohkem kui mitteakadeemilisi töötajaid. Soolises lõikes olid 70% naised ja 30% mehed. Akadeemiliste töötajate keskmine vanus oli 47 aastat. Rahvusvaheliste töötajate arv oli 2021. aastal 66 (2020. aastal 61, 2019. aastal 50, 2018. aastal 48, 2017. aastal 41 ja 2016. aastal 46).

Akadeemiliste töötajate arv täistööaja arvestuses oli 457,71. Aastal 2019 rakendunud uue akadeemilise karjäärimumdeli ametikohtadele oli neist liikunud 271,29 ja vanas ametikohtade süsteemis töötas 186,42 töötajat. Kuna vana ja uue karjäärimumdeli ametikohad ei ole üks ühele võrreldavad, kirjeldab töötajate jaotumist akadeemiliste ametikohtade kaupa vana karjäärimumdeli järgi tabel 17 ja tabelis 18 on eraldi välja toodud töötajate jagunemine uue karjäärimumdeli ametikohtade kaupa.

Tabel 17. Akadeemiliste töötajate arv täistööajaarvestuses vana karjäärimumdeli ametikohtade kaupa aastatel 2017–2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Kokku	393,26	393,66	392,19	293,08	186,42
nooremteadur	18,9	25,2	28,62	21,57	9,36
õpetaja	15,45	14,65	18,60	11,95	5,93
assistent	-	-	-	-	-
teadur	32,52	39,57	39,0	28,62	15,75
lektor	147,66	130,2	135,05	103,02	75,38
vanemteadur	55,28	51,83	47,92	27,87	8,00
dotsent	71,3	77,81	74,30	63,25	49,05
juhtivteadur	3,8	3,00	2,0	2,0	1,00
professor	48,35	51,40	46,80	34,8	21,95

Tabel 18. Akadeemiliste töötajate arv täistööajaarvestuses uue karjäärimumdeli ametikohtade kaupa⁵¹

	2020	2021
Kokku	141,57	271,29
õpetaja	7,08	15,55
teenekas lektor	4,5	7,8
külalislektor	11,55	22,4
lektori ametikoha karjääriastmed:		
nooremlektor	5,75	15,3
lektor	8,05	23,15
dotsent	19,55	34,91
külalisteadur	4,6	1,73
teaduri ametikoha karjääriastmed:		
nooremteadur	27,61	49,54
teadur	20,16	36,46
vanemteadur	14,8	22,35
sihtrahastusega professor	2,5	5,5
teenekas professor	2,0	5,0
külalisprofessor	2,2	2,85
tenuurisüsteemi professori ametikoha karjääriastmed:		
kaasprofessor	7,0	17,5
professor	4,0	11,25
juhtivprofessor	-	-

⁵¹ Ka vanas karjäärimumdelis on külalislektori, külalisprofessori ja külalisteaduri ametikohti, kuid need kajastuvad vastavalt lektori, professori ja teaduri ametikohtade arvusega ole eraldi välja toodud.

Doktorikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooniga akadeemiliste töötajate osakaal oli 2021. aastal 55% (2020. aastal 58%, 2019. aastal 59%, 2018. aastal 61%, 2017. aastal 62% ja 2016. aastal 60%). Väike vähenemine on seotud nooremteadurite osakaalu suurenemisega ja nooremlektori ametikoha tekkimisega, kuna mõlemal juhul ei ole doktorikraad nõutud. Nooremteadurina asus tööle 50 uut töötajat, valdavalt 0,5 koormusega. Professorite osakaal akadeemilistest töötajatest moodustas 14%. Välismaalastest akadeemiliste töötajate osakaal jätkab kasvutrendi, 2021. aastal oli see 16,7% (2020. aastal 15,3%, 2019. aastal 13,1%, 2018. aastal 12,4%, 2017. aastal 10,7% ja 2016. aastal 11,3%). 56% välismaalastest akadeemilistest töötajatest olid mehed ja 44% naised.

Mitteakadeemiliste töötajate arv täistööaja arvestuses on viimaste aastatega pisut suurenenud (2021. aastal 435, 2020. aastal 448, 2019. aastal 423, 2018. aastal 419, 2017. aastal 437 ja 2016. aastal 429). Peamiselt lisandus mitteakadeemilisi töötajaid Akadeemilisse Raamatukokku, aga ka akadeemilistesse üksustesse seoses projektitöö toetamisega. 2021. aastal töötas kõikidest mitteakadeemilistest töötajatest 38% akadeemilistes üksustes, 43% tugiüksustes ja 19% Akadeemilises Raamatukogus.

Ülevaade personalitöö arendamisest

Ülikoolis valmis esimene soolise võrdõiguslikkuse kava aastateks 2022–2024. Euroopa Komisjon on seadnud soolise võrdõiguslikkuse oma poliitikas olulisele kohale ja soovib, et neid printsiipe järgitaks võimalikult laialdaselt kogu EL-is. Euroopa teadusruumi kontekstis on sõnastatud kolm eesmärki: sooline võrdõiguslikkus teadlaste karjääris, sooline tasakaal otsustusprotsessides ning soo arvestamine teadus- ja innovatsioonitegevuste sisus. 2. septembril 2021 moodustas rektor töörühma, mille ülesanne oli analüüsida ülikooli regulatsioone ja tegevuspraktikaid soolise võrdõiguslikkuse aspektist, tuua välja võimalikud probleemkohad, pakkuda lahendusi ning analüüsi alusel välja töötada Tallinna Ülikooli soolise võrdõiguslikkuse kava eelnõu, mis vastab EK seatud nõuetele ja soovitudele. Töörühma töö tulemusena esitati senatile heakskiidu saamiseks Tallinna Ülikooli soolise võrdõiguslikkuse kava 2022–2024. Kavas seatud sihid lähtuvad töörühma analüüsist ja soovitudest ning arvestavad ülikooli organisatsioonikultuuri, kompetentse ja ressursse. Senat andis 13. detsembril toimunud istungil Tallinna Ülikooli soolise võrdõiguslikkuse kavale heakskiidu ja kava allkirjastas rektor.

Loodi võrdse kohtlemise voliniku osakoormusega ametikoht. Sellise ametikoha loomise vajadus lepiti kokku 2020. aasta lõpus, kui senat kiitis heaks hea akadeemilise tava raamistiku. Volinik seisab hea selle eest, et nii ülikooli töötajad kui ka üliõpilased saaksid töötada turvalises, avatud ja usalduslikus diskrimineerimisest vabas õpi- ja töökeskkonnas. Seetõttu on tema üks töövaldkond võrdse kohtlemise ja soolise võrdõiguslikkuse edendamine ning vajaduse korral ka diskrimineerimist puudutavate tülküsimuste lahendamine. Voliniku üheks peamiseks ülesandeks kujunes soolise võrdõiguslikkuse kava koostamisel osalemine.

Välismaalastest töötajate tööleasumise ja sisseelamise paremaks toetamiseks valmis [Welcome Web](#), kuhu on koondatud info välismaalastele, kes on huvitatud TLÜ-s tööleasumisest või on seoses ülikoolis tööle asumisega Eestisse tulemas. Lehel on infot ülikooli, Eestisse tuleku ja siin elamise ja töötamisega seotud praktiliste teemade kohta.

3.4.1. Akadeemiliste ametikohtade täitmine

2021. aastal täideti ülikoolis korraldatud avaliku konkursiga ainult uue karjäärimudeli ametikohti. Välja kuulutati konkurss 38 ametikoha täitmiseks, sh 11 tenuurisüsteemi professori, 17 lektori karjääriraja (4 dotsendi ja 13 lektori), 7 õpetaja, 1 vanemteaduri ja 2 teaduri ametikohta. Üldjuhul on akadeemilistel töötajatel tähtajatud töölepingud ja avalik konkurss tuleb korraldada ainult uute ametikohtade täitmiseks või kui ametikoht jääb vakantseks. Seetõttu väheneb jätkuvalt avalike konkursside arv võrreldes varasemate aastatega.

2021. aasta lõpuks oli 55 tenuurisüsteemi professori ametikohast täidetud 31, lisaks alustavad 3 professorit tööd 2022. aastal.

Lektori karjäärirajal kuulutati konkurss üldjuhul välja karjäärirajapõhiselt, st kandideerida oli võimalik nii lektori karjääriraja I, II kui ka III astme ametikoha nõuetele vastates. Kui kandidaat ei vastanud kõigile lektori ametinõuetele (puudus doktorikraad või piisav varasem töökogemus), aga ta vastas lektori karjääriraja nooremlektori ametikoha nõuetele (oli immatrikuleeritud või planeeris astuda doktoriõppesse või oli ekstern),

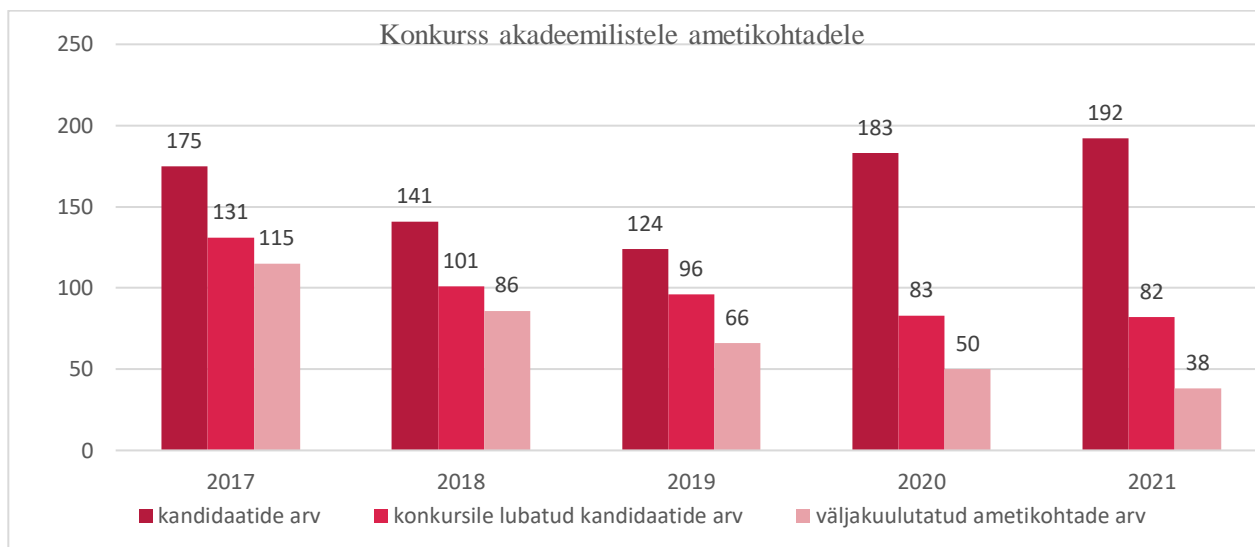
sai tema kandidatuuri arvestada ja hinnata tema sobivust töötada lektori karjäärirajal. Nooremlektorina tööle asunul tekib edaspidi võimalus liikuda lektori ametikohale ja lektoril dotsendi ametikohale atesteerimise kaudu.

Kõigile ametikohtadele kokku kandideeris 192 isikut, kellest lubati konkursile 82 kandidaati, kes vastasid akadeemilise ametikoha formaalsetele ja ametinõuetele. Jätkuvalt on kõrgem konkurents ametikohtadele, kus ametikoha täitjalt ei eeldata tööle asumisel eesti keele oskust (küll aga tuleb valituks osutunud töötajal eesti keelt õppima hakata). Kuivõrd enamiku tenuurisüsteemi ametikohtade kandidaatidelt ei oodatud eesti keele oskust, oli nendele ametikohtadele kandideerijaid väga palju (nt anglistika professori konkursil 35 kandidaati, keskkonnakorralduse ja jätkusuutliku arengu professori konkursil 19 kandidaati). Seetõttu oli ametikohale kandideerinute keskmine arv võrreldes varasemate aastatega taas suurem, kõigi ametikohtade lõikes 2,16 (2020. aastal 1,66; 2019. aastal 1,45; 2018. aastal 1,17; 2017. aastal 1,14).

Konkursile lubati oluliselt vähem kandidaate, kui oli kandideerijaid. Kandidaate hindavatel komisjonidel on õigus teha eelvalik, kui nõuetele vastavaid kandidaate on rohkem kui kolm. Eelvalik tähendab, et ekspertidele esitatakse hindamiseks ainult parimad kandidaadid. Seejuures peab komisjoni valik olema objektiivne ja põhinema konkreetsetel näitajatel. Eelvaliku tegemisel jäeti konkursilt eemale eelkõige need kandidaadid, kelle senine uurimisvaldkond oli ametikohaga seotud projektist või uurimisvaldkonnast väga erinev või kelle senine õppe- ja teadustöö tase ei vastanud ametikoha nõuetele, samuti kandidaadid, kes ei olnud juhendanud doktorante. 2021. aastal lubati konkursile 43% avalduse esitanud kandidaatidest (2020. aastal oli osakaal 45%, 2019. aastal 77%, 2018. aastal 72%).

Konkursiga täideti 33 ametikohta 38-st. Konkursis luhtus 5 ametikohale: 4 ametikohale ei kandideeritud ja 1 ametikoha konkursil ei olnud ametinõuetele vastavaid kandidaate. Luhtunud konkursside osakaal oli viimaste aastate väikseim.

Viimaste aastate näitajad akadeemiliste ametikohtade konkursside ja täitmise kohta on esitatud joonisel 8.

Joonis 8. Konkursid akadeemilistele ametikohtadele aastatel 2017–2021

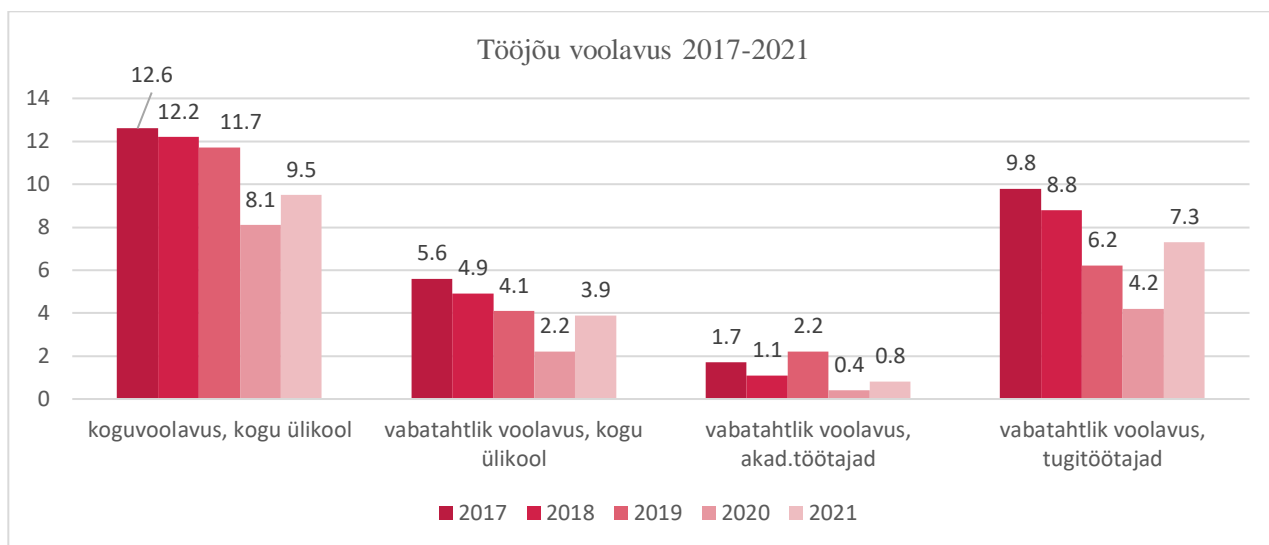
Veel täideti akadeemilisi ametikohti külalisttöötajate kutsumisega ja nimetamisega (tähtajalise töö tegemiseks või ametikoha täitmiseks seoses avaliku konkursi luhtumisega). Uue karjäärimudeli ametikohtadele liiguti ka atesteerimise kaudu (86 töötajat).

2021. aasta lõpuks oli uude akadeemilisse karjäärimudelisse üle läinud 62% akadeemilistest töötajatest. Ülemineku periood lõpeb 31.08.2024.

Uue karjäärimudeli rakendamise üheks ülesandeks on töötajate rahuloluküsitluse tulemuste põhjal selle sisu õiglane interpreteerimine ja mudeli õiglane rakendamine kõikide osapoolte vaates. 2021. aasta küsitluses uuriti töötajate suhtumist uude karjäärimudelisse. Kui uut karjäärimudelit puudutava info kättesaadavust peeti piisavaks, siis vähem nõustuti selle õiglusel. Uuele karjäärimudelile üle läinud akadeemilised töötajad pidasid seda mudelit tervikuna selgemaks ja õiglasemaks.

3.4.2. Ülikooli tööjõu voolavus

Tööjõuvoolavuse määrad 2021. aastal mõnevõrra suurenesid võrreldes 2020. aastaga, kui töötajad käitusid alalhoidlikumalt tõenäoliselt seoses COVID-19 pandeemia puhkemisega. Tööjõuvoolavuse tase iseloomustab muu hulgas organisatsiooni konkurentsivõimelisust ja jätkusuutlikkust. Tööjõu koguvoolavus oli 2021. aastal 9,5% ja vabatahtlik voolavus 3,9%. Akadeemiliste töötajate vabatahtlik voolavus oli 0,8% ja tugitöötajatel 7,3%. Alla 10-protsendist voolavust võib üldjuhul lugeda väikeseks. Mitteakadeemiliste töötajate vabatahtlik voolavus on tavapäraselt olnud oluliselt suurem kui akadeemilistel töötajatel. Voolavus võib olla kriitilisem probleem üksikute ametikohtade ja üksuste puhul ning siin tuleb järelduste tegemiseks lisaks vaadata konkreetseid juhtumeid.

Joonis 9. Ülikooli tööjõu voolavus aastatel 2017–2021

3.4.3. Personali tasustamine

2021. aasta personalikulud moodustasid ülikooli kuludest 68,9% (2020. aastal 68,4%, 2019. aastal 63,7%, 2018. aastal 62,3%, 2017. aastal 59,4%). Akadeemiliste töötajate keskmine põhipalk (nii vana kui ka uue karjäärimudeli ametikohtade arvestuses kokku) kasvas ja oli 2209 eurot kuus (2020. aastal 2070 eurot, 2019. aastal 2000 eurot, 2018. aastal 1818 eurot, 2017. aastal 1621 eurot). Seejuures oli muutuvpalga osakaal kogupalgast 9%, mis on suurusjärgus sarnane varasemate aastatega (2020. aastal 9%, 2019. aastal 8%, 2018. aastal 10%, 2017. aastal 9%). Kõigi akadeemiliste ametikohtade keskmise põhipalga põhjal oli sooline palgalõhe meeste kasuks 6% ja keskmise kogupalga põhjal 8%.

2021. aastal tõsteti akadeemiliste töötajate ametikohtade töötasu alammäärasid vastavalt palgakomisjoni juba 2019. aastal tehtud ettepanekule. Komisjon soovitas tõsta ka mitteakadeemiliste ametikohtade töötasu alammäärasid, kuid majanduslikel kaalutlustel jäi see tegemata ja keskenduti akadeemilise töö kvaliteedi hoidmisele.

2021. aasta töötajate rahuloluküsitluse tulemused näitasid pisut kasvanud rahulolematust töötasuga ja töötasu vastavusega panusele ning ilmnis ka, et tekkinud olukord paneb inimesi tööturul otsivalt ringi vaatama. 40% vastanutest olid viimasel ajal kaalunud töökoha vahetamist. Rahulolu töötasuga on jätkuvalt oluliselt väiksem võrreldes teiste teguritega, nagu koostöö töökaaslastega, töö sisu, arenguvõimalused, töökoormuse jaotus jms. Ootus, et töötasu muutuks, on töötajate vastustes pandud teisele kohale pärast töökorraldust nendest asjadest, mis peaks seoses tööga ülikoolis lähiaastatel muutuma.

Töötasu ja töökoormuse disproportsioon, tasu suhteline allajäämine palgaturule väljaspool ülikooli ja lahkumismõtete osakaalu tõus viitab võimalikule töötajate äravoolule hoolimata sellest, et töö ja organisatsioon tervikuna on meeldivad. Seoses COVID-19 pandeemiaga muutus riiklik haigushüvitiste maksmise kord ja vastavalt muudeti ka ülikooli korda. Selle järgi hakkas ülikool töövõimetuslehele jäänud töötajatele hüvitama 2.–5. kalendripäeva eest 100% töötaja keskmisest töötasust ning 6.–8. kalendripäeva

eest 30%. Lapsepuhkuse päevade kasutamise korral maksti tasu töötaja keskmise töötasu alusel ja võimalik oli taotleda matusetootust summas 250 eurot.

Projektipõhiselt töötavate teadustöötajate stabiilsuse suurendamiseks välja töötatud teadustöötajate palgatoetuse meetmest oli võimalik taotleda toetust, et maksta töötajale põhipalka teadus- ja arendus- või muu loometegevusega seotud tööülesannete täitmise eest.

Töötajate rahulolu juhtimisega

Töötajate rahuloluküsitluses uuritakse rahulolu kohta oma üksuse ja akadeemilise suuna juhtimisega. Tulemused näitavad, et struktuuriüksuste juhtimisega ollakse üldiselt rahul, tugitöötajate rahulolu üksuse juhtimisega on pisut suurem (5,29; 2020. aastal 5,58) kui akadeemiliste töötajate rahulolu (4,93; 2020. aastal 5,33). Mõlemad näitajad on võrreldes varasemaga pisut langenud, kuigi pikemas perspektiivis vaadatuna suurt muutust siiski ei ole ning tulemusi on mõjutanud kindlasti ka COVID-19 pandeemia ja sellest tulenevad muutused töökorralduses ja juhtimises. Akadeemiliste üksuste võrdluses oli keskmine juhtimisega rahulolu näitaja madalam ÜTI-s. Vähenenud on ka akadeemiliste töötajate rahulolu akadeemilise suuna juhtimisega (4,85; 2020. aastal 5,11).

Enamik nii akadeemilistest kui ka tugitöötajatest vastajaid tegid ettepanekuid muutusteks seoses üksuse juhtimisega (üldjuhtimine, suuna juhtimine, õppekava juhtimine, info edastamine, töökorraldus, juhtimiskultuur, töötajate motiveerimine jms). Üksuse arengu strateegilise planeerimise valdkonnas tõstus ka sel aastal akadeemiliste suundade ja nende juhtide rolli ebamäärasus. Teatavat ebamäärasust ja ebaselgust tajuti ka üksuse kui terviku arengusuundades. Juhtidelt ootavad töötajad rohkem dialoogi ja kaasamist.

Ülikooli üldjuhtimisega olid tugitöötajad rahul mõnevõrra rohkem (5,11; 2020. aastal 5,4) kui akadeemilised töötajad (4,84 2020. aastal 4,99). Ülikooli üldise juhtimisega oli rahul kõikide instituutide töötajatest umbes 2/3. Muudatusi oodatakse kõige rohkem seoses ülikooli tulevikku suunatud üldise juhtimisega (sh nii juhtimisstiil kui ka fookus, juhtimise ja sõnastatud eesmärkide kooskõla, otsuste kommunikeerimine, üksuste kohtlemine ja koostöö soodustamine, finantsjuhtimine) ja ülikooli strateegia kujundamisega (ülikooli tulevikuvisionid ja nende selgus, arenguprioriteedid, muutuste elluviimisega seonduv, sh karjäärimudel jms).

3.4.4. Personaliarendus

2020. aastal koostatud personaliarenduse põhimõtteid tutvustati kõigis üksustes. Üldjuhul oli töötajate tagasiside personaliarenduse tegevustele positiivne, enesetäiendamise võimalusi peeti heaks ja koolituste valikut piisavaks. Ühe olulisema küsimusena kerkis esile, kuidas välja selgitada, milliseid arendustegevusi ja koolitusi on kõige enam vaja ning kuidas see info jõuaks nendeni, kes neid tegevusi korraldavad. Puudust tuntakse mentori toest, juhtimiskoolitustest. Paljude töötajate arvates vajab arenguvestluste läbiviimine põhjalikumat läbimõtlust ning töötaja töösuhtega, atesteerimisega ja karjääriga paremat seostamist. Välistöötajad ootavad rohkem ka neile suunatud koolitusvõimalusi ja arendustegevusi.

Selleks et hinnata vajadust kokkulepete uuendamiseks arenguvestluste pidamise ja korralduse kohta, uuriti arenguvestluste toimumise praktikat nii koostöös üksustega kui ka töötajate rahuloluküsitluse abil. Kohtumistelt üksustes arenguvestluste läbiviijatega selgus, et vestluseid üldjuhul peetakse, kuid nende eesmärgistamine ja läbiviimine võib üksusesti ja ka sõltuvalt läbiviijast olla väga erinev. Ühe keskse probleemina kerkis esile küsimus vestluse läbiviija rollist ja volitustest ning sellest, kuidas on vestlused seotud atesteerimisega. Vestluse tulemuste fikseerimiseks soovitakse lihtsamat ja kasutajasõbralikumat keskkonda. Vestluste läbiviimise toetamiseks soovitakse koolitusi ja kogemuste vahetust. Rahuloluküsitlusest ilmnes arenguvestlustega rahulolu kohta valdavalt rahulolu vestluste konstruktiivsusega, kuid vestluste kasulikkuses ei olnud osal töötajatel selgust. Need tulemused kinnitasid, et arenguvestluste pidamise korraldus vajab uuesti läbimõtlust ja seda osana üldisest juhtimiskultuurist, millega on kavas edasi töötada 2022. aastal.

2021. aasta peamised personaliarendustegevused olid seotud keeleõppe ja muude rahvusvahelistumist toetavate tegevustega, tööalaste üldoskuste ning õpetamis- ja juhendamisoskuste arendamisega. Kõige enam korraldati inglise ja eesti keele taseme- ja täiendkoolitusi. Eesti keele kursused toimusid alg- ja kesktasemele, olles suunatud muu hulgas välismaalastest akadeemilistele töötajatele, kellelt eeldatakse tähtjatu töölepinguga tööleasumisel eesti keele omandamise alustamist ja kolme aasta jooksul keeleoskuse taseme B1 ja viie aasta jooksul taseme B2 saavutamist. Eesti keele õppijate arv kasvas. Jätkus kultuuridevahelise

suhtluse koolitussari, mille jooksul jõuti läbi võtta ülikooli kõik suuremad partnerriigid. Koolituste eesmärk oli aidata mõista erinevaid kultuuriruumi ja muuta suhtlusprotsess nii väliskolleegide kui ka -tudengitega võimalikult meeldivaks ja sujuvaks.

Töölalaste üldoskuste arendamiseks pakuti juba tavapäraseks kujunenud ülikooli infosüsteemide ja andmebaaside kasutamise koolitusi, aga ka veebipõhise esinemisoscuse koolitust jpm. Selleks et toetada arenguestluste kui töötaja eesmärgistamise, hindamise, arendamise ja motiveerimise vahendi tõhusamat kasutuselevõttu, pakuti administratiivjuhtidele arengut toetavate vestluste pikemat koolitussarja. Sama koolitusega alustasid aasta lõpus ka tugiüksuste juhid. Varasemast oluliselt rohkem kasutasid ülikooli töötajad võimalust tööalase enesetäiendamise eesmärgil osaleda ülikooli pakutavates tasemeõppe ainetes (2021. aastal 18 töötajat, 2020. aastal 5 töötajat). Näiteks võeti juhendamise- ja õpetamisoscuse ning digioskuste aineid, ka teksti toimetamise ainet.

Algas koostöö MTÜ-ga Peasjad, et pakkuda vaimse tervise esmaabi koolitusi, millega on soov jätkata ka edaspidi. TLÜ mäluüksustele töötati välja ja toimus andmekaitse ja autoriõiguste koolitus.

Seoses COVID-19 pandeemiaga toimusid koolitused ja arendustegevused kevadsemestril valdavalt veebi vahendusel, sügissemestril aga peamiselt kontaktõppes. Senise kogemuse põhjal ei pruugi veebipõhine keeleõpe kõigile sobida, kuid muude koolituste puhul on veebiformaadi kasutamine pigem osalemisvõimalusi juurde loonud. Nii pakuti osa koolitusi nii kontaktõppena kui ka veebikoolitusena ja huvi oli mõlema vastu sarnane.

3.4.5. Töötajate mobiilsus

2020/2021. õppeaastaks eraldati Erasmus+ programmi raames TLÜ-le 124 500 eurot, et toetada 130 töötaja lähetust (sh 70 õpetamislähetust ja 60 koolituslähetust).

Jätkuvalt mõjutas töötajate programmis osalemist COVID-19 pandeemia. Kuigi varasema ainult füüsilise mobiilsuse kõrvale loodi ka lõimitud rände ja üksnes virtuaalse osalemise võimalused, ei toonud kumbki lahendus palju osalejaid. Kestva viiruse leviku ja reisipiirangute tõttu ei olnud ka lõimitud rände korral alati võimalik täita minimaalselt kahepäevase füüsilise mobiilsuse nõuet. Huvi virtuaalse mobiilsuse vastu pärssis kaasnev bürokraatia, mida ei kompenseerinud enam reisimine ja vahetu suhtluse võimalus. Leiti, et koostööd saab teha ka programmis osalemata ning ka partnerite virtuaalse õppetöö tehniline võimekus oli erinev ja võis töötajale tähendada lisakoormust.

2021. aastal toimus 75 Erasmus+ rännet, millest 58 olid koolitus- ja 17 õpetamiseränded. Sellest füüsiliselt toimus 35 koolitus- ja 6 õpetamiserännet ning virtuaalselt 23 koolitus- ja 11 õpetamiserännet.

COVID-19 pandeemiaga seotud piirangud on vähendanud drastiliselt ka pikemat aega välismaal töötanud akadeemiliste töötajate osakaalu. 2021. aastal oli see siiski juba veidi suurem kui aasta varem: 1,64. Sama näitaja oli 2020. aastal 0,92%, kuid 2019. aastal 10,47% ja 2018. aastal 12,63%.

3.5. Personalijuhi hinnang valdkonna tegevusele

2021. aastal oli personalipoliitika kujundamisel ja personalitöö korraldamisel jätkuvalt päevakorral juba varem oluliseks saanud teemad, nagu uue karjäärimudeli rakendamine, kaugtöö, töötajate vaimse tervise toetamine, akadeemiliste töötajate koormusarvestusega seotud probleemid, surve töötasu suurendamiseks ja COVID-19 pandeemiaga seotu.

Võib öelda, et uue akadeemilise karjäärimudeli on juba jõutud rohkem kohaneda, selle rakendamine läheb latusamalt, välja on tulnud ja jõutud ka lahendada mitmed kitsaskohad. Seoses COVID-19 pandeemiaga jätkunud ulatuslikumaks kaugtöö tegemiseks oldi rohkem valmis nii kogemuse mõttes kui ka töökorralduslikult. Ülikoolis tehtud ruumide kasutamise ja kaugtöö tegemise küsitluse tulemused kinnitasid, et üldjuhul võimaldavad tööülesanded töötajatel kodukontoris töötada, tööga saadakse hakkama. Samas eelistatakse kombineerida ülikoolis ja kodus töötamist ning just selline valikuvabadus on motiveeriv.

Institutsionaalsel akrediteerimisel toodi esile, et ülikool keskendub märkimisväärselt personali arendamisele ja rahulolule ning töötajate keskmine palk on viimastel aastatel oluliselt kasvanud. Siiski teame rahuloluküsitluse tulemuste põhjal, et töötasu ja töökoormuse disproportsioon ning tasu suhteline allajäämine palgaturule väljaspool ülikooli ning lahkumismõtete osakaalu suurenemine viitab võimalikule töötajate

äravoolule hoolimata sellest, et töö ja organisatsioon tervikuna on meeldivad. Kriitiliselt suureks on läinud ka tööjõukulude osakaal ülikooli kuludest. Kui siia lisada palgaturu surve töötasude tõstmiseks, on vaja leida lahendusi selle osakaalu edasise kasvu vältimiseks ja pigem kahandamiseks.

Arvestades ülikooli samme töötajate võrdse kohtlemise edendamiseks, tuleb suurt tähelepanu pöörata institutsionaalse akrediteerimise käigus antud soovitudele analüüsida, kas individuaalsed tasuläbirääkimised tagavad ühtse lähenemise ja töötajate võrdse kohtlemise, ning tegeleda töökoormuse õiglase jaotuse, läbipaistvuse ja võrreldavuse tagamisega.

Vaatamata piiratud võimalustele soovin ülikooli töötajatele rõõmu tähenduslikust tööst, toetavatest kolleegidest ja headest suhetest, millele saame igauks kaasa aidata.

3.6. Jätkusuutliku arengu valdkond

Jätkusuutlik areng on horisontaalne valdkond, mis läbib ülikooli tegevusi ja protsesse. Alates 15. jaanuarist 2020 kuni 17. maini 2021 koordineeris TLÜ jätkusuutliku arengu protsessi osakoormusega töötanud jätkusuutliku arengu prorektor. 17. mail 2021 ametisse asunud uues rektoraadis vastutab jätkusuutliku arengu eest arendusprorektor, tegevusi koordineerib keskkonnateadlikkuse koordinaator. 2021. aastal viidi ellu järgmised tegevused:

- 2021. aasta jaanuaris kinnitas senat otsuse täiendada ülikooli õppekava statuuti punktiga, mille tulemusel peavad ülikooli 1. ja 2. astme õppekavad sisaldama õpiväljundeid, mis tagavad jätkusuutlikkuse põhimõtete omandamise ja rakendamise igapäevaelus ning teadus- ja loometegevuses.
- 2021. aasta esimeses pooles toimus jätkusuutliku arengu prorektori eestvõttel mitu rohepöörde foorumit, kus räägiti riigi rollist jätkusuutliku arengu kavandamisel, ülikooli võimalustest kaasa aidata üleminekul tasakaalus ühiskonnale, heaolust jätkusuutliku arengu kontekstis, ülikoolide panusest ja Euroopa Komisjoni tegevusest rohepöörde läbiviimisel ühiskonnas.
- TLÜ arvutas esimese Eesti ülikoolina välja oma süsiniku jalajälje ja on võtnud sihiks selle vähendamise. Kahe aasta taguste andmete kohaselt oli ülikooli süsiniku jalajalg 7500 tonni CO₂. Üle poole sellest seondub hoone energiaga ehk kütmise ning elektri ja vee kasutamisega. Liikuvusenergia ehk autoga töö ja tudengitel koolis käimine, samuti välisreisid, moodustavad ülikooli tekitatud kliimakahjust kolmandiku. Kümnendik ülikooli süsiniku jalajäljest koosneb kontori- ja laboritarvete kulust, aga ka ürituste ja konverentside korraldamisest ning jäätmete tekitamisest. TLÜ-l on plaanis järgnevatel aastatel viia läbi energiaauditid.
- TLÜ osaleb Euroopa Pealinnade Ülikoolide Assotsiatsiooni (UNICA) algatuses Roheline Akadeemiline Jalajalg, et kaasa rääkida jätkusuutliku arengu põhimõtete igapäevaelu osaks muutmisel. Võrgustiku kaudu ollakse tihedas koostöös arvamusiidrite, poliitikakujundajate, kogukondade, ettevõtete ja teiste ülikoolidega ning jagatakse koos nendega rohelisi praktikaid ökoloogilise jalajälje vähendamiseks.
- Tööd alustas uurimisrühm SEEMIK, kuhu kuuluvad ökoloogid, hariduspsühholoogid, kommunikatsiooniteadlased ja digitehnoloogid. Rühma tegevusi juhivad soovimõista säästva arengu jaoks vajalikke mõtlemis- ja kommunikatsioonioskusi ning arendada neid toetavaid lahendusi, eelkõige haridusvaldkonnas.
- TLÜ kirjastus avas uue eluteaduste teemalise sarja „Bibliotheca Scientiarum Vitae“. Sellist sarja seni Eestis ei olnud. Sarja algataja, TLÜ kirjastuse eluteaduste kolleegiumi esimehe ja Tallinna loomaia direktori Tiit Marani sõnul on sarja ellukutsumise taga olnud ühine arusaam, et järjest keerulisemas inimkonna ja keskkonna vastasseisus on oluline, et eesti lugejale oleks eesti keeles kättesaadavad raamatud, mis aitavad süvitsi mõista elu maakeral kogu selle vormirikkuses ja seda ohustavaid tegureid. Sarja avas saksa kliimateadlaste Stefan Rahmstorfi ja Hans Joachim Schellnhuberi raamat „Kliimamuutus: diagnoos, prognoos, teraapia“, mis on esimest korda 2006. aastal mainekas C. H. Becki kirjastuses ilmunud teose eestindus.

3.7. Turundustegevused ja mainekujundus

2021. aastal toimus turundus- ja kommunikatsioonitöö juba selgemalt COVID-19 tingitud situatsiooni arvestades ning mitmeid paralleelseid tegevusplaanide paika pannes.

3.7.1. Tasemeõppe, avatud õppe ja täiendusõppe turundustegevus

Tallinna Ülikooli turundus- ja kommunikatsioonitegevuste eesmärk oli toetada tasemeõpet, avatud õpet ja täiendusõpet järgmiselt:

1. suureneb konkurss, vastuvõetud üliõpilaste (sh välisüliõpilaste) ja õppima asunud paremate sisseastumistulemustega üliõpilaste arv vastutusvaldkondade ja eelisturundatavatele (sh ingliskeelsetele) õppekavadele;
2. suureneb avatud õppe rahaline maht;
3. suureneb täienduskoolituste ja teadmusteenuste rahaline maht.

Vastuvõtukampaania seisnes 2021. aastal Nobel Digitali pakutud lahendusel, mille slogan oli „Mis on sinu eesmärk?“, mille mõte oli kõnetada noort tema suuremate eesmärkide seadmise rajal.

Kampaania viidi läbi sotsiaalmeedias (Facebook, Instagram, YouTube), Google Display reklaamidena, välimeedias (digiekraanid ja bussiootepaviljonid), reklaamidega eesti ja vene raadiokanalites, siseturundusformaadis Äripäeva raadios (erisaade „Eetris Tallinna Ülikool“).

Nobel Digitali soovitusel oli digitaalkampaania kolmeetapiline. Esimeses tutvumisetapis esitati üldsõnumit „Hea eesmärk on alati rohkem kui see, mis esmapilgul paistab. Tallinna Ülikooli astumine on esimene verstapost. Ambitsioonikatele jääb isegi lõpetamisest väheks. Teadus jääb sinuga kogu eluks“. Neile, kes selle sõnumiga suhestusid ja olid ka TLÜ veebilehel käinud, hakati esitama kampaania teist etappi, mille lisasõnumiks oli „Omanda kõrgharidus Tallinna Ülikoolis“, millele lisaks esitati konkreetne sisseastumiskuupäevade viide. Teises etapis söödeti vastavalt käitumisele ette ka inimest juba huvitanud instituudi sõnum: kui kodulehel oli käidud konkreetse instituudi lehel, siis jätkus tolle huvilise reklaamiteekond juba selle spetsiifilise instituudi sõnumiga. Kolmas etapp oli kandideerimistähtaja lähenedes „Tallinna Ülikool on esimene verstapost oma eesmärkide saavutamisel! Esita avaldus 21. juunist 1. juulini!“.

Akadeemilised üksused tegid lisaks keskslele kampaaniale ka üksuse spetsiifilisematest prioriteetidest tulenevaid turundustegevusi, mida toetati keskselt nii rahaliselt kui ka teadmiste ja oskustega.

Lisaks kampaaniale ilmus aasta läbi reklaam Google'i võrgustikus ning lisaks Eestile ka kuuel rahvusvahelisel sihtturul: Soome, Venemaa, Türgi, Ukraina, Gruusia ja Läti. Jätkati täiendusõppe aastaringset reklaamikampaaniat, samuti tehti kaks korda aastas eraldi kampaaniad avatud õppele ja õpilasakadeemia.

2021. aastal osaleti oluliselt väiksemas mahus virtuaalsetel haridusmessidel ning maakondlikel info- ja karjääripäevadel. Kui koroonakriisi piirangud leevenesid, jätkati koolide külastamist, kus viidi läbi ülikooli tutvustavaid infotunde, loenguid ja töötubasid, gruppide vastuvõtmist ülikoolis, et tutvustada linnakat ja õpetatavaid erialasid. Jätkusid turunduse toetamiseks käivitatud õpilasakadeemia projekt, rahvusvaheline suve- ja talvekool ning tudengisaadikute programm.

Turundussündmused planeeriti 2021. aastal virtuaalseks. Avatud uste päev toimus suuremas mahus kui kunagi varem: esimest korda leidis see aset nii eesti kui ka inglise keeles. Jaanuari lõpus tutvustasime viis päeva ülikooli ingliskeelseid õppekavu ning teisi ülikooli võlusid koostöös BFMiga *live*-telesaate abil. Eestikeelne sündmus toimus neljal päeval veebruari lõpus ja kajastas samuti ülikooli mitmekesisist nägu nii õppetöö kui ka tudengielu tasemel. Õppekavadest rääkisid nii kuraatorid, õppejõud kui ka üliõpilased. Esitlesime ülikooli esimest korda nii mitmekülgset viisil audiovisuaalses formaadis. Ka tudengivarju nädal jätkus virtuaalformaadis Tagasi Kooli platvormi abil.

Ülikool oli esindatud enim kasutatavates haridusportaalides, infot potentsiaalsetele sisseastujatele ja täiendusõppuritele edastati aktiivselt ka sotsiaalmeedia ja uudiskirjade kaudu. Korraldati hulgaliselt sündmusi erialade ja koolituste tutvustamiseks. Lisaks avatud uste nädalatele jätkati magistriõppe infoõhtutega, mille eesmärk oli tutvustada instituutide kaupa magistriõppe võimalusi. Koroonasituatsiooni tõttu korraldati need jätkuvalt kõik virtuaalselt.

Veebi suurim arendus 2021. aastal oli LUNA – tudengite meediaplatform, kus on esindatud tudengite loominguliselt ja akadeemiliselt huvitavad tööd ja tegemised. Lisaks arendati ELUveebi üliõpilaste registreerumise seisukohalt sujuvamaks.

3.7.2. Tallinna Ülikooli mainekujundus

Tallinna Ülikooli mainekujunduse ja liikmeskonnaga seotud eesmärgid 2021. aastal, mille saavutamist toetati kommunikatsioonitegevustega, jäid eelmise aastaga võrreldes samaks ja olid järgmised:

1. suureneb ülikooli nähtavus ja maine sihtgruppide seas ning meedias (ennekõike seonduvalt TAL saavutustega);
2. paraneb rahulolu infoliikumisega üksustes ja ülikoolis;
3. paraneb Tallinna Ülikooli kui teadusasutuse roll Eesti ühiskonnas.

Siseinfo liikumise parandamiseks (et vähendada eraldi saadetud kirjade mahtu) jätkati siseinfo esitamist rubriigipõhiselt, mis korrastab info esitamist ja teeb info leidmise sihtgruppidele lihtsamaks. Lisaks uudiskirja formaatidele katsetati aasta teises pooles audiovisuaalse formaadiga siseinfo edastamiseks. Plaan on jätkata katsetamisega ja leida hea tasakaal infovoog tagamiseks.

Jätкус operatiivne COVID-19 kriisikommunikatsiooni tugi ja info jagamine nii töötajatele kui ka tudengitele.

Teaduskommunikatsiooni lipulaevaks kujunenud saatesari „Ekspert eetris“ arenes aasta teises pooles jõudsalt sihtgrupile kättesaadavamaks: formaat muutus lühemaks ja ülekanded toimusid Postimees TV platvormil, mis suurendas märkimisväärselt saatesarja vaadatavust. Jätкус aastatepikkune projekt „Ühe minuti loengud“, millest on kujunenud paljudele äratuntav formaat ja mis on äratuntavalt Tallinna Ülikooli nägu.

Üldises kommunikatsioonis on tehtud algust selleks, et olla rohkem orgaaniliseks osaks meedias toimuvast ühiskondlikust debatist. Selleks kaasatakse ja suunatakse oma teadlasi meediaga rohkem suhtlema ning toetatakse neid teadmiste ja oskustega end meedias hästi esitleda.

Ülikooli töötajate seas hinnati 2021. aastal TLÜ mainet tööandjana rahuloluküsitluse tulemusena 7-palli skaalal keskmise hinnanguga 4,85 (2020. aastal 4,83 ja 2019. aastal 4,52), kusjuures akadeemiliste töötajate keskmine hinnang oli 4,73 (2020. aastal 4,76 ja 2019. aastal 4,3) ja mitteakadeemilistel töötajatel 5,05 (2020. aastal 4,96 ja 2019. aastal 4,82). Väite „olen uhke, et töötan TLÜ-s“ vastuste keskmine oli üleülikooliliselt 5,36 (2020. aastal 5,45 ja 2019. aastal 5,32), akadeemiliste töötajate puhul 5,26 (2020. aastal 5,39 ja 2019. aastal 5,16) ja mitteakadeemiliste töötajate keskmine oli 5,57 (2020. aastal 5,57 ja 2019. aastal 5,55).

3.7.3. Ülikooli tähtpäevad ja sündmused

Praktikavõimaluste virtuaalsus toimus 29. jaanuaril. Messil osales 15 organisatsiooni nii Eestist kui ka välismaalt, kes tutvustasid oma tegevusvaldkondi ning praktika- ja töövõimalusi. Messil osales ligikaudu 200 tudengit.

Eesti Vabariigi sünnipäeva tähistamine

23. veebruaril tähistas ülikool Eesti Vabariigi 103. sünnipäeva virtuaalse aktusega. TLÜ vilistlane Anu Välba kutsus BFM-i stuudiosse ülikooli liikmeid, keda Eesti riik pidas 2021. aastal riiklike tunnustuste vääriliseks. Aktuse piduliku ja sooja õhkkonna muutis veel erilisemaks võimalus laulda hümnit ja Gaudeamus osalejate virtuaalse ühiskoorina. Saatele kogunes rekordarv otse- ja järelevaatamisi (aasta jooksul on vaatamisi kogunenud ca 2500).

Tallinna Ülikooli päev

18. märtsil 2021 möödus 16 aastat riigikogu otsusest, millega oma eelkäijate aluselt sisuliselt uuena sündinud ülikool sai oma praeguse nime. Ülikool tähistas pidupäeva veebipõhise aktusega, mida juhtis TLÜ vilistlane Grete Lõbu. Aktusel jagati ülikooli teenetemärke ja tänukirju paljudele ülikooli töötajatele, tunnustusi 2020. aasta aasta parimate publikatsioonide autoritele ning TLÜ kirjanduspreemia laureaatidele. Ka virtuaalsel aktusel sai iga osaleja tunda ühtsustunnet ning tabada vahetuid ja siiraid emotsioone.

Rektori inaugureerimine

Inaugureerimistseremoonia 17. mail viidi läbi akadeemiliste tavade kohaselt kõrgevaliteedilise teleülekandega, millel oli ka ingliskeelne sünkroontõlge, et kõigil ülikoolipere liikmetel ja sõpradel oleks võimalik sündmusest võimalikult vahetult osa saada. Ka sellest ülekandest on paljud osa saanud, peaaegu aastaga on kogunenud 2300 otse- ja järelevaatamist.

TLÜ lõpuaktused toimusid 14. juunist 18. juunini ülikooli linnaku siseõues, järgiti kõiki kehtivaid ohutusnõudeid. Kõigist aktustest tehti otseülekanne, mida sai jälgida välisveebis, TLÜ Youtube'i kanalis ja linnaku telerites.

Cum laude lõpetajate vastuvõtt 15. juunil oli erakordne: ülikooli Vita maja ees avati skulptuur „Ainult filmis ja unenäos“, mille autorid on Oliver Soomets ja Magnus Andre. Teos kujutab endast kuldse tipuga mäge, mida saavad ülikoolile olulised inimesed edasi kullata. Kiitusega lõpetanud said võimaluse kinnitada skulptuurile esimesed uued kullalehed.

Orientation Week

23.–27. augustil toimus uutele välis- ja väliskülalisüliõpilastele sissejuhatav nädal Orientation Week, kus osales ligikaudu 450 õppijat. Tutvustati ülikooli ja partnerite pakutavaid teenuseid, anti ülevaade õpingutest ning näpunäiteid kultuuriliseks kohanemiseks. COVID-19 ajale kohaselt toimusid sessioonid virtuaalselt.

Stardipauk, mis on suunatud esmakursuslaste kohanemisele, toimus 23.–29. augustil. Teavet ja toetust ülikooli õpingute alustamiseks jagati nii akadeemilise üksuse, sh erialade, õpetajakoolituse, õppekorralduse, välisõppe ja erivajadustega üliõpilaste infotundides.

2021/2022. õppeaasta alguse tähistamine

1. septembril toimus ülikooli virtuaalne õppeaasta avaaktus, kus ülikooliperet õnnitlesid rektor Tõnu Viik ja üliõpilaskonna juhatuse esimees Kristen Aigro. Aktusel esitleti uusi professoreid ja anti neile üle professorisall. Aktuse rõõmsat meeleolu aitasid luua ülikooli töötajate laste arvamused sellest, mis on ülikool ja millega tegeleb professor. Ülekannet on vaadatud ca 1400 korda.

Ülikool osales teadusnädalal

20.–24. septembrini pakkus ülikool teadusnädala üritusi: toimusid töötoad, seminarid, tuurid ja põnevad loengud, millest sai osa ligi 2000 eri vanuses huvilist. Räägiti muu hulgas toiduraiskamisest, vaimse tervise teemadel, robotitest ja õnnelikkusest. Osalejad said külastada näitust ja avastada Tallinna Ülikooli mäluüksusi. Paljud sündmused olid järelevaadatavad ja -kuulatavad.

Õpetajate päeva nädalal oktoobri algul kutsus Tallinna Ülikool kõiki tudengeid märkama õppejõude, kes on oma teadmistega rikastanud ühiskonna mõttemaailma ja kuulajaskonnale eriliselt meelde jäänud. Esitatud nimedest moodustus virtuaalne sõnapilv, milles olid kõige suuremalt välja toodud enim mainitud õppejõudude nimed.

TLÜ tervispäev

15. oktoobril toimus tervispäev „Koos terve ülikooliga“. Tervispäeval said huvilised käia end gripi ja COVID-19 vastu vaktsineerimas, teha tervisealaseid teste, loovutada verd, kuulata ekspertide loenguid tervisega seotud teemadel ja osaleda liikumist populariseerivates töötubades.

Doktorite promoveerimine ja audoktorite nimetamine

19. novembril promoveeriti Tallinna Ülikoolis 24 doktorit, kes olid väitekirja kaitsnud viimase aasta jooksul. Doktorid promoveeriti neljas valdkonnas: humanitaar-, kasvatus-, loodus- ja sotsiaalteadustes. Aktusel tutvutati ülikooli kahte uut audoktorit: Tartu Ülikooli emeriitprofessorit, Emakeele Seltsi pikaajast esimeest ja Academia Europaea liiget Helle Metslangi ning Stanfordi Ülikooli professorit Lazar Fleishmanit, kes on rahvusvaheliselt tunnustatud vene kirjanduse asjatundja ja tänapäeva välisvene slavistika üks autoriteete.

TLÜ Dubai EXPO-1

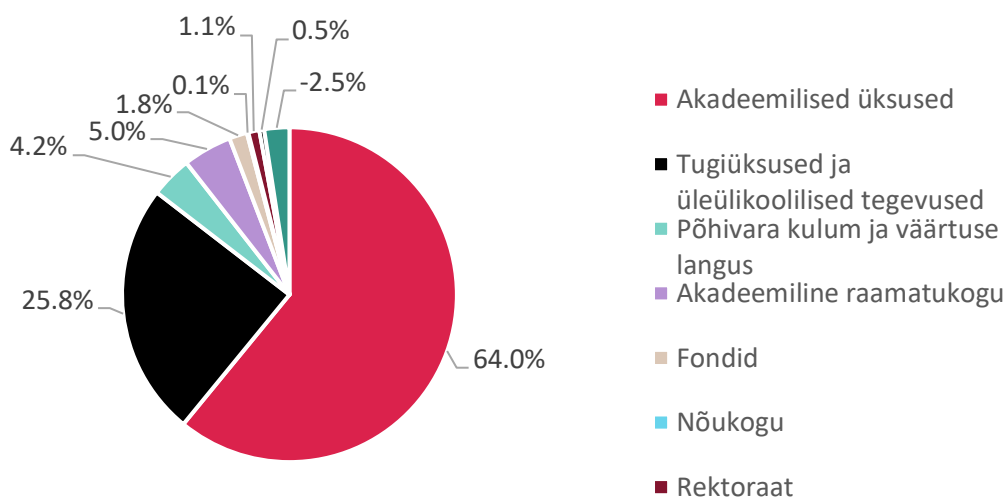
12.–16. detsembril toimus Araabia Ühendemiraatides Dubais EXPO maailmanäitusel Eesti haridust tutvustav nädal. EXPO-1 viibis haridus- ja teadusminister Liina Kersna koos ülikoolide rektorite, teadlaste ja ettevõtete esindajatega. Tallinna Ülikooli esindasid EXPO-1 rektor Tõnu Viik, professor Kairit Tammets (DTI) ning teadurid Renu Geetha Bai (LTI) ja Grete Arro (HTI).

3.8. Finantstegevus

2021. aastal oli Tallinna Ülikooli eelarve maht 43,02 miljonit eurot, mis kasvas 2020. aastaga võrreldes 3,1 miljoni euro võrra (7,8%) (tabel 19). 2021. aasta eelarve kogumahust moodustas 64% akadeemiliste üksuste eelarve, kuhu kuuluvad kuus instituuti ja üks kolledž (joonis 10). 25,8% eelarvest moodustas tugiüksuste eelarve, mille koosseisus kajastuvad keskseid tugiteenuseid tagavad üksused, tulu teenivad tugiüksused ja üleülikoolilised tegevused. Eelarve kulude koosseisu ei ole arvestatud ülikooli juhtpartnerina vahendatud toetused sihtfinantseerimise tegevuskuludeks 1,78 miljonit eurot. Eelarve jaotuse osakaaludes ei olnud võrreldes 2020. aastaga olulisi muutusi.

Tabel 19. TLÜ eelarve struktuuri võrdlus aastatel 2020 ja 2021 (tuhandetes eurodes)

	2020 eelarve	2020 eelarve täitmine		2021 eelarve	2021 eelarve täitmine		Võrdlus 2020–2021
Akadeemilised üksused	24 923	24 735	62,0%	26 696	27 544	64,0%	2 809
Tugiüksused ja üleülikoolilised tegevused	12 499	10 667	26,7%	12 036	11 087	25,8%	420
Põhivara kulum ja väärtuse langus	1 840	1 869	4,7%	1 814	1 805	4,2%	-64
Akadeemiline Raamatukogu	2 074	2 065	5,2%	1 938	2 136	5,0%	71
Fondid	1 185	902	2,3%	941	785	1,8%	-117
Nõukogu	56	56	0,1%	96	64	0,1%	8
Rektoraat	461	463	1,2%	547	481	1,1%	18
Üliõpilaskond	161	119	0,3%	211	211	0,5%	92
Tulem	-1 912	-973	-2,4%	-1 972	-1 095	-2,5%	-122
KOKKU	41 287	39 904	100,0%	42 307	43 018	100,0%	3 114

Joonis 10. TLÜ eelarve struktuuri osakaalud 2021. aastal

Tallinna Ülikooli tulubaasi moodustavad HTM-i eraldatud tegevustoetuse tulud, tegevustoetusevälised õppetulud, teaduse baasfinantseerimise tulud, nooremteadurite töötasu toetus, muud teadus-, arendus- ja loometegevuse tulud ning muud tulud (tabel 20).

Tabel 20. TLÜ eelarve tulude võrdlus aastatel 2020 ja 2021 (tuhandetes eurodes)

Tuluartikkel	2020 eelarve	2020 eelarve täitmine		2021 eelarve	2021 eelarve täitmine		Võrdlus 2020–2021
Õppetegevus	24 785	25 096	62,9%	25 691	26 378	61,3%	1 282
Teadus- ja arendustegevus	15 628	14 188	35,6%	15 831	15 960	37,1%	1 772
Muud tulud	874	620	1,6%	785	680	1,6%	60
KOKKU	41 287	39 904	100,0%	42 307	43 018	100,0%	3 114

Vastavalt HTM-i ja ülikooli vahelisele 2021. aasta rahastamise kokkuleppele oli 2021. aastal eraldatav tegevustoetuse maht 21,68 mln eurot, sh sihtotstarbelised eraldised 2,16 mln eurot. Sihtotstarbeliste eraldiste 2021. aastal kajastuv tulu kasvas võrreldes 2020. aastaga 0,3 mln euro võrra. Akadeemilistele üksustele ja keskkassasse jaotatav tegevustoetus kasvas 0,75 mln eurot.

2021. aasta tegevustoetuse sihtotstarbelisteks eraldisteks on õpetajate kutse aasta toetus, eraldi ülikooli raamatukogu tegevuseks, doktoranditoetus, üliõpilaste stipendiumifond, regionaalse õppe toetus, täiendavate õppekohtade avamiseks eripedagoogikas ja toetus kaasava hariduse õppekavale. 2021. aasta juunis ja detsembris sõlmiti HTM-i ja ülikooli vahel rahastuskokkuleppe muudatused, millega lisandusid koolipsühholoogide praktika toetus 0,23 mln (50% võtab ülikool kasutusele ja kajastab tuluna 2022. aastal) ja toetus täiendavate õppekohtade avamiseks õpetajakoolituses, toetus eesti keele teise keelena tegevusteks ning regionaalseks kõrgharidusõppeks kokku summas 0,85 mln eurot (ülikool võtab kasutusele ja kajastab tuludena 2022.–2024. aastal).

Tegevustoetusevälised õppetulud koosnevad tasemeõppe õpeteenustasudest, täiendkoolituse tuludest, doktoriõppe tulemustasudest ja muudest õppetegevuse tuludest. Tegevustoetusevälise õppetegevuse tulud kasvasid 2021. aastal võrreldes 2022. aastaga 0,23 mln eurot ehk 5%.

Teadus-, arendus- ja loometegevuse tuludes kajastuvad HTM-i jaotatav teaduse baasfinantseerimise tulu ja nooremteadurite töötasu toetus, kodumaiste (sh riigi rahastatavad uurimistoetused) ja välismaiste rahastajate poolt sihtfinantseeritav teadus-, arendus- ja loometegevuse tulu ning teadus-, arendus- ja loometegevusega seotud teenuslepingutest saadav tulu.

2021. aasta TAL-tulud kasvasid võrreldes 2020. aastaga 1,77 mln eurot ehk 12,5%. Sealhulgas kasvasid teenuslepingute tulud 0,66 mln, sihtfinantseerimise tulud 0,58 mln ja teaduse baasfinantseerimise tulu 0,32 mln euro võrra ning lisandus nooremteadurite töötasu toetus 0,21 mln eurot. Eelarve tulude koosseisu ei ole arvestatud ülikooli juhtpartnerina vahendatud toetused sihtfinantseerimise tegevuskuludeks 1,78 mln eurot.

Muude tuludena kajastuvad üksuste teenitav rendi- ja üüritulu, Akadeemilise Raamatukogu teenitavad tulud, TLÜ konverentsikeskuse tulu, kirjastuse raamatute müük ning tegevustoetusevälised sihtotstarbelised eraldised, milleks on õppetoetused ja õppelaenu katmise eraldi. Muud tulud on 2021. aastal võrreldes 2020. aastaga kasvanud 60 000 euro võrra ehk 9,7%.

Tabel 21. TLÜ raamatupidamise kulude võrdlus aastatel 2020 ja 2021 (tuhandetes eurodes)

Kuluartikkel	2020		2021		Võrdlus 2020–2021
Antud toetused	4 673	11,1%	4 838	10,5%	165
Majandamiskulud	5 808	13,7%	6 548	14,3%	740
Töäjõu kulud	28 910	68,4%	31 608	68,9%	2 698
Põhivara kulum ja väärtuse langus	1 869	4,4%	1 805	3,9%	-64
Muud tegevuskulud	936	2,2%	1 046	2,3%	110
Finantstulud ja -kulud	52	0,1%	46	0,1%	-6
KOKKU	42 248	100,0%	45 891	100,0%	3 643

2021. aasta kulude maht kasvas võrreldes 2020. aastaga 3,6 mln ehk 8,6% (tabel 21). Oluline kasv 2,7 mln eurot on tööjõukulude real. Majandamiskulud (v.a käibemaksukulu) kasvasid 0,7 mln eurot.

Tabel 22. Olulisemad finantsnäitajad aastatel 2019–2021 (tuhandetes eurodes)

Finantsnäitajad	2019	2020	2021	Võrdlus 2019–2021
Tegevustulud	42 533	41 274	44 796	5,3%
Tegevuskulud	40 005	40 326	44 040	10,1%
Põhivara kulum	1 883	1 869	1 805	-4,1%
Tegevuskulud kokku	41 888	42 195	45 845	9,4%
Aruandeaasta tulem	608	-973	-1 095	-280,1%
Bilansimaht	58 779	61 171	62 856	6,9%
Käibevarad	10 006	13 258	14 352	43,4%
Põhivarad	48 773	47 913	48 504	-0,6%
Lühiajalised kohustised	9 824	17 933	15 776	60,6%
Pikaajalised kohustised	8256	3 511	8 448	2,3%
Käibekapital	182	325 ⁵²	2 276 ⁵³	1150,5%
Laenukohustised	8133	7 969	9 333	14,8%
Netovara	40 699	39 727	38 632	-5,1%

Krediidilimiidiga kaetud käibekapital (vt lisa 10) oli 31.12.2021 seisuga positiivne (tabel 22). (Võrreldes 2020. aastaga on ülikooli käibevarade maht kasvanud 1,1 mln euro võrra ning maksevõime üldine tase mõõdukalt paranenud (tabelid 22 ja 23).

Tabel 23. Olulisemad suhtarvud aastatel 2019–2021

Suhtarvud	2019	2020	2021
Tegevuskulud/ Tegevustulud	98,5%	102,2%	102,3%
Laenud/ Tegevustulud	19,1%	19,3%	20,8%
Põhivarad/Bilansimaht	83,0%	78,3%	77,2%
Käibevara/Lühiajalised kohustised	101,9%	101,8% ⁵⁴	114,4% ⁵⁵
Netovara/Bilansimaht	69,2%	64,9%	61,5%
Laenud/Bilansimaht	13,8%	13,0%	14,8%

3.9. Finantsjuhi hinnang valdkonna tegevusele

2021. aastal Eesti majandusruumi kujundanud üleilmsed trendid ja 24. veebruaril 2022 alanud Venemaa relvajõudude provotseerimata laiaulatuslik sõjaline sissetung Ukrainasse on põhjustanud meie tegevuskeskkonnas suuri muutusi. Muudatuste mõju ei ole väga lühikese ajaperspektiivi tõttu võimalik veel usaldusväärset hinnata. Küll aga on selge, et lähematel aastatel peame arvestama oluliselt kerkinud energiahinnaga, kiirenenud inflatsiooniga ja märkimisväärse survega tööjõukuludele. Muutused avaldavad negatiivset mõju ka tarbijate kindlustundele, mille tõttu prognoosime ülikooli omatulude kasvu pidurdumist. Peame küllaltki tõenäoliseks, et lähiajal võivad rahapoliitiliste instrumentide kohta langetavate otsustuste tõttu oluliselt kerkida ka võõrkapitali kaasamisega seotud kulud, sh intressimäärad. Väliskeskkonnas toimunud muutused tähendavad kokkuvõttes, et lähema kolme aasta jooksul tuleb kõvasti pingutada, et hoida ülikooli eelarvet struktuurses tasakaalus, ja ülejääki jõudmist prognoosime alates 2025. aastast. Tallinna Ülikooli finantsmajanduslik positsioon on hea ja väljavaade stabiilne.

⁵² 31.12.2020. aasta tingimuslike kohustisteta on bilansiline väärtus -4 675.

⁵³ 31.12.2021. aasta tingimuslike kohustisteta on bilansiline väärtus -1 424.

⁵⁴ 31.12.2020. aasta tingimuslike kohustisteta on suhtarvu väärtus 73,9%

⁵⁵ 31.12.2021. aasta tingimuslike kohustisteta on suhtarvu väärtus 91,0%

Akadeemilised üksused 2021

Balti filmi, meedia ja kunstide instituut

Akadeemilisi suundi – 3

Vastuvõtuks avatud õppekavasid – 13, sh ingliskeelseid – 5

Üliõpilasi – 795, neist välisüliõpilasi 166 (21%)

Akadeemilisi töötajaid – 60, tugitöötajaid – 28

Doktorikraadiga töötajate osakaal – 33%

Tenuuriprofessoreid – 4

Aasta olulisemad tegevused/sündmused

1. Toimus üheksas tudengifilmide festival „Best of BFM“: filminädal, auhinnagala koos teleülekandega, akadeemiline konverents parimate lõputööde tutvustamiseks.
2. Liitumine Euroopa filmi- ja meediakunsti ülikoolide liiduga FILMEU, suuremahulise projekti käivitamine.
3. Professor Indrek Ibruse personaalse uurimistoetuse rühmagrandi „Kultuuri avaandmelahenduste avaliku väärtuse ahelad“ jätkurahastuse saamine.
4. Kahe Erasmus+ projekti käivitamine: FILM-SKILLS, ADORE.
5. Dokumentaalfilmi tenuuriprofessori ametikoha täitmine.
6. Seminarisarja „Kogemuste koda“ käivitamine.
7. LUNA veebiplatvormi loomine: igapäevane TV-uudistesaaade ja üliõpilaste TAL-tegevuste tulemuste tutvustamine.

Digi- tehnoloogiate instituut

Akadeemilisi suundi – 5

Vastuvõtuks avatud õppekavasid – 13, sh ingliskeelseid – 4

Üliõpilasi – 807, neist 130 välisüliõpilast (16%)

Akadeemilisi töötajaid – 50, tugitöötajaid – 26

Doktorikraadiga töötajate osakaal – 49%

Tenuuriprofessoreid – 4

Aasta olulisemad tegevused/sündmused

1. „Next Generation Government Symposiumi“ kaaskorraldamine 14.–15. septembril 2021 (<https://taltech.ee/en/events/ready-next-generation-government-submit-nggs-21>).
2. Konverentsi „20th World Conference on Mobile, Blended and Seamless Learning“ korraldamine 6.–7. oktoobril 2021 (<https://mlearn2021.ee/>).
3. Haridustehnoloogia keskuse juubelikonverentsi korraldamine 14. oktoobril 2021 (<https://www.tlu.ee/uudised/tallinna-ulikooli-haridustehnoloogia-keskus-tahistab-25-sunnipaeva>).
4. Konverentsi „World Usability Day 2021“ korraldamine 23.–26. novembril 2021 (<https://wud.ee/>).
5. Personaalse uurimistoetuse rühmagrandi PRG1634 „Mudelipõhine õpianalüütika õpilaste kõrgemate mõtlemisoskuste edendamiseks“ saamine.
6. Avatud ühikonna tehnoloogiate magistrikaval olid esimesed lõpetajad, kes kõik lõpetasid nominaalse õppeajaga.
7. Magistriõppe lõpetanute arv (106) oli kõikide aastate suurim, nii nagu ka nominaalse õppeajaga lõpetanud üliõpilaste arv (70, sh BA-lõpetanud).

Haridus- teaduste instituut

Akadeemilisi suundi – 4

Vastuvõtuks avatud õppekavasid – 20, sh ingliskeelseid – 2

Üliõpilasi – 1428, neist 70 välisüliõpilast (5%)

Akadeemilisi töötajaid – 54, tugitöötajaid – 35

Doktorikraadiga töötajate osakaal – 49%

Tenuuriprofessoreid – 5

Aasta olulisemad tegevused/sündmused

1. Käivitus ja jätkus teaduspõhine ettevõtluskoostöö mitme haridustehnoloogia ettevõttega nii Eestis kui ka välismaal, näiteks ALPA Kids, Mobi Lab, Demek ja TTS.
2. Arenes interdistsiplinaarne teaduskoostöö eeskätt kliimakirjaoskuse ja rohepöörde valdkonnas.
3. Avasime üheaastase kaasava hariduse magistriõppekava, millel viiakse õpet läbi koos Tartu Ülikooliga.
4. Alustasime mikrokraadide loomist.
5. Arendame paindlikke õppevorme õpetajate järelkasvu toetamiseks ja ülikoolis õppimiseks.
6. Viisime lõpule projekti „Haridusuuenduse kompetentskeskuse arendamine“, mille tulemusena valmisid teenuspaketid haridusasutustele ja toimivad interdistsiplinaarsed didaktikute meeskonnad.
7. Käivitasime koostöös Tartu Ülikooli ja HTM-iga vabatahtlike üliõpilaste programmi, mille käigus abistavad üliõpilased haridusasutusi pandeemia mõju leevendamisel.

Humanitaar- teaduste instituut

Akadeemilisi suundi – 6

Vastuvõtuks avatud õppekavasid - 26, sh ingliskeelseid – 4

Üliõpilasi – 1333, neist välisüliõpilasi 98 (7%)

Akadeemilisi töötajaid – 128, tugitöötajaid – 18

Doktorikraadiga töötajate osakaal – 63%

Tenuuriprofessoreid – 9

Aasta olulisemad tegevused/sündmused

1. TÜHI töötajad on oma valdkonna hinnatud professionaalid, kelle tööd on tunnustatud riiklike teadus- ja kultuuripreemiatega ning akadeemikuks valimisega.
2. TÜHI töötajad teevad kõrgetasemelist teadust ja on edukad projektide taotlemisel. TÜHI TAL-tulud suurenesid 20% võrreldes 2020. aastaga.
3. TÜHI töötajad on avaldanud arvukalt väljapaistvaid publikatsioone (artiklid, raamatud, tõlked), korraldanud tunnustatud näitusi ja esinenud rohkete sõnavõttudega meedias.
4. Oleme lõiminud instituudi õppe- ja teadustööd läbimõeldumalt ja suuremas mahus, oleme suurendanud akadeemiliste suundade ja keskuste vahelist koostööd.
5. Oleme uuendanud nüüdiskultuuri ja võrdleva filosoofia õpet ning taasavame TÜHI-s linnakorralduse õppe.
6. Alustasime üleülikoolilist eesti keele ja kultuuri õpet kõikidele välisüliõpilastele.
7. TÜHI töötab koostöömiva meeskonnana ühiste eesmärkide nimel.

Loodus- ja terviseteaduste instituut

Akadeemilisi suundi – 4

Vastuvõtuks avatud õppekavasid – 20, sh ingliskeelseid – 1

Üliõpilasi – 1209, neist välisüliõpilasi 20 (2%)

Akadeemilisi töötajaid – 70, tugitöötajaid – 31

Doktorikraadiga töötajate osakaal – 60%

Tenuuriprofessoreid – 3

Aasta olulisemad tegevused/sündmused

1. Tervisekäitumise ja spordibioloogia tenuurisüsteemi professori ametikoha esmakordne täitmine.
2. LTI esimese ingliskeelse magistriõppekava Well-Being and Health Behaviour õppetegevuse alustamine.
3. Institutsionaalne akrediteerimine, loodusteaduste doktoriõppekavade ja rekreatsioonikorralduse tegevuskavade hindamine.
4. TLÜ käitumis- ja neuroteaduste tippkeskuse (KNT) õiguspsühholoogia kompetentsikeskuse loomine, KNT veebiseminaride käivitamine.
5. Integreeritud tehnoloogiatega ja käsitöö bakalaureusekava käivitamine sessioonõppes.
6. Esimese mikrokraadi õppekava „Vaidluste lahendamine – lepituse õiguslik ja psühholoogiline käsitlus“ käivitamine koostöös ühiskonnateaduste instituudiga.
7. Näituse „Kaasav ELU“ korraldamine Eesti Rahva Muuseumis.

Haapsalu kolledž

Vastuvõtuks avatud õppekavasid – 4

Üliõpilasi – 245

Akadeemilisi töötajaid – 8, tugitöötajaid – 11

Doktorikraadiga töötajate osakaal – 3%

Aasta olulisemad tegevused/sündmused

1. Suure ELU väljatöötamine ja lisamine nelja õppekava valikainete hulka 2022. aastal sisseastujatele. Suur ELU toimub e-õppes ja see loob võimaluse liituda üliõpilastel üle ülikooli. Õppejõudude digipädevuste arendamine.
2. Uue magistriõppekava töögrupi loomine ja arendusprotsesside käivitamine.
3. Põhikohaga personali arvu suurenemine. Eriti oluline oli see rakendusinformaatika õppekaval, kuhu leidsime uue kuraatori. Akadeemiliste ja mitteakadeemiliste töötajate palgatõus.
4. Tervisedenduse ja rehabilitatsiooni kompetentsikeskuse areng, sh 1.1 teadusartikli ilmumine.
5. Suurenenud koostöö kohalike omavalitsustega: töögrupi loomine ja selles aktiivselt osalemine (Kuhu suundub Lääne maakond ja milline on kolledži roll selles?).
6. Käsitöötehnoloogiatega ja disaini õppekaval toimuvad üleriigilised näitused (Disainiöö jm) ja kohalikul tasemel avalikkusele suunatud näitused. Õppetaristu suurendamine KTD õppekaval tänapäevasemaks õpetamiseks.
7. Välistingimustest mõjutatud vaimselt keerulises töökeskkonnas kollektiivi hoidmine ja toetamine.

Akadeemilisi suundi – 5

Vastuvõtuks avatud õppekavasid – 21, sh ingliskeelseid – 6

Üliõpilasi – 1307, neist välisüliõpilasi 324 (25%)

Akadeemilisi töötajaid – 81, tugitöötajaid – 20

Doktorikraadiga töötajate osakaal – 67%

Tenuuriprofessoreid – 6

Aasta olulisemad tegevused/sündmused

1. Tunnustatud sotsiaalteadused – Merike Sisask – aastapremia sotsiaalteaduste alal tööde tsükli „Vaimse tervise ja heaolu ning sellega seonduva riskikäitumise (eelkõige suitsiidikäitumise) sotsiaalsed mõjutegurid“ eest, ainevaldkond edetabelis QS WUR by Subject sotsioloogia kohal 301–320, professor Luule Sakkeuse ja professor Merike Sisaski autasustamine Valgetähe IV klassi teenetemärgiga.
2. ÜTI-s toimub ainukesena Eestist juhitud COST projektide koordineerimine: arendame koostöövõrgustikke umbes saja rahvusvahelise partneriga multidistsiplinaarse innovatsiooni (SHIINE), digitaalsete inimõiguste (GDHRNet) ja nõrgemas positsioonis (disadvantaged) noorte toetamise (YOUNG-IN) valdkonnas.
3. Mikrokraadid: esimese eraldiseisva mikrokraadi õppekava „Vaidluste lahendamine – lepituse õiguslik ja psühholoogiline käsitus“ käivitamine koostöös loodus- ja terviseteaduste instituudiga.
4. Digitoetusega õppe arendamine: digitugevate töögrupi käivitamine.
5. Avaliku poliitika kolmeköitelise kõrgkooliõpiku avaldamine – poliitika kujundamise protsessi, poliitika disaini ning teooriate ja analüüsi metoodika käsitlemine eestikeelsena
6. Kuue tenuuriprofessuuri käivitamine: rahvastikuteaduse, sotsiaalkaitse, sotsioloogia ja õigusteaduse valdkonna arendamine.
7. Rahvusvaheliste konverentside edukas korraldamine: SOGOLAS Global Forum, sotsiaaltöö fookusega EASSW konverents, migratsiooni ja integratsiooni fookusega MIRNete konverents, professor Valsineri juubelinädal ning suuremahulise Eesti pere- ja sündimusuuringu (EPSU) ettevalmistamine ja käivitamine.

Raamatupidamise aastaaruanne

BILANSS

(eurodes)	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
VARAD			
Käibevardad			
Raha	2	6 400 777	9 120 601
Finantsinvesteeringud	2	3 000 000	0
Nõuded ja ettemaksed	3	4 883 738	4 068 726
Varud	4	67 377	69 062
Käibevardad kokku		14 351 892	13 258 389
Põhivarad			
Kinnisvarainvesteeringud	5	2 035 823	2 035 823
Materiaalsed põhivarad	6	45 661 222	45 218 191
Immateriaalsed põhivarad	7	806 802	658 979
Põhivarad kokku		48 503 847	47 912 993
VARAD KOKKU		62 855 739	61 171 382
 KOHUSTISED JA NETOVARAD			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	8	909 091	4 481 820
Võlad ja ettemaksed	9	14 866 865	13 451 484
Lühiajalised kohustised kokku		15 775 956	17 933 304
Pikaajalised kohustised			
Pikaajalised laenukohustised	8	8 423 581	3 487 217
Muud pikaajalised võlad		24 310	24 230
Pikaajalised kohustised kokku		8 447 891	3 511 447
Kohustised kokku		24 223 847	21 444 750
Netovara			
Eelmiste perioodide tulem		39 726 632	40 699 491
Aruandeaasta tulem		-1 094 739	-972 859
NETOVARA KOKKU		38 631 893	39 726 631
KOHUSTUSED JA NETOVARA KOKKU		62 855 739	61 171 382

TULEMIARUANNE

(eurodes)	Lisa	2021	2020
Tegevustulud			
Tulud majandustegevusest	10	6 550 058	5 579 999
Tegevustoetused	11	26 322 406	25 033 548
Tegevuskulude sihtfinantseerimine	12	11 724 612	10 377 320
Põhivarade sihtfinantseerimine	12	112 511	227 923
Muud tulud	13	86 091	55 331
Tegevustulud kokku		44 795 679	41 274 122
Tegevuskulud			
Antud toetused	14	4 837 631	4 673 020
Majandamiskulud	15	6 548 291	5 807 697
Tööjõu kulud	16	31 608 249	28 909 527
Põhivara kulum ja väärtuse langus	6, 7	1 804 558	1 868 694
Muud tegevuskulud	17	1 046 020	936 153
Tegevuskulud kokku		45 844 748	42 195 091
Aruandeperioodi tegevustulem		-1 049 070	-920 968
Intressitulud		16 744	5 234
Intressikulud		-62 413	-57 126
Finantstulud ja -kulud kokku		-45 669	-51 891
Aruandeaasta tulem		-1 094 739	-972 859

RAHAVOOGUDE ARUANNE

(eurodes)	Lisa	2021	2020
Rahavood põhitegevusest			
Tegevustulem		-1 049 070	-920 968
Korrigeerimised			
Põhivaradete kulum ja väärtuse langus	6, 7	1 804 558	1 868 694
Käibemaksukulu põhivarade soetuseks		24 648	55 743
Saadud sihtfinantseerimine põhivarade soetuseks	12	-112 511	-227 923
Korrigeeritud tegevustulem		667 624	775 545
Muutus nõuetes ostjate vastu	3	-330 685	171 808
Muutus tegevuskulude sihtfinantseerimise nõuetes		260 185	160 200
Muutus muudes nõuetes		-61 259	-22 757
Muutus maksude ettemaksetes ja tagasinõuetes	3	-17 383	57 707
Muutus ettemakstud toetustes	3	-557 022	-732 073
Muutus muudes ettemaksetes		-55 632	11 631
Muutus varudes	4	1 685	-7 386
Põhitegevusega seotud käibevarade netomuutus kokku		-760 113	-360 870
Muutus võlgades hankijatele	9	229 353	-306 788
Muutus võlgades töövõtjatele	9	996	365 478
Muutus maksu-, lõivu- ja trahvikohustistes	9	99 277	141 810
Muutus tegevuskulude sihtfinantseerimise kohustistes	9	-78 919	-135 414
Muutus muudes kohustistes	9	-139 001	120 488
Muutus saadud sihtfinantseerimise ettemaksetes	9	1 284 349	3 634 677
Muutus muudes saadud ettemaksetes	9	19 327	-29 224
Muutus pikaajalistes kohustistes		-81	-262 452
Põhitegevusega seotud kohustiste netomuutus		1 415 301	3 528 575
Rahavood põhitegevusest kokku		1 322 812	3 943 250
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivaradete soetamisel		-2 419 898	-1 063 792
Laekunud sihtfinantseerimine põhivarade soetuseks		59 296	257 207
Laekunud intressid ja muu finantstulu		16 744	4 754
Rahavood investeerimistegevusest kokku		-2 343 858	-801 831
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	8	6 300 000	0
Tagasi makstud laenud	8	-4 936 365	-163 636
Makstud intressid		-62 413	-57 126
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		1 301 222	-220 762
Rahavood kokku		280 176	2 920 658
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses		9 120 601	6 199 943
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus		9 400 777	9 120 601
Raha ja selle ekvivalentide muutus		280 176	2 920 658

NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

(eurodes)	
Eelmiste perioodide tulem seisuga 31.12.2019	40 699 491
2020 aasta tulem	-972 859
Eelmiste perioodide tulem seisuga 31.12.2020	39 726 632
2021 aasta tulem	-1 094 739
Eelmiste perioodide tulem seisuga 31.12.2021	38 631 893

Raamatupidamise aastaaruande lisad

LISA 1. ARVESTUSPÕHIMÕTTED

Üldine informatsioon

Tallinna Ülikooli (edaspidi ülikool) 2021. aasta raamatupidamise aastaaruanne (edaspidi aruanne) on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standarditega, mis on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seadusega ning mida täiendab avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend (edaspidi üldeeskiri). Aruande koostamisel on lähtutud ülikooli tegevuse jätkuvuse põhimõttest. Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2021 ja lõppes 31. detsembril 2021. Aruande arvnäitajad on esitatud eurodes. Vastavalt raamatupidamise seadusele § 29 lõikele 4 ei ole ülikool koostanud konsolideeritud aruannet, kuna ülikooli konsolideeritavate üksuste bilansimaht ja müügitulu ei ületa 5% ülikooli kui konsolideeriva üksuse bilansimahust ja müügitulust.

Raha ja raha lähendid

Raha ja raha lähenditena käsitletakse aruandes kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääki. Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustistena.

Finantsinvesteeringud

Finantsinvesteeringute kajastamisel lähtutakse RTJ 3 põhimõtetest ja üldeeskirja §-st 34. Finantsinvesteeringud jaotatakse bilansis olenevalt nende hinnangulisest realiseerumise tähtajast kas lühi- (realiseeruvad järgmise aruandeaasta jooksul) või pikaajalisteks. Lühiajalised finantsinvesteeringud kajastatakse kontorühmas 101 ja pikaajalised kontorühmas 151. Finantsinvesteeringutelt arvestatud kasumid ja kahjumid kajastatakse kontoklassis 65. Vastavalt üldeeskirjale kajastatakse väärtapabereid õiglasel väärtuses. Juhul kui puudub informatsioon õiglasel väärtuse kohta, tuleb neid kajastada soetusmaksumuses, korrigeerides seda allahindlusega. Kui soetusmaksumus ei ole teada, kajastatakse neid investeeringuid nullväärtuses.

Varade ja kohustiste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustised on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustise eeldatav valdamine arvestatuna aruandekuupäevast kestab kuni üks aasta või kauem.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded (sh laenunõuded, deposiidid) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus allahindlused), mistõttu kajastatakse lühiajalisi nõudeid bilansis tõenäoliselt laekuvas summas. Pikaajaliste finantsvarade korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse finantsvarad algselt arvele saadaoleva tasu õiglasel väärtuses, arvestades järgmistel perioodidel intressitulu sisemise intressimäära meetodil.

Laekumata nõudeid hinnatakse ligikaudse meetodi abil. Ligikaudse hindamise korral hinnatakse nõuded, mille maksetähtaeg on ületatud 90–180 päeva võrra, alla 50% ulatuses ja nõuded, mille maksetähtaeg on ületatud üle 180 päeva, alla 100% ulatuses. Ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuet kajastatakse kuni laekumiseni või lootusetuks tunnistamiseni ja bilansist mahakandmiseni ostjatelt laekumata nõuete registris.

Kui selgub, et nõude laekumine on ebareaalne, tunnistatakse nõue lootusetuks ja kantakse bilansist välja. Nõue loetakse lootusetuks, kui ülikoolil puuduvad igasugused võimalused nõude kogumiseks (võlgnik on likvideeritud või pankrotis ning pankrotipesas olevatest varadest ei piisa nõude tasumiseks jms) või kui selle tagasinõudmiseks tehtavad kulutused ületavad hinnanguliselt laekumisest saada olevat tulu.

Kui ebatõenäoliseks arvatud nõue hiljem siiski laekub, kajastatakse see varem kajastatud ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisena perioodis, kui see laekus.

Varud

Varud on varad, mida hoitakse müügiks tavapärase majandustegevuse käigus, mida parajasti toodetakse müügiks tavapärase majandustegevuse käigus, või materjalid või tarvikud, mida tarbitakse tootmisprotsessis või teenuste osutamisel. Varude mõiste hõlmab lisaks müügiks ostetud kaupadele, materjalidele ning lõpetamata ja valmistoodangule ka selliseid objekte nagu edasimüügiks hoitavad seadmed, kinnisvara ja teenuse osutamise otseselt seotud kapitaliseeritud kulud, mille puhul ei ole veel võimalik kajastada tulu valmidusastme meetodil. Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude soetusmaksumusse ei arvestata laenukasutuse kulusid ja üldeeskirjast tuleneva erinõudena kajastatakse varude soetamisel lisandunud mittetagastatavad maksud ja lõivud kuludes.

Kaupade kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit. Varud on hinnatud bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus.

Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle on ülikoolil kontroll. Tütarettevõtet loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui emaettevõttel on kas otseselt või kaudselt üle 50% tütarvõtte hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või on ta muul moel võimeline kontrollima tütarvõtte tegevus- ja finantspoliitikat.

Tütaretvõtte definitsioonile vastavad ka mitteäriühingud (sihtasutused ja mittetulundusühingud). Kontrolli ja olulise mõju määramisel mitteäriühingutes arvestatakse asjaolu, kas emaettevõttele lähivad üle mitteäriühingu varad selle likvideerimisel. Kui emaettevõttel on sihtasutuses või mittetulundusühingus valitsev mõju (üldjuhul üle 50% hääleõigusest), kajastatakse osalust 100%-na.

Tütaretvõtte võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mida hiljem korrigeeritakse väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Informatsioon tütarvõtetete kohta on esitatud lisa 21.

Sidusettevõtted

Sidusettevõtte on ettevõtte, mille üle on ülikoolil või tema tütarvõttel oluline mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Üldjuhul eeldatakse olulisemõju olemasolu juhul, kui ülikoolil või tema tütarvõttel on ettevõttes 20–50% hääleõiguslikest aktsiatest või osadest.

Kui ülikoolil või tema tütarvõttel on sihtasutustes või mittetulundusühingutes oluline mõju (üldjuhul 20–50% hääleõigusest), osalust ega finantsinvesteeringut bilansis ei kajastata. Sissemaksud osaluse objekti sihtkapitali kajastatakse antud toetuste kuluna.

Sidusettevõtte võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mida hiljem korrigeeritakse väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Informatsioon sidusettevõtetete kohta on esitatud lisa 21.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuteks loetakse selliseid kinnisvaraobjekte (maad või hoonet või osa hoonest), mida ülikool rendib välja avalikku sektorisse mittekuuluvale üksusele renditulu teenimise eesmärgil või hoiab turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida ükski avaliku sektori üksus ei kasuta oma põhitegevuses. Hooneid ja ruume, mida kasutab avaliku sektori üksus, kajastatakse kui materiaalsel põhivara.

Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid kulusi (s.o notaritasud, nõustajatele makstud tasud ja muud kulutused, ilma milleta ei oleks ostutehing tõenäoliselt aset leidnud). Kinnisvarainvesteeringute soetusmaksumusse ei arvestata laenukasutuse kulusid ning üldeeskirjast tuleneva erinõudena kajastatakse soetamisel lisandunud mittetagastatavad maksud ja lõivud kuludes. Vastavalt üldeeskirjale kajastatakse kinnisvarainvesteeringuid arvele võtmise järel soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud allahindlused väärtuse langusest.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale kinnisvarainvesteeringu objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Juhul kui kinnisvarainvesteeringu objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinev kasulik eluiga, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning neile määratakse ka vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsioonimäärad.

Hilisemate parendustega seotud kulutused lisatakse kinnisvarainvesteeringu soetusmaksumusele juhul, kui on tõenäoline, et ülikool saab seoses kulutustega tulevikus majanduslikku kasu ning kulutuste soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Kinnisvarainvesteeringu muud hilisemad hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Juhul kui kinnisvarainvesteeringu objektil vahetatakse välja mõni komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele juhul, kui see vastab kinnisvarainvesteeringu mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumidele ning asendatava komponendi jääkmaksumus kantakse bilansist maha.

Kinnisvarainvesteeringu kajastamine bilansis lõpetatakse objekti võõrandamise või kasutusest eemaldamise korral, kui varast ei teki eeldatavasti tulevast majanduslikku kasu. Kinnisvarainvesteeringu kajastamise lõpetamisest tekkinud tulek kajastatakse lõpetamise perioodi tulemiaruanDES kirjel „Muud tulud” või „Muud kulud”.

Kui kinnisvaraobjekti kasutamise eesmärk muutub, klassifitseeritakse vara bilansis ümber. Alates muutuse toimumise kuupäevast rakendatakse objekti suhtes selle varade rühma arvestuspõhimõtteid, kuhu objekt on üle kantud.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalsete põhivaradena kajastatakse varad, mida ülikool kasutab põhikirjaliste ülesannete täitmisel või teenuste osutamisel või halduseesmärkidel ning mida ta kavatseb kasutada pikema perioodi jooksul kui üks aasta ja mille soetusmaksumus on alates 5000 eurost.

Olenemata soetusmaksumuse suuruselt võetakse arvele maa, raamatukogu raamatud ja teavikud. Olenemata soetusmaksumusest on lubatud võtta arvele kunsti-, ajaloo ja teadusväärtusega asjad, mille väärtus aja jooksul ei vähene.

Põhivarad võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Tulenevalt üldeeskirjast ei kapitaliseerita põhivarade soetusmaksumusse käibemaksu, muid makse ja lõive. Edaspidi kajastatakse materiaalsed põhivarad bilansis nendesoetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Parendustega seotud kulutused lisatakse põhivarade soetusmaksumusele ainult juhul, kui need vastavad põhivarade mõistele ja varade bilansis kajastamise kriteeriumitele ning kulutuse maksumus

on vähemalt üldeeskirja põhivarade kapitaliseerimise alampiirina sätestatud summa. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse tulemiaruanDES perioodilise kuluna.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinev kasulik eluiga, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsioonimäärad.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit.

Amortisatsiooni arvestust alustatakse vara kasutusele võtmise kuust. Seda tehakse kuni täieliku amortiseerumiseni, võõrandamiseni või vara lõpliku kasutusest eemaldamiseni. Lõpetamata ehituse objekte ei amortiseerita. Amortisatsiooninormid ja lõppväärtused vaadatakse üle iga majandusaasta lõpul. Muutunud hinnangud kajastatakse majandusaastas ja edasiulatuvalt.

Amortisatsioonimäärade eesmärk on tagada amortisatsiooni arvestuse vastavus põhivara tööea ja kasutamisega.

Materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse järgmisi amortisatsioonimäärasid:

<u>Põhivara grupp</u>	<u>Amortisatsiooni määr %</u>
Hooned	1,5–5
Rajatised	2,5-10
Masinad ja seadmed	10-20
Inventar	10-50
Arvutustehnika	33-50
Immateriaalne põhivara	5-50

Raamatukogu raamatuid ja teavikuid, maad ning kunsti-, ajaloo ja teadusväärtusega asju, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Kui ilmneb, et vara tegelik kasulik tööiga on oluliselt erinev esialgu hinnatust, muudetakse amortisatsiooniperioodi. Selleks hinnatakse vara järelejäanud kasulikku eluiga vähemalt aastainventuuri ajal.

Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi § 42 lõike 2 kohaselt teeb ettepaneku amortisatsiooninormi kehtestamiseks vara tundev spetsialist, lähtudes eeldatavast vara kasulikust elueast.

Tallinna Ülikooli Tallinnas asuvate hoonete (edaspidi hooned) seisukord on väga hea. Näiteks on Tallinna Ülikooli linnaku kõige vanem hoone aadressiga Narva mnt 25 ehitatud 1938.aastal ja see on muinsuskaitse all. Maja on hästi säilinud 1930-ndate lõpule iseloomuliku arhitektuuriga hoone, mille arhitektid on Alar Kotli ja Erika Nõva. Alates 01.01.2019 on hoonete kasulik eluiga senise 50 aasta asemel 66 aastat. Sellest tulenev amortisatsiooninorm on hoonetel 1,515151% aastas.

Raamatukogu kogud

Üldeeskirja § 41 lõike 2 punkt 2 sätestab, et olenemata soetusmaksumusdest on lubatud erandina võtta põhivarana arvele teavikud nendes avalikes raamatukogudes, kus teavikute hoidmine ja väljalaenutamine avalikkusele on põhitegevuseks. Raamatukogu kogudesse soetatavad teavikud võetakse põhivarana arvele summaliselt. Arvestust ühikute, nimetuste ja maksumuse kohta peetakse raamatukogu infosüsteemis ESTER. Teavikud, mille väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, arvestatakse ESTER-i infosüsteemis koguseliselt (nullväärtuses). Teavikud kantakse raamatukogu kogudest kulusse täies mahus, kui need eemaldatakse kasutusest või selgub nende kaotsimine. Bilansis kajastatud raamatukogu kogude väärtust ei amortiseerita.

Immateriaalsed põhivarad

Immateriaalsed põhivarad on füüsilise substantsita, teistest varadest eristatavad mittemonetaarsed varad, mida kasutatakse pikema ajavahemiku jooksul kui üks aasta ja mille soetusmaksumus ületab põhivarana arvele võtmise piirmäära. Immateriaalseid varaobjekte (tarkvara, kasutusõigused, muud immateriaalsed varad) kajastatakse bilansis siis, kui varad on ülikooli kontrolli all, on tõenäoline, et nende kasutamisest saadakse tulevikus majanduslikku tulu, varade soetusmaksumus on usaldusväärset hinnatav ning varad ei tulene ülikooli sees tehtud kulutustest uurimis- ja arendustegevusele. Uurimis- ja arendusväljaminekud on kajastatud tekkimisel kuluna. Immateriaalsed põhivarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kulutustest.

Pärast arvele võtmist kajastatakse immateriaalsed varad soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Kõikidel immateriaalsetel varadel eeldatakse olevat piiratud kasulik eluiga. Immateriaalseid varasid amortiseeritakse lineaarsel meetodil, lähtudes varade eeldatavast kasulikust elueast. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Kui immateriaalse vara kasulikku eluiga ei ole võimalik usaldusväärset hinnata, eeldatakse, et kasulik eluiga on kuni kümme aastat. Igal aruandekuupäeval hinnatakse varade amortisatsiooniperioodide ja -meetodi põhjendatust.

Immateriaalsete põhivarade amortisatsiooni arvestamisel kasutati 2021. aastal ülikoolis järgmisi amortisatsioonimäärasid: 5–50%.

Varade väärtuse langus

Ülikool kui avaliku sektori üksus, kes rakendab üldeeskirja, ei tee kaetava väärtuse teste ega kajasta varade väärtuse langust kaetavale väärtusele avaliku teenuse osutamiseks vajalike põhivarade puhul, kui varade väärtus ei ole langenud rikkemise või muul põhjusel osaliselt või täielikult kasutusest eemaldamise tõttu. Muudeljuhtudel hinnatakse igal aruandekuupäeval piiramata kasutusega materiaalsed põhivarad ja amortiseeritavate varade puhul varade väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude olemasolu. Selliste asjaolude olemasolu korral hinnatakse varade kaetavat väärtust ja võrreldakse seda bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kulu kajastatakse summas, mille võrra varade bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Varade kaetav väärtus on varade õiglase väärtus, millest on lahutatud müügiikulused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Varade väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada. Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansikuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et varade kaetav väärtus on vahepeal tõusnud. Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et varade või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse varade bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta tulemiaruanDES põhivarade allahindluse kulude vähendamisenä.

Finantskohustised

Finantskohustised (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised), v.a negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid, võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustise eest saadud tasu õiglase väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustisi nende korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtustega, mistõttu on kõiki finantskohustisi bilansis kajastatud maksmisele kuulavas summas.

Finantskohustistega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna tulemiarunde real „Finantstulud ja -kulud”. Finantskohustise kajastamine bilansis lõpetatakse, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

Rendid

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma bilansis rendileandja. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rendileandja poolt tuluna ja rentniku poolt kuluna.

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muu põhivaraga. Kasutusrendimaksed kajastatakse tuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Ülikool kui rentnik –kasutusrendi puhul kajastatakse varade rendimakseid tulemiarundes perioodikuluna tekkepõhiselt rendiperioodi jooksul.

Ülikool kui rendileandja –kasutusrendi tingimustel väljarenditud varad kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muudele ülikooli bilansis kajastatavale varadele. Väljarenditavaid varasid amortiseeritakse lähtudes ülikoolis sama tüüpi varade puhul rakendatavatest amortiseerimis põhimõtetest. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksullineaarselt tuluna.

Maksude arvestus

Ülikool kasutab sisendkäibemaksu mahaarvamisel otsearvestuse ja proportsionaalse mahaarvamise segameetodit. Maksustatava käibe ja kogu käibe suhe määratakse eelmise kalendriaasta käibe põhjal. Proportsiooni korrigeeritakse kalendriaasta lõpul, lähtudes selle kalendriaasta maksustatava käibe ja kogu käibe suhtest. Ainult maksustatava käibe ja ainult maksuvaba käibega tegevuste puhul kasutatakse käibemaksu otsearvestuse meetodit.

Tulude arvestus

Tulude arvestamisel on lähtutud tekkepõhisuse printsiibist.

Tuluna kajastatakse tavapärase majandustegevuse käigus kaupade müügi ja teenuste osutamise eest saadud või saadaoleva tasu õiglast väärtust, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi.

Koolitustegevuse osutamise tuluna kajastatakse tulud õppeteenustasudest, mis laekuvad ülikooli päevases ja avatud ülikooli õppes õppivatelt üliõpilastelt, täiendusõppe programmides osalejatelt jms. Tulu kajastatakse sellel perioodil, millal teenus osutati.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel või juhul, kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist. Tulu pikema perioodi jooksul osutatavate teenuste müügist kajastatakse lähtuvalt osutatava teenuse valmidusastmest aruandekuupäeval eeldusel, et teenuse osutamist hõlmava tehingu lõpptulemust (s.o tehinguga seotud tulusid ja kulusid) on võimalik usaldusväärset prognoosida ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Kui teenuse osutamist hõlmava tehingu või projekti lõpptulemust ei ole võimalik usaldusväärset prognoosida, kuid on tõenäoline, et ülikool suudab katta vähemalt teenusega seotud kulud, on tulu kajastatud ainult tegelike lepingu täitmisega seotud kulude ulatuses.

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärset määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Intressitulu kajastatakse siis, kui selle laekumine on tõenäoline ja tulu suurust on võimalik usaldusväärset hinnata. Intressitulu kajastatakse kasutades varade sisemist intressimäära.

Kulude arvestus

Kulud kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivarade soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud, sh käibemaks, kajastatakse soetamishetkel kuluna tulemiaruaude kirjel „Muud tegevuskulud”.

Toetused

Toetustena kajastatakse saadud vahendeid (saadud toetused), mille eest ei anta otseselt vastu kaupu ega teenuseid, ning antud vahendeid (antud, vahendatud toetused), mille eest ei saada otseselt vastu kaupu ega teenuseid. Toetuste kajastamisel lähtutakse üldeeskirjas esitatud põhimõtetest.

Toetused jaotatakse järgmisteks liikideks:

- sihtfinantseerimine –teatud projektipõhisel sihtotstarbel saadud ja antud toetused, mille puhul määratakse selle eesmärk koos mõõdikutega eesmärgi täitmise jälgimiseks, ajakava ja rahaline eelarve ning toetuse andja nõuab saajalt detailset aruandlust raha kasutamise kohta ja raha ülejääk tuleb maksta andjale tagasi;
- tegevustoetused –antud ja saadud tegevustoetuse tüüpi toetused, mis antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest.

Sihtfinantseerimise liigid on:

- kodumaine sihtfinantseerimine;
- välismaine sihtfinantseerimine.

Sihtfinantseerimist kajastatakse bilansis esimest korda raha ülekandmisel või laekumisel või sihtfinantseerimisega seotud nõuete, kohustiste, tulude ja kulude arvele võtmise kuupäeval. Sihtfinantseerimise kajastamisel eristatakse tegevuskulude ja põhivarade sihtfinantseerimist. Põhivara sihtfinantseerimise põhitingimuseks on, et ülikool toetuse saajana peab ostma, ehitama või muul viisil soetama teatud põhivara. Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivarade soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk.

Kui toetuse andja või vahendaja annab toetust kulude lihtsustatud hüvitamisviiside alusel (standardiseeritud ühikuhinnad, kindlasummalised maksed, ühtse määra alusel hüvitatavad kaudsed kulud), ilma nende kohta kuludokumente nõudmata, kajastatakse sihtfinantseerimise tulu aruaude perioodil.

Sihtfinantseerimise kajastamisel eristatakse tulemiaruaudes kajastamisel sihtfinantseerimist ja selle vahendamist. Sihtfinantseerimist nimetatakse vahendamiseks, kui see saadi edasifinantseerimiseks, mitte oma tegevuskulude katteks või varade soetuseks. Vahendamise korral võrdub vahendamiseks saadud toetuste tulu edasiantud toetuste kuluga.

Mitterahalist sihtfinantseerimist kajastatakse saadud kaupade ja teenuste õiglasest väärtuses. Teiselt avaliku sektori üksuselt mitterahalise sihtfinantseerimisena saadud põhivara kajastatakse õiglasest väärtuses või kui see ei ole teada, üleandja poolt näidatud jääkväärtuses.

Kui selgub, et kõik toetuse saamise tingimused ei ole täidetud ning ülikool toetuse vahendajana või saajana vastutab toetuse andja ees saajapoolsete lepingutingimuste täitmise ja raha sihipärase kasutamise eest, kajastatakse lepingu rikkumise selgumisel tagasinõue toetuse saaja vastu ja/või tagasimaksekohustus toetuse andja ees. Ühtlasi vähendatakse saadud toetuste tulu ja/või antud toetuste kulu.

Välisvaluutas toimunud tehingud

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursid.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruande koostamisel on laekumised ja väljamaksed, nõuete ja kohustiste muutused kajastatud nende eesmärgi järgi põhitegevuse, investeerimistegevuse ja finantseerimistegevuse rahavoogudeks.

Seotud isikud

Ülikooli kõrgeim kollegiaalne otsustuskogu on alates 01.01.2020 nõukogu. Seotud isikuteks käesolevas aruandes on Tallinna Ülikooli nõukogu, senati ja rektoraadi liikmed, direktorid ning nende lähimad pereliikmed (sh elukaaslane, abikaasa või laps) ja nendega seotud juriidilised isikud.

Aastaruandes avaldatakse informatsioon seotud isikutega tehtud tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või raamatupidamiskohustuslase sisedokumentide või üldistele nõuetele või turutingimustele.

Tingimuslikud varad

Lepingute alusel võetud sihtfinantseerimise andmise kohustisi ja sihtfinantseerimise saamise nõudeid kajastatakse eelnevalt tingimuslike kohustiste ja nõueteena.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldis kajastatakse juhul, kui ülikoolil lasub enne aruandekuupäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline võifaktiline kohustis, kohustise realiseerumine on tõenäoline ja selle summat on võimalik usaldusväärsetl mõõta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise rahuldamiseks. Juhul kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse see diskonteeritud väärtuses, välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Muud võimalikud või olemasolevad kohustised, mille realiseerumine ei ole tõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, on avalikustatud raamatupidamise aastaruande lisades tingimuslike kohustistena.

Bilansiväline väheväärtuslik vara

Varad, mille kasulik eluiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 5000 euro, kantakse kasutusele võtmise hetkel kulusse. Kuludesse kantud väikevarade üle, mille soetusmaksumus on 640–4999,99 eurot, peetakse arvestust bilansiväliselt.

Sündmused pärast aruandekuupäeva

Aruandes on kajastatud kõik pärast aruandekuupäeva, kuid enne aastaruande kinnitamist toimunud korrigeerivad sündmused. Mittekorrigeerivate sündmuste mõju avalikustatakse konsolideeritud raamatupidamise aastaruande lisades, juhul kui need on olulised.

Lisa 2 . Raha ja rahalähendid

(eurodes)	31.12.2021	31.12.2020
Kassa	4 374	5 943
Pangakontod	6 396 403	9 114 658
Kokku	6 400 777	9 120 601

Lisaks kajastuvad bilansis finantsinvesteeringutena COOP panga tähtajalised hoiused summas 3 mln.

Lisa 3. Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Nõuded ostjate vastu		725 206	385 053
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded ostjate vastu		-30 726	-21 259
Saamata tegevuskulude sihtfinantseerimine		1 739 831	2 000 016
Saamata põhivara sihtfinantseerimine		118 501	65 287
Muud nõuded		144 557	83 298
Ettemakstud toetused		1 892 778	1 335 756
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud		234 832	179 199
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	19	58 759	41 376
Kokku:		4 883 738	4 068 726

Saamata sihtfinantseerimise nõuded:	31.12.2021	31.12.2020
Rahastaja		
Haridus- ja Teadusministeerium	653 271	781 013
Muud rahastajad	639 107	423 268
SA Eesti Teadusagentuur	289 768	189 615
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	223 196	160 825
Euroopa Komisjon	52 991	471 923
SA Archimedes	0	38 659
Pikaajalised kohustised	1 858 333	2 065 302

Ettemakstud sihtfinantseerimise toetused:	31.12.2021	31.12.2020
Rahastaja		
Muud rahastajad	1 850 980	1 223 793
Haridus- ja Teadusministeerium	41 798	0
Tartu Ülikool	0	62 479
Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut	0	49 484
Kokku	1 892 778	1 335 756

Lisa 4. Varud

(eurodes)	31.12.2021	31.12.2020
Materjalid	2 976	3 081
Ostetud kaubad müügiks	64 401	65 981
Kokku	67 377	69 062

Lisa 5. Kinnisvarainvesteeringud

(eurodes)	
Saldo seisuga 31.12.2020	31.12.2020
Maa	2 035 823
Saldo seisuga 31.12.2021	31.12.2021
Maa	2 035 823

Maa on rendil sõiduautode parklana.

Renditulud 2020:	42 864
Renditulud 2021:	40 621

Lisa 6. Materiaalsed põhivarad

(eurodes)	Maa	Ehitised	Masinaid ja seadmed	Muu inventar	Mitteamortiseeruv mat. põhivara	Lõpetamata põhivarad	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2019	2 131 016	55 484 382	4 575 757	2 819 857	3 540 746	5 324 482	73 876 241
Akumuleeritud kulum 31.12.2019	0	-21 641 485	-3 612 885	-2 462 188	0	0	-27 716 558
Jääkmaksumus 31.12.2019	2 131 016	33 842 897	962 872	357 669	3 540 746	5 324 482	46 159 683
Soetused ja parendused	0	29 990	196 536	0	54 267	597 967	878 760
Aruandeaasta kulum ja allahindlus	0	-1 254 166	-358 550	-126 255	0	0	-1 738 971
Muu mahakandmine jääkväärtuses	0	0	771	0	-5 781	0	-5 010
Ümberklassifitseerimine	0	5 483 838	63 757	261 204	0	-5 885 069	-76 270
KOKKU LIKUMISED	0	4 259 662	-97 487	134 949	48 486	-5 287 102	-941 492
Soetusmaksumus 31.12.2020	2 131 016	60 998 210	4 821 763	3 081 061	3 589 232	37 380	74 658 663
Akumuleeritud kulum 31.12.2020	0	-22 895 651	-3 956 378	-2 588 443	0	0	-29 440 472
Jääkmaksumus 31.12.2020	2 131 016	38 102 559	865 386	492 618	3 589 232	37 380	45 218 191
Soetused ja parendused	0	900	338 075	58 245	60 275	1 738 342	2 195 837
Aruandeaasta kulum ja mahakandmine	0	-1 219 776	-335 838	-102 309	0	0	-1 657 923
Muu mahakandmine jääkväärtuses	0	-3 807	-1 297	0	-6 864	0	-11 968
Ümberklassifitseerimine	0	395 350	114 191	0	65 000	-657 456	-82 915
KOKKU LIKUMISED	0	-827 334	115 131	-44 064	118 411	1 080 886	443 030
Soetusmaksumus 31.12.2021	2 131 016	61 376 810	5 272 733	3 092 732	3 707 643	1 118 266	76 699 200
Akumuleeritud kulum 31.12.2021	0	-24 101 584	-4 292 216	-2 644 178	0	0	-31 037 978
Jääkmaksumus 31.12.2021	2 131 016	37 275 225	980 517	448 554	3 707 643	1 118 266	45 661 221

Lisa 7. Immateriaalsed põhivarad

(eurodes)	Tarkvara ja litsentsid	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2019	1 246 220	1 246 220
Akumuleeritud kulum 31.12.2019	-668 568	-668 568
Jääkmaksumus 31.12.2019	577 652	577 652
Soetused ja parendused	111 264	111 264
Kulum ja allahindlus	-106 207	-106 207
Ümberklassifitseerimine	76 270	76 270
KOKKU LIKUMISED	81 327	81 327
Soetusmaksumus 31.12.2020	1 433 755	1 433 755
Akumuleeritud kulum 31.12.2020	-774 776	-774 776
Jääkmaksumus 31.12.2020	658 979	658 979
Soetused ja parendused	199 574	199 574
Mitterahaline sihtfinantseerimine (üleandmine)	49 190	49 190
Kulum ja allahindlus	-134 666	-134 666
Mitterahaline sihtfinantseerimine (üleandmine)	-49 190	-49 190
Ümberklassifitseerimine	82 915	82 915
KOKKU LIKUMISED	147 823	147 823
Soetusmaksumus 31.12.2021	1 765 434	1 765 434
Akumuleeritud kulum 31.12.2021	-958 632	-958 632
Jääkmaksumus 31.12.2021	806 802	806 802

Lisa 8. Laenukohustised

(eurodes)	Saldo 31.12.2021	Tagasimakse tähtaeg		Valuuta	Intressimäär
		12 kuu jooksul	2-5 aasta jooksul		
Laen nr 1	4 545 455	909 091	3 636 364	EUR	0,840% + 6 k euribor
Laen nr 2	4 787 217	0	4 787 217	EUR	0,72% + 3k euribor
Kokku	9 332 672	909 091	8 423 581		
<i>sh pikaajalised laenukohustised</i>	8 423 581				
<i>sh lühiajalised laenukohustised</i>	909 091				

(eurodes)	Saldo 31.12.2020	Tagasimakse tähtaeg		Valuuta	Intressimäär
		12 kuu jooksul	2-5 aasta jooksul		
Laen nr 1	4 481 820	4 481 820	0	EUR	0,895 % + 3 k euribor
Laen nr 2	3 487 217	0	3 487 217	EUR	0,72% + 3 k euribor
Kokku	7 969 037	4 481 820	3 487 217		
<i>sh pikaajalised laenukohustised</i>	3 487 217				
<i>sh lühiajalised laenukohustised</i>	4 481 820				

Laen nr 1 – tagastamistähtaeg 31.08.2026

Laen nr 2 – tagastamistähtaeg 13.09.2023

Lisa 9. Võlad ja ettemaksed

(eurodes)	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Võlad tarnijatele		818 138	588 785
Võlad töötajatele		1 134 588	1 133 593
Maksuvõlad	19	1 411 982	1 312 705
Tegevuskulude sihtfinantseerimise kohustised		30 135	109 053
Muud kohustised		45 389	184 390
Saadud tegevuskulude sihtfinantseerimise ettemaksed		11 074 504	9 790 155
Muud saadud ettemaksed ja tulud		352 129	332 802
Kokku		14 866 865	13 451 484

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kohustised:

Rahastaja	31.12.2021	31.12.2020
Muud rahastajad	16 432	86 063
SA Haapsalu Neuroloogiline Rehabilitatsioonikeskus	13 703	11 511
Tartu Ülikool	0	11 480
Kokku	30 135	109 053

Saadud tegevuskulude sihtfinantseerimise ettemaksed:

Rahastaja	31.12.2021	31.12.2020
Haridus- ja Teadusministeerium	4 427 698	608 603
Euroopa Komisjon	3 879 410	4 575 203
Muud rahastajad	1 845 362	1 562 317
SA Eesti Teadusagentuur	484 460	460 811
Välisministeerium	285 871	251 000
Siseministeerium	109 284	92 483
Keskkonnaministeerium	42 420	56 290
SA Archimedes	0	2 183 449
Kokku	11 074 504	9 790 155

Lisa 10. Tulud majandustegevusest

(eurodes)	Lisa	2021	2020
Tulu koolitusteenuse osutamisest		4 335 831	4 020 376
Tulu teadus- ja arendustegevusest		1 600 705	941 638
Muud tulud haridusalasest tegevusest		87 486	99 226
Üür ja rent	5, 18	369 111	309 051
Muude toodete ja teenuste müük		156 925	209 708
Kokku		6 550 058	5 579 999

Tulud majandustegevusest jagunevad geograafiliste piirkondade lõikes järgmiselt:

(eurodes)	2021	2020
Eesti	6 076 911	5 337 310
Euroopa Liidu liikmesriigid	323 134	207 151
Muud riigid	150 013	35 539
Kokku	6 550 058	5 579 999

Lisa 11. Tegevustoetused

(eurodes)	2021	2020
Tegevustoetus riigieelarvest	22 162 835	20 975 970
Baasfinantseerimine riigieelarvest	3 382 385	3 058 093
Õppetoetused ja õppelaenu riigieelarvest	43 880	30 507
Teadustegevuse finantseerimine riigieelarvest	537 657	816 778
Muud tegevustoetused	195 649	152 200
Kokku	26 322 406	25 033 548

Lisa 12. Tegevuskulude ja põhivara sihtfinantseerimine

(eurodes)	2021	2020
Kodumaine tegevuskulude sihtfinantseerimine	3 664 542	3 127 620
Välismaine tegevuskulude sihtfinantseerimine	8 060 070	7 249 701
Kokku tegevuskulude sihtfinantseerimine	11 724 612	10 377 320
Kodumaine põhivarade sihtfinantseerimine	0	35 590
Välismaine põhivarade sihtfinantseerimine	112 511	192 333
Kokku põhivarade sihtfinantseerimine	112 511	227 923
Kokku	11 837 123	10 605 243

Rahastajad:	2021	2020
Haridus- ja teadusministeerium	3 962 560	2 583 351
Muud rahastajad	2 878 350	2 263 132
SA Eesti Teadusagentuur	2 658 412	2 058 050
Euroopa Komisjon	1 856 917	1 675 067
Välisministeerium	214 957	249 931
Rahandusministeerium	174 003	161 706
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	91 925	104 514
SA Archimedes	0	1 207 914
Hariduse Infotehnoloogia SA	0	301 578
Kokku	11 837 123	10 605 243

Lisa 13. Muud tulud

(eurodes)	Lisa	2021	2020
Tulud varude müügist		52 337	36 275
Muud tulud		33 754	19 057
Kokku		86 091	55 331

Lisa 14. Antud toetused

(eurodes)	2021	2020
Õppetootused ja stipendiumid	2 799 713	3 061 737
Sihtfinantseerimise toetused, vahendamine	1 777 342	1 359 013
Liikmemaksud ja muud antud toetused	260 577	252 270
Kokku	4 837 631	4 673 020

Lisa 15. Majandamiskulud

(eurodes)	2021	2020
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	1 547 679	1 376 957
Administreerimiskulud	557 708	496 146
sh auditi tasud	10 101	7 403
Lähetuskulud	135 405	104 422
Õppevahendite ja kolmandate isikute koolituse kulud	921 198	907 310
Kolmandatele isikutele hüvitatud muud kulud	7 406	4 795
Kommunikatsiooni-, kultuuri ja vaba aja sisustamise kulud	634 522	590 951
Info ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	709 016	749 106
Uurimis ja arendustööd	989 117	472 064
Inventari majandamiskulud	175 541	341 764
Teavikute kulud	314 492	323 042
Oma töötajate koolituskulud (sh koolituslähetused)	331 174	209 368
Muud kulumaterjalid	114 879	111 893
Sõidukite majandamiskulud	66 270	57 693
Toitlustus ja meditsiinikulud	38 467	41 594
Mitmesugused majandamiskulud	5 416	20 593
Kokku	6 548 291	5 807 697

Lisa 16. Tööjõukulud

(eurodes)	2021	2020
Töötajate töötasud	21 773 290	19 868 481
Lepinguliste töötajate töötasud	1 719 579	1 573 139
Erisoodustused	158 875	179 965
Tööjõukuludega kaasnevad maksukulud	7 956 505	7 290 724
Tööjõukulude kapitaliseerimine	0	-2 782
Kokku	31 608 249	28 909 527

Töötajate keskmine arv aastas taandatuna täistööajale

881

840

VÕS-lepinguga töötajate keskmine arv

240

204

Lisa 17. Muud tegevuskulud

(eurodes)	2021	2020
Käibemaksu kulu	987 720	878 252
Maamaksu kulu	30 478	30 430
Muud maksukulud	8 094	6 003
Ebatõenäoliselt laekuvate arvete kulu	11 749	9 437
Muud ebatavalised kulud	7 978	12 032
Kokku	1 046 020	936 153

Lisa 18. Kasutusrent

Ülikool kui rentnik	2021	2020
Sõiduautode rendikulud	21 460	18 344
IT varade rendikulud	2 978	1 007

Ülikool kui rendileandja	2021	2020
Renditulud ruumidelt ja muudelt varadelt	328 490	266 187

Lisa 19. Maksunõuded ja maksukohustused

(eurodes)	31.12.2021		31.12.2020	
	Ettemaks	Kohustus	Ettemaks	Kohustus
Käibemaks		117 672		54 010
Ettevõtte tulumaks		9 907		7 995
Üksikisiku tulumaks		421 399		411 288
Sotsiaalmaks		766 526		743 477
Kohustuslik kogumispension		32 688		33 658
Töötuskindlustusmaks		50 409		49 416
Muud maksunõuded ja kohustised		13 382		12 861
Ettemaksukontode saldod	58 759		41 376	
Kokku	58 759	1 411 982	41 376	1 312 705

Lisa 20. Seotud osapooled

(eurodes)	2021	2020
Nõukogu liikmete tasud	55 924	55 924
Senati liikmete tasud	4 698	3 664
Rektori tasud	110 222	102 410
Kokku	170 844	161 998

Tallinna Ülikooli nõukogu liikmetele lahkumishüvitiste maksmise kohustust ei ole.

2021. aastal ei tehtud seotud osapooltega tehinguid, mis ei vasta õigusaktidele või raamatupidamiskohustuslase sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Lisa 21. Osalused sihtasutustes, mittetulundusühingutes ja osäühingus

Ülikoolil on oluline mõju järgmiste sihtasutuste, mittetulundusühingute ja osäühingu üle:

Tallinna Ülikool on asutajaliige:	Tehingupartneri kood	TLÜ mõju
MTÜ Dormitorium	603501	Valitsev
MTÜ Tallinna Ülikooli Spordiklubi	603502	Valitsev
MTÜ Eesti Digikeskus (likvideeritud)	609701	Oluline
Enn Soosaare SA	800301	Oluline
Läänemaa Elukeskkonna Tuleviku-uuringute SA	609302	Oluline
SA Virumaa Kompetentsikeskus (pankrotis)	591305	Oluline
MTÜ Dormitorium on asutajaliige:		
E-Kyla Arendus OÜ	609401	Oluline

Kõik üksused asuvad Eestis.

15.03.2022 asutati SA Tallinna Ülikooli Rahastu (90015620), mille üle Tallinna Ülikool omab valitsevat mõju

Lisa 22. Bilansivälised varad

(eurodes)	31.12.2021	31.12.2020
Väikevarad	3 764 561	3 597 599

Lisa 23. Sihtfinantseerimise bilansivälised nõuded

Kodumaised nõuded (eurodes)	Allikas	31.12.2021	31.12.2020
HTM	39	1 587 910	69 921
HTM	28	1 290 144	2 010 798
Keskonnaministeerium	39	588 095	588 095
HTM	27	571 219	759 127
HTM	60	414 852	261 605
Rahandusministeerium	28	344 324	518 326
Välisministeerium	60	263 215	135 421
Välisministeerium	39	87 543	0
SA Keskonnainvesteeringute Keskus	60	85 270	3 312
Siseministeerium	39	50 000	100 000
SA Eesti Teadusagentuur	39	46 010	0
SA Eesti Teadusagentuur	60	32 861	0
SA Keskonnainvesteeringute Keskus	39	7 999	89 801
SA Archimedes	39	0	1 372 546
Kokku:		5 369 440	5 908 952

Kodumaised kohustused (eurodes)	Allikas	31.12.2021	31.12.2020
HTM	39	19 094	0
Kokku:		19 094	0

Välismaiste rahastuste nõuded (eurodes)	Allikas	Projekt	31.12.2021	31.12.2020
Research Executive Agency (REA) / H2020 WIDESPREAD-03-2017	39	CUDAN	1 237 701	1 237 701
European Research Council Executive Agency (ERCEA)/ERC-2019-STG	39	TRANSLATING MEMORIES	702 309	975 000
Research Executive Agency (REA)/ H2020 Marie Skłodowska-Curie Research and Innovation Staff Exchange	39	LABOUR	618 240	0
Education, Audiovisual and Culture Executive Agency / Erasmus+ Capacity Building	39	DITECH	282 767	282 767
DG for Communications Networks, Content and Technology / H2020-SC6-TRANSFORMATIONS-2018-2019-2020	39	iHub4Schools	248 969	248 969
European Research Council Executive Agency (ERCEA) / Horizon 2020	39	BETWEEN THE TIMES	248 304	596 386
Research Executive Agency (REA) / H2020-WIDESPREAD-2018-2020 / H2020-WIDESPREAD-2020-5	39	YouthLife	223 075	223 075
Research Executive Agency (REA)/ H2020-WIDESPREAD-2018-2020 / H2020-WIDESPREAD-2020-5	39	ScreenME-Net	220 044	316 607
Research Executive Agency (REA)/H2020-WIDESPREAD-03-2018: Twinning	39	SEIS	129 783	774 470
Research Executive Agency (REA) / H2020- WIDESPREAD- 2018-2020	39	MIRNet	120 000	200 000
Research Executive Agency (REA) / H2020-WF-2018-2020 / H2020-WF-02-2019	39	MetDect	49 768	49 768
			4 080 959	4 904 743

Lisa 24. Bilansipäeva järgsed sündmused

2021. aastal Eesti majandusruumi kujundanud üleilmsed trendid ja 24. veebruaril 2022 alanud Venemaa relvajõudude provotseerimata laiaulatuslik sõjaline sissetung Ukrainasse on põhjustanud meie tegevuskeskkonnas suuri muutusi. Muudatuste mõju ei ole väga lühikese ajaperspektiivi tõttu võimalik veel usaldusväärset hinnata. Küll aga on selge, et lähematel aastatel peame arvestama oluliselt kerkinud energiahinnaga, kiirenenud inflatsiooniga ja märkimisväärse survega töajookuludele. Muutused avaldavad negatiivset mõju ka tarbijate kindlustundele, mille tõttu prognoosime ülikooli omatulude kasvu pidurdumist. Peame küllaltki tõenäoliseks, et lähiajal võivad rahapoliitiliste instrumentide kohta langetavate otsustuste tõttu oluliselt kerkida ka võõrkapitali kaasamisega seotud kulud, sh intressimäärad. Väliskeskkonnas toimunud muutused tähendavad kokkuvõttes, et lähema kolme aasta jooksul tuleb kõvasti pingutada, et hoida ülikooli eelarvet struktuurses tasakaalus, ja ülejääki jõudmist prognoosime alates 2025. aastast. Tallinna Ülikooli finantsmajanduslik positsioon on hea ja väljavaade stabiilne.

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Tallinna Ülikooli nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Tallinna Ülikooli (ülikool) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2021 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt ülikooli finantsseisundit seisuga 31. detsember 2021 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ülikoolist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ülikooli suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ülikooli likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamusel avaldamiseks ülikooli sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ülikooli suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ülikooli suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Enn Leppik

Vandeauditiitori number 57

Auditorbüroo ELSS OÜ

Nexia International liige

Auditoortevõtja tegevusloa number 59

Vanemuise 21a, Tartu linn, Tartu maakond 51003

17.05.2022

Allkirjad 2021. aasta majandusaasta aruandele

Tallinna Ülikooli 31.12.2021 lõppenud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest.

Tallinna Ülikooli rektor on majandusaasta aruande läbi vaadanud ja nõukogule esitamiseks heaks kiitnud.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tõnu Viik
Rektor

(allkirjastatud digitaalselt)

Kurmet Ojamaa
Finantsjuht

(allkirjastatud digitaalselt)

Kanni Zeiger
Rahandusosakonna juhataja